

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra regionálního managementu

Diplomová práce

**Analýza podpory cestovního ruchu ve venkovských
obcích Jihočeského kraje v rámci Programu rozvoje
venkova ČR 2007 – 2013**

Vypracoval: Bc. Libor Blažek

Vedoucí práce: doc. Ing. Martin Pělucha, Ph.D.

České Budějovice 2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Libor BLAŽEK**
Osobní číslo: **E12662**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Strukturální politika EU a rozvoj venkova**
Název tématu: **Analýza podpory cestovního ruchu ve venkovských obcích Jihočeského kraje v rámci Programu rozvoje venkova ČR 2007 - 2013**
Zadávající katedra: **Katedra regionálního managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem diplomové práce je ex post hodnocení finanční podpory cestovního ruchu, realizované v rámci Programu rozvoje venkova 2007 - 2013, ve zvoleném regionu. Analýza dopadu podpory na fungování konečných příjemců z hlediska míry využívání ubytovacích služeb. Dílčím cílem je komparativní analýza vybraných mikroregionů v Jihočeském kraji z pohledu úspěšnosti ve využívání podpořených ubytovacích zařízení.

Metodika práce:

1. Studium odborné literatury vybrané problematiky. Úvod do problematiky: Literární rešerše, jejímž cílem bude zhodnocení dosavadního pojetí podpory cestovního ruchu a rozlišení specifík venkovského prostoru.
2. Význam a role cestovního ruchu pro venkovský prostor - teoretická východiska, metodologie hodnocení, současné trendy ve vývoji.
3. Analýza podpory cestovního ruchu realizované v rámci Programu rozvoje venkova 2007 - 2013 (cíle podpory, charakteristika podpory, zdroje financování, pravidla schválení podpory)
4. Analýza podpořených projektů v rámci Programu rozvoje venkova 2007 - 2013 v oblasti cestovního ruchu v Jihočeském kraji. Strukturace a kategorizace podpořených projektů. Komparace podpořených projektů v oblasti ubytovacích služeb dle rozpočtu projektu a počtu přenocování.
5. Komparativní analýza mikroregionů na území Jihočeského kraje z hlediska cestovního ruchu a úspěšnosti ve využívání podpořených ubytovacích zařízení, založená na kvalitativním šetření provedeným formou rozhovorů podle předem připravených otázek se zástupci tří vybraných mikroregionů.
6. Vyhodnocení, syntéza a závěry. Výsledky a zhodnocení získaných informací.
7. Zhodnocení dosavadních zkušeností s podporou cestovního ruchu ve venkovských oblastech Jihočeského kraje a potenciálu jejich dalšího rozvoje.
8. Náměty pro rozvoj cestovního ruchu v regionu.

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Literární rešerše, 3. Cíle a metodika, 4. Analytická část, 5. Návrhy a doporučení, 6. Závěr, 7. Přehled použité literatury a zdrojů, 8. Přílohy.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **50 - 60 stran**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. Boháčková, I., & Hrabánková, M. (2009). Strukturální politika Evropské unie. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-111-6.
2. Borma, A. (2012). TOURISM - AS A DEVELOPMENT STRATEGY. Annals of the University of Oradea, Economic Science Series, 21(2), 332-336. Dostupné z: <http://steconomiceuoradea.ro/anale/volume/2012/2nd-issue-December-2012.pdf>
3. Brown, D. M. (2006). Rural tourism electronic resource / an annotated bibliography. Dostupné z: http://www.nal.usda.gov/ric/ricpubs/rural_tourism.htm.
4. Burian, M., Ryglová, K., & Vajčnerová, I. (2011). Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4039-3.
5. Hrabánková, M., Řehoř, P., Rolínek, L., & Svatošová, L. (2011). Faktory regionálního rozvoje a jejich vliv na sociálně-ekonomický potenciál regionu: vědecká monografie. Brno: Akademické nakladatelství CERM. ISBN 978-80-7204-752-9.
6. Jaliu, D. D. (2012). The effectiveness of public policies and structural funds in enhancing tourism development. Theoretical and applied economics, 19(12), 37-52. Dostupné z: <http://store.ectap.ro/articole/805.pdf>
7. Pělucha, M. a kol. (2006). Rozvoj venkova v programovacím období 2007-2013 v kontextu reformy SZP EU. Praha: Ireas. ISBN 80-86684-42-3.
8. Wokoun, R. a kol. (2008). Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování. Praha: Linde. ISBN 978-80-7201-699-0.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Martin Pělucha, Ph.D.

Katedra regionálního managementu

Datum zadání diplomové práce: **25. listopadu 2013**

Termín odevzdání diplomové práce: **15. dubna 2015**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studijní křeslo 13 (20)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 25. září 2014

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to - v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, 4. září 2015

.....
Bc. Libor Blažek

Poděkování

Tímto bych chtěl vyjádřit svůj dík lidem, kteří mi byli ochotni věnovat svou pozornost a pomoc při psaní této práce.

Velký dík patří mému vedoucímu práce, panu doc. Ing. Martinu Pěluchovi, Ph.D., za součinnost od samotné idey až po učinění závěrů. Dále chci poděkovat všem osloveným příjemcům dotací, kteří mi byli ochotni podat potřebné informace, bez čehož by tato práce nemohla vzniknout. Dále děkuji panu Ing. Slavomíru Ladislavu Vacíkovi ze Státního zemědělského intervenčního fondu a dalším zaměstnancům, kteří mi ochotně podali potřebné informace, a také zástupcům mikroregionů panu Ing. Milanu Zálešákovi, panu Ing. Josefu Pindrochovi a panu Mgr. Martinu Třeštíkovi, kteří byli ochotni se se mnou sejt a pohovořit na dané téma.

Zvláštní dík patří mému děvčeti Klárce, která mi poskytovala útěchu a rozptýlení během zdlouhavého postupu tvorby této práce.

Obsah

1. Úvod.....	11
2. Cíle a metodika	12
2.1 Cíl práce.....	12
2.2 Metodický postup	12
2.3 Stanovení výzkumné otázky a hypotéz.....	13
3. Literární rešerše	14
3.1 Vymezení pojmu venkov	14
3.1.1 Vymezení pojmu venkov na základě české legislativy	14
3.1.2 Vymezení venkova v Evropské unii	15
3.1.3 Vymezení pojmu venkov v literatuře.....	19
3.2 Cestovní ruch	21
3.2.1 Definice cestovního ruchu	21
3.2.2 Význam cestovního ruchu	22
3.2.3 Systém cestovního ruchu	24
3.2.4 Služby cestovního ruchu.....	25
3.2.5 Specifika trhu cestovního ruchu	27
3.2.6 Destinace cestovního ruchu	28
3.2.7 Udržitelný cestovní ruch.....	29
3.2.8 Venkov a cestovní ruch.....	30
3.3 Kompetence v oblasti řízení cestovního ruchu	32
3.3.1 Stát (NUTS 1).....	32
3.3.2 Kraje (NUTS 3)	33
3.3.3 Obce a města (NUTS 5).....	34
3.3.4 Sdružení obcí	34

3.3.5 Podnikatelský sektor	34
3.4 Podpora cestovního ruchu z veřejných zdrojů v období 2007-2013.....	35
3.4.1 Integrovaný operační program (IOP)	36
3.4.2 Program rozvoje venkova (PRV)	37
3.4.3 Regionální operační programy (ROP).....	37
3.4.4 Evropský sociální fond (ESF) a další formy podpory.....	38
3.4.5 Přeshraniční spolupráce.....	38
3.5 Infrastruktura cestovního ruchu	40
3.5.1 Ubytovací zařízení a ubytovací služby.....	41
4. Praktická část.....	45
4.1. Analýza cestovního ruchu v Jihočeském kraji	45
4.1.1 Obecné informace o oblasti.....	45
4.1.2 Význam cestovního ruchu v oblasti	46
4.1.3 Předpoklady oblasti pro cestovní ruch	49
4.1.4 Infrastruktura cestovního ruchu v oblasti.....	50
4.2. Program rozvoje venkova a podpora cestovního ruchu	55
4.2.1 Politika rozvoje venkova.....	55
4.2.2 Podpora rozvoje venkova v ČR ze zdrojů EU před rokem 2007	56
4.2.3 Program rozvoje venkova 2007 – 2013.....	56
4.2.4 Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)	59
4.2.5 Podmínky pro poskytování dotace na ubytování a sport.....	61
4.3 Sumarizace dat SZIF, PRV 2007–2013, Osa III., opatření 1.3b, Jihočeský kraj	67
4.3.1. Počty nově vytvořených pracovních míst	67
4.3.2. Počty uskutečněných projektů a množství investovaných prostředků dle jednotlivých okresů	68
4.3.3. Počet nově vytvořených pracovních míst dle okresů	70

4.3.4. Výše schválené podpory dle jednotlivých let	71
4.3.5. Struktura podpory dle výše poskytnuté dotace	72
4.3.6. Kategorie obcí a sídel, do kterých směřovala podpora, dle počtu obyvatel	72
4.3.7. Četnosti žadatelů dle požadované míry dotace.....	74
4.3.8. Lokalizace podpořených projektů.....	75
4.4 Vlastní šetření, PRV 2007 – 2013, Osa III., opatření 1.3, záměr b, Jihočeský kraj..	76
4.4.1 Nově vzniklé ubytovací kapacity.....	76
4.4.2 Zvýšení návštěvnosti subjektů v důsledku podpory	77
4.4.3 Rozhodnutí příjemců dotací za předpokladu, že by podpora jejich projektů nebyla schválena (efekt tzv. mrtvé váhy).....	78
4.4.4 Vytíženost ubytovacích zařízení v jednotlivých ročních obdobích	79
4.4.5 Nárůst využitosti ubytovacích zařízení, jež byly v provozu i v době před podporou, v jednotlivých ročních obdobích.....	81
4.4.6 Komplexnost podpořených projektů.....	83
4.4.7 Zkušenosti žadatelů s podporou.....	85
4.5 Vyhodnocení dostupných informací o hospodářských výsledcích podpořených subjektů	86
4.6 Komparativní analýza vybraných mikroregionů	87
4.6.1 Kvalitativní šetření v mikroregionu Svazek obcí regionu Třeboňsko	87
4.6.2 Kvalitativní šetření v mikroregionu Svazek obcí Vyšebrodsko	91
4.6.3 Kvalitativní šetření v mikroregionu Svazek obcí Milevska.....	94
4.6.4 Komparace mikroregionů	97
5. Shrnutí výsledků a jejich diskuse.....	100
5.1 Shrnutí výsledků dotazníkového šetření	101
5.2 Shrnutí výsledků komparativní analýzy vybraných mikroregionů.....	106
5.3 Vyhodnocení hypotéz a zodpovězení výzkumné otázky	107
6. Návrhy a doporučení.....	110

7. Závěr.....	111
Summary	113
Seznam literatury.....	115
Seznam zkratk	
Seznam obrázků, tabulek a grafů	
Seznam příloh	
Přílohy	

1. Úvod

Cestovní ruch je dynamicky se rozvíjející odvětví, které může zabezpečovat ekonomický rozvoj regionů. Jako takový zvyšuje v navštěvovaných oblastech zaměstnanost, produkci, příjmy obyvatel, díky čemuž následně dochází k multiplikačnímu efektu a zvyšování životní úrovně. Ve vztahu k životnímu prostředí nemusí v případě šetrného zacházení působit negativně a obavy z vlivu na socio-kulturní prostředí regionu rovněž nemusí být naplněny, naopak může docházet k navození příjemné cestovatelské atmosféry a ke zvýšení hodnoty dané oblasti v očích samotných rezidentů.

Postupem času si cestovní ruch jako faktor regionálního rozvoje zasluhuje čím dál větší pozornost, a to ze strany Evropské unie, národních vlád i krajských samospráv. Mimo aktivity působící pozitivně na rozvoj více odvětví (např. zlepšování dopravní dostupnosti) je cestovní ruch podporován řadou dotačních programů, v jejichž důsledku dochází k zatraktivnění přírodního a kulturního potenciálu regionu a k vybudování infrastrukturní vybavenosti, umožňující návštěvníkům ubytovat se, stravovat se a provozovat další volnočasové aktivity.

Díky výše zmíněným pozitivům se cestovní ruch stal nedílnou součástí Politiky rozvoje venkova. Venkovské oblasti jednak obecně patří k méně rozvinutým, zároveň však představují vhodnou příležitost k realizaci cestovního ruchu. Kromě přírody a klidného prostředí se na venkově nabízí možnost interakce návštěvníka s činností pro venkov typickou – se zemědělstvím. Dochází tedy k podpoře subjektů podnikajících v oboru cestovního ruchu a také k podpoře subjektů podnikajících v zemědělství, jež se rozhodli prostřednictvím cestovního ruchu svou činnost diverzifikovat.

2. Cíle a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této diplomové práce je ex post hodnocení dopadů části finanční podpory cestovního ruchu, realizované v rámci Programu rozvoje venkova 2007 – 2013, v Jihočeském kraji. Hodnocení se konkrétně týká opatření 1.3 Podpora cestovního ruchu, konkrétně jejího záměru b, jež představuje podporu ubytovacích a sportovních zařízení. Cílem práce tudíž není analýza záměru a) pěší trasy, vinařské stezky a hippostezky, ani analýza činnosti z PRV podpořených Místních akčních skupin, prostřednictvím kterých byl cestovní ruch také podporován. Cílem práce rovněž není analýza dalších opatření PRV, prostřednictvím kterých byl cestovní ruch přímo či nepřímo podporován.

Analýza dopadu podpory na fungování konečných příjemců bude provedena formou posouzení jejich nabídky a míry využívání nabízených služeb.

Dílčím cílem je komparativní analýza vybraných mikroregionů v Jihočeském kraji z hlediska jejich potenciálu pro cestovní ruch, podmínek pro podnikání v cestovním ruchu v dané oblasti a úspěšnosti ve využívání podpořených zařízení.

2.2 Metodický postup

Počátečním krokem této práce bylo studium teoretických východisek a následné zpracování literární rešerše, která je zaměřena na vysvětlení důležitých pojmů a souvislostí, jež vytvářejí nezbytný předpoklad pro provedení zhodnocení podpory cestovního ruchu.

Druhým krokem bylo zpracování analýzy cestovního ruchu v Jihočeském kraji se zaměřením na analýzu potenciálu pro cestovní ruch a analýzu ubytovacích zařízení.

Metodický postup spočíval v kontaktování Státního zemědělského intervenčního fondu, který na základě schválení žádosti o informace poskytnul seznam příjemců dotací. Následně byly realizované projekty lokalizovány, buď prostřednictvím vyhledání na webu, nebo kontaktováním samotných příjemců. Na základě tohoto byly vytvořeny statistiky shrnující základní fakta vztahující se k opatření b) Ubytovaní, sport. Také byly ze strany SZIF získány informace doplňující pravidla pro poskytování dotací,

kteřá jsou dostupná na webu, a informace týkající se kontroly subjektů během doby udržitelnosti projektu a dalších specifických informací týkajících se poskytování dotací a role SZIF.

Další krok představoval započatí vlastního šetření, formou písemného kontaktování příjemců dotace přes email spolu odesláním dotazníků. Součástí šetření byla také analýza podpořených projektů prostřednictvím zhodnocení webových stránek zařízení. V drtivé většině případů bylo nezbytné subjekty kontaktovat ústně, telefonicky a získat požadované informace či provést jejich upřesnění formou řízeného rozhovoru. Tento krok se stal podkladem pro následné shrnutí výsledků vlastního šetření. Součástí vlastního šetření byla též analýza dostupných účetních výkazů podpořených subjektů z portálu justice.cz.

Následující krok představoval oslovení zástupců vybraných mikroregionů a sjednání osobní schůzky, při které byly v rámci řízeného rozhovoru diskutovány otázky sestavené pro účely komparativní analýzy vybraných mikroregionů dle dílčího cíle uvedeného v předchozí podkapitole.

Následně proběhla syntéza veškerých výsledků a poznatků, kde byly zformulovány závěry práce.

V poslední části došlo k formulování návrhů a opatření ke zlepšení efektivity podpory subjektů cestovního ruchu.

2.3 Stanovení výzkumné otázky a hypotéz

V této práci je stanovena jedna výzkumná otázka a dvě hypotézy.

Výzkumná otázka

Jak významný dopad má podpora provedená v rámci Programu rozvoje venkova 2007-2013, Osy III., Opatření 1.3, záměru b (podpora ubytování a sportu) pro rozvoj venkova a cestovní ruch v oblasti Jihočeského kraje?

Hypotézy

H1: Příjemci podpory svá ubytovací a sportovní zařízení aktivně a úspěšně provozují.

H2: Možnost získání podpory stimulovala podnikatele k realizaci projektů v oblasti cestovního ruchu nebo jim pomohla dané projekty realizovat dříve.

3. Literární řešerše

3.1 Vymezení pojmu venkov

Pro politiku rozvoje venkova je klíčové vymezení venkovských oblastí, které je považováno za dlouhodobý metodologický problém související zejména s heterogenitou venkovských oblastí, které mohou být nejen upadající, ale také velmi prorůstově založené. Tyto metodologické záležitosti jsou velmi důležité s ohledem na možnosti nastavení efektivní politiky rozvoje venkova v kombinaci s urbánní politikou a komplexním přístupem k území. (Kouřilová 2012, str. 8). Definování územního rozsahu venkova je klíčovým faktorem pro další navazující diskuze o typech a formách podpory a způsobu financování venkova jako specifického území (Perlín, 2009).

3.1.1 Vymezení pojmu venkov na základě české legislativy

Současné zákony ČR venkovské oblasti v podstatě nevymezují. Určují pouze okolnosti, za kterých se může obec stát městem. Zákon o obcích uvádí, že obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády (Zákon č. 128/2000 Sb., §3 odst. 1). Tento zákon uvádí i další možnost vzniku města, kdy obec, která byla městem přede dnem 17. května 1954, je městem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny (Zákon č. 128/2000 Sb., §3 odst. 3). Na základě těchto zákonů (přesněji na základě seznamu obcí se statutem města) vzniklo vymezení venkova, ve kterém je pokládáno za venkov vše, co není městem. Obce tedy můžeme podle tohoto vymezení dělit na města a venkovské obce.

Autor Perlín pokládá výše uvedené vymezení venkovských obcí podle jejich správního statutu za lákavé, avšak zcela nevhodné. Při neexistenci pravidel pro udělení statutu město v období 1990-2000 došlo k tomu, že statut města získaly obce s velmi rozdílným počtem obyvatel a je jen velmi obtížné jakkoliv využít tento ukazatel. Po roce 1990 se městy staly všechny obce, ve kterých existoval Městský národní výbor I., II. a III. stupně. Dále se po roce 1990 staly městy na návrh předsedy Poslanecké sněmovny a se souhlasem vlády ČR i další obce, které o tento statut požádaly bez ohledu na jejich velikost. Není známo, že by docházelo z jakýchkoliv hledisek k častějšímu odmítání udělení tohoto statutu. Teprve výše zmíněný zákon

č. 128/2000 Sb. stanovil pravidla pro udělení statutu města na hodnotu 3000 obyvatel, ale ponechal původní označení města i pro menší obce. (Perlín, 2009)

3.1.2 Vymezení venkova v Evropské unii

Pro vymezení venkova je v rámci Evropské unie používána definice OECD¹, která dělí regiony na úrovni NUTS 3 (tedy na úrovni krajů) do tří skupin.

Jde o nejběžněji používanou metodou v EU a regiony rozděluje dle podílu obyvatelstva žijícího ve venkovských obcích. Ty jsou pro tyto účely vymezeny jako obce s hustotou zalidnění nižší než 150 obyvatel na 1 km². (Pělucha 2012, 49)

Regiony (obvykle na úrovni NUTS 3) se pomocí této definice rozdělují na tři typy:

- převážně venkovský region (Predominantly rural) - více než 50 % obyvatel žije ve venkovských obcích,
- přechodný region (Intermediate) - 15 – 50 % obyvatel žije ve venkovských obcích,
- převážně městský region (Predominantly urban) - méně než 15 % obyvatel žije ve venkovských obcích. (OECD, 2011)

Tato definice byla u nás aplikována v rámci Programu rozvoje venkova². Na úrovni krajů byl v roce 2006 jediným venkovským regionem kraj Vysočina, jediným městským regionem Hlavní město Praha a všechny ostatní kraje byly zařazeny do kategorie přechodné (avšak v rámci tohoto programu považovány také za venkovské). (Pělucha 2012, 49)

Metodika OECD tedy ne zcela reflektovala stav ve venkovských oblastech, které byly více zalidněné. Proto OECD přijalo v roce 2005 úpravu této metodiky, a zakomponovalo třetí krok pro jejich vymezení, tj. zakomponování kritéria existence urbánních center ve sledovaných regionech. Změny platné pro území EU lze shrnout následovně:

- pokud je v regionu urbánní centrum s více než 200 000 obyvateli, ale jejich podíl nedosahuje více než 25 % obyvatel celého regionu označeného jako

¹ Kategorizace regionů dle OECD v dokumentu *OECD Regions at a Glance 2011*.
http://dx.doi.org/10.1787/reg_glance-2011-4-en

² Dokument Programu rozvoje venkova na období 2007 – 2013.
https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Ffeafrd%2F1393415127062.pdf

„převážně venkovský region“, tak takový region je nově překlasifikován na přechodný region (Intermediate),

- pokud je v regionu urbánní centrum s více než 500 000 obyvateli, ale jejich podíl nedosahuje více než 25 % obyvatel celého regionu označeného jako „významně venkovský region“, tak takový region je nově překlasifikován na převážně městský region (Predominantly urban). (Kouřilová 2012, str. 9)

Metodické vymezení venkovských oblastí podle OECD je v současné době jedinou mezinárodně uznávanou typologií venkova. (Kouřilová 2012, str. 9)

Na nevýhodu tohoto vymezení dle OECD upozorňuje autor Perlín. Do venkovského prostoru budou v tomto případě zařazeny také obce, které zcela zřetelně nemají venkovský charakter. Za významně nebo převážně venkovské území bylo označeno celé území České republiky s výjimkou hlavního města Prahy. (Perlín, 2009)

Typologie OECD však byla ještě rozšířena a zpřesněna. Rozšíření poskytuje další kritérium založené na době jízdy potřebné pro 50% obyvatel regionu k dosažení osídleného centra. Toto rozšíření však nemá vliv na stávající dělení regionů dle typologie OECD. Rozšířený typologie jen dále třídí přechodné a venkovské regiony na „odlehlé“ a „v blízkosti obydlého centra“. Výsledná klasifikace se skládá z pěti typů regionů: Převážně městský region (PU), Přechodný region v blízkosti města (INC), Přechodný region odlehlý (INR), Převážně venkovský region v blízkosti města (PRC) a Převážně venkovský region odlehlý (PRR). (Brezzi, Dijkstra, & Ruiz, 2011: 6)

Rozšíření typologie pak klasifikuje venkovské a přechodné regiony jako „odlehlé“, když 50% obyvatel regionu potřebuje více než 45 minut (60 v Severní Americe) času na jízdu k dosažení města s nejméně 50 000 obyvatel. Pokud tato podmínka neplatí, pak venkovské a přechodné regiony jsou klasifikovány jako regiony „v blízkosti obydlého centra“. (Brezzi, Dijkstra, & Ruiz, 2011: 6)

Toto rozšíření typologie má význam především proto, že odlehlé venkovské regiony se jasně potýkají s problémy jiného charakteru, než venkovské regiony v blízkosti města. To je zřejmé z nižší úrovně produktivity a HDP na hlavu a klesající populace odlehlých venkovských regionů. (Dijkstra, & Poelman, 2008)

Rozšíření typologie vyžaduje další datové vstupy (zejména mapy silničních sítí, mapy obsahující rozložení obyvatelstva a mapy obsahující obydlená centra s nejméně 50 000 obyvateli). (Dijkstra, & Ruiz, 2010)

Toto rozšíření typologie nejprve aplikovalo Generální ředitelství pro regionální politiku Evropské komise do Evropy (metodika byla navržena Generálním ředitelství pro regionální politiku Evropské komise) a pak OECD do Severní Ameriky (Dijkstra, & Ruiz, 2010). Mapové podklady zahrnující tuto úpravu jsou běžně dostupné. Budoucnost přístupu zahrnuje vyhodnocení, jak lze tento rozšířený model typologie aplikovat do zemí mimo OECD, a zda by některé parametry měly být změněny, aby lépe identifikovaly specifické charakteristiky venkova v zemích mimo OECD. (Dijkstra, & Ruiz, 2010)

Jiný přístup zvolil Eurostat. Ten je však též založen na kritériu hustoty osídlení. Jedná se o tzv. „vymezení podle stupně urbanizace“, ve kterém jsou regiony rozděleny do tří kategorií. Hustě zalidněné oblasti jsou charakteristické sousedícími obcemi, jejichž hustota obyvatel přesahuje 500 obyv./km² a celková populace takové oblasti dosahuje nejméně 50 000 obyv. Druhou skupinu tvoří prostřední oblasti, které se vyznačují obcemi s hustotou větší než 100 obyv./1 km² a nepatří k hustě zalidněným oblastem. Celková populace takové zóny musí být nejméně 50 000 obyv. nebo musí sousedit s hustě zalidněnou oblastí. Posledním typem jsou řídko osídlené oblasti, kam patří obce, které nejsou zahrnuty v klasifikaci hustě zalidněných či prostředních oblastí. (Pělucha, 2012: 51)

Nová typologie Evropské komise:

Nová městsko-venkovská typologie regionů NUTS 3 Evropské komise rozlišuje regiony na převážně městské, smíšené a převážně venkovské na základě rastrových buněk. Důvodem pro novou typologii jsou zkreslení metodologií OECD na úrovni NUTS 3, která jsou způsobena velkými rozdíly v rozloze území na úrovni obcí (LAU 2), velkými rozdíly v rozloze regionů NUTS 3 a oddělením center a zázemí některých měst na úrovni NUTS 3. (Matoušková, 2011)

Místní úroveň obcí v nové typologii používá pravoúhlé síť buněk 1 km². Populační síť je vytvořena ze statistických dat, kde jsou k dispozici, jinak desagregací. Pro identifikaci městských oblastí jsou rozhodné:

- výběr síťových buněk s hustotou více než 300 obyvatel/km²,
- pouze takové seskupení síťových buněk představující osídlení s více než 5000 obyvateli,
- seskupení zahrnuje diagonální návaznost. (Matoušková, 2011)

V nové typologii pro regionální úroveň platí princip tří kategorií, založený na podílu obyvatelstva ve venkovských rastrových buňkách:

- převážně městské regiony mají podíl obyvatelstva ve venkovských rastrových buňkách menší než 20 % (alespoň 80% obyvatelstva žije v tzv. městských klastrech),
- smíšené regiony mají podíl obyvatelstva ve venkovských rastrových buňkách mezi 20 % a 50 % (alespoň 80% obyvatelstva žije v tzv. městských klastrech),
- převážně venkovské regiony mají podíl obyvatelstva ve venkovských rastrových buňkách větší než 50 %. (Matoušková, 2011)

Klasifikace rozlohou malých regionů NUTS 3 byla zároveň korigována. V EU existuje 247 regionů NUTS 3, které jsou menší než 500 km². K zajištění lepší porovnatelnosti klasifikace byly některé malé sousedící regiony sloučeny. (Matoušková, 2011)

Přítomnost měst na území regionu NUTS 3 je pojata shodně s typologií OECD, to znamená, že:

- město, které má více než 200 000 obyvatel, a to je zároveň více než 25 % obyvatel regionu, způsobí, že se z převážně venkovského regionu stane region smíšený,
- město, které má více než 500 000 obyvatel, a to je zároveň více než 25 % obyvatel regionu, způsobí, že se ze smíšeného regionu stane region převážně městský. (Matoušková, 2011)

Dohodnutá nová typologie bude aktualizována se změnami vymezení regionů NUTS. K aktualizaci bude docházet se změnou populační sítě (např. s novými daty ze sčítání a novými daty o využití území). V budoucnosti se pravděpodobně přistoupí také k nové městsko-venkovské klasifikaci obcí, jednotek LAU 2, která bude vycházet z dat síťových buněk. Nová typologie by měla být používána i na úrovni jednotlivých států. (Matoušková, 2011)

3.1.3 Vymezení pojmu venkov v literatuře

Zahraniční autoři (Marsden, Cloke, & Mooney) upozorňují na hojnost vnímání pojmu venkov. Autoři uvádějí definici venkova podle K. Halfacree, který uvádí, že pojem venkov je možné chápat ve dvou rovinách a to prostorové a sociální. Halfacree upozorňuje na fakt, že při snahách o definici venkova, lidé v různých zemích světa vycházejí z kulturního a historického kontextu. Koncepty sociální a prostorové spíše koexistují, nežli by se vzájemně vylučovali. (Marsden, Cloke, & Mooney, 2006: 45)

Hoggart uvádí, že je velmi nepravděpodobné dosáhnout všeobecného souhlasu v odpovědi na otázku jak definovat venkov. Lépe definovatelné jsou podle Hoggarta spíše městské prostory v závislosti na populaci, hustotě osídlení, nežli určovat parametry venkovského prostoru. (Hoggart, & Paniagua, 2001: 41-62)

Ve Velkém sociologickém slovníku je venkov definován jako obydlený prostor mimo městské lokality tradičně charakterizovaný orientací na zemědělství a menší hustou obyvatelstva, ale i jiným způsobem života, většinou spojeným s přírodou, ale také jinou sociální strukturou ve srovnání s městem. Z hlediska sociologie je venkov charakterizován především specifickým typem komunity s těmito znaky:

- vyšší míra vzájemné sociální závislosti,
- menší variabilita profesních možností,
- menší sociální diferenciací a zúžený prostor sociální mobility,
- silnější vazba na tradice a slabší inklinace k sociální změně,
- silnější determinace přírodním prostředím. (Mařeková, 1996)

Autor Perlín (2007) popisuje celou řadu hledisek, podle kterých lze charakterizovat venkovské sídlo:

- a) urbanistické - venkovské sídlo je vymezeno jako sídlo s typickou urbanistickou strukturou nízkopodlažní zástavby s vysokým podílem rodinných domů s málo vyvinutou uliční sítí s dominantním prostorem návsi jako společenského a kulturního centra sídla a vysokým podílem zeleně v sídle,
- b) architektonické - venkovské sídlo je vymezeno jako sídla s dominancí nízkopodlažní zástavby v individuálních rodinných domech, které nemají vybudován parter (přízemí) určený k obchodní činnosti nebo ke službám; venkovský dům je doplněn rozsáhlejším hospodářským zázemím, které sloužilo

původně pro zemědělskou prvovýrobu (chlěvy stáje) v současnosti slouží k zabezpečení provozu domu; pro tradiční venkovský dům je typické vymezení dvora a zahrady s výrazně oddělenými funkcemi,

- c) sociální - venkovské sídlo je takové sídlo, kde existují mnohem užší sociální kontakty mezi jednotlivými obyvateli sídla, kde existuje dlouhodobá neformální sociální kontrola a participace,
- d) ekonomické - venkovské sídlo je takové sídlo, kde dominantní nebo rozhodující činností je zemědělství a primární výroba potravin a kde významný podíl ekonomicky aktivních osob vyjíždí do zaměstnání mimo toto sídlo,
- e) historické - sídlo, které v minulosti získalo městské práva je městem, ostatní sídla jsou vesnicemi; městem by tedy byla i sídla jako Rabštejn nad Střelou s 26 obyvateli, který v současnosti nemá ani statut obce,
- f) administrativní - městy jsou ty obce, které stát jako města definuje a která mají právo používat městská práva a městský znak; toto označení nově propůjčuje městům předseda Poslanecké sněmovny a nemá žádný administrativní nebo jiný význam; jeho jediný význam je prestižní,
- g) statistické - venkovské sídlo je takové sídlo, které má méně než konvenčně stanovený počet obyvatel. (Perlín, 2007)

Autor Woods ve své knize (2005: 9) uvádí socio-kulturní definice, které se pokouší definovat venkovskou společnost. V těchto přístupech se rozlišuje městská a venkovská společnost na základě hodnot a chování obyvatel a na základě sociálních a kulturních charakteristik těchto komunit. Zmiňuje například autora Tönniese, který založil jeho rozlišení sociálních vazeb zjištěných ve venkovských a městských oblastech na základě srovnání společenství (Gemeinschaft) na venkově se společností (Gesellschaft) ve městě. Dále zmiňuje přístup autora Wirtha, který vidí městský život jako dynamický, nestabilní a neosobní, kde městský rezident má řadu různých kontaktů přes práci, domov a volný čas, zatímco venkovský život je naopak stabilní, integrovaný, v členěné společnosti, se stejnými lidmi, kteří přicházejí do styku navzájem v různých kontextech.

3.2 Cestovní ruch

3.2.1 Definice cestovního ruchu

Cestovní ruch se stal již neodmyslitelnou součástí dnešní moderní společnosti. V rámci cestovního ruchu se každoročně dává na celém světě do pohybu obrovské množství lidí, kteří zpravidla ve svém volném čase opouštějí dočasně místa svého stálého bydliště za účelem rekreace, poznání, styku s lidmi a z celé řady dalších důvodů. (Indrová, 2004: 7)

S cílem sjednotit názory na definování předmětu cestovního ruchu z hlediska statistiky organizovala Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO – United Nations World Tourism Organization) v roce 1991 v kanadském městě Ottawa mezinárodní konferenci o statistice cestovního ruchu. Její účastníci přijali návrh, že cestovním ruchem se rozumí „činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa ležícího mimo její běžné prostředí (místo bydliště), a to na dobu kratší, než je stanovená, přičemž hlavní účel cesty je jiný než výkon výdělečné činnosti v navštíveném místě“. Stanovenou dobou se v mezinárodním cestovním ruchu rozumí jeden rok, v domácím cestovním ruchu šest měsíců. (Hesková a kol., 2006: 9)

Definice vymezená UNWTO je všeobecně přijmaná jako platná definice cestovního ruchu uváděná jak českými autory (Malá), tak autory zahraničními (Goeldner a Ritchie - Tourism principles).

Autorka Indrová ve své publikaci (2004: 9) uvádí další definice mnoha autorů, jmenujme alespoň některé:

- V. Dohnal (1969) chápe „cestovní ruch jako cestu uspokojování potřeb lidí v oblasti rekreace, turistiky a kultury, pokud k němu dochází mimo běžné životní prostředí a ve volném čase“ (Indrová, 2004: 7),
- J. Kašpar (1985) chápe cestovní ruch jako „cestování a dočasný pobyt lidí mimo místo trvalého bydliště, obvykle ve volném čase a to za účelem rekreace, poznávání a spojení mezi lidmi“ (Indrová, 2004: 7),
- Švýcarský profesor C. Kaspar (1989) pojímá cestovní ruch jako „souhrn jevů a vztahů, které vyplývají z cestování a pobytu osob, pro které místo pobytu (místo cestovního ruchu) není ani místem trvalého bydliště ani místem pracoviště“ (Indrová, 2004: 7),

- Hesková (2011) uvádí, že cestovní ruch je multidisciplinární vědou propojující poznatky z ekonomie, geografie, sociologie, psychologie a dalších oborů.

3.2.2 Význam cestovního ruchu

Cestovní ruch je významný společensko-ekonomický fenomén jak z pohledu jednotlivce, tak i společnosti. Každoročně představuje největší pohyb lidské populace za rekreací, poznáváním a naplněním vlastních snů z příjemné dovolené. Je součástí spotřeby a způsobu života obyvatel zejména ekonomicky vyspělých zemí. Ve světovém měřítku patří vedle obchodu s ropou a automobilovým průmyslem ke třem největším exportním odvětvím. (Hesková a kol., 2006: 9)

Hesková (2011: 9) upozorňuje na ekonomický význam cestovního ruchu: Příjmy z cestovního ruchu jsou významným ukazatelem výkonnosti tohoto odvětví v dané zemi. Cestovní ruch se podílí na tvorbě domácího produktu států nebo regionů prostřednictvím příjmů. Příjmy představují tržby producentů služeb v cestovním ruchu. Výše příjmů (tržeb podniků) je vyjádřena hodnotovým ukazatelem konkrétní sumy (např. příjmy za zahraničního příjezdového cestovního ruchu v ČR v roce 2009 představovaly 122 469,9 mil. Kč).

Příjmy ze zahraničního příjezdového cestovního ruchu představují devizové příjmy, které je možné opětovně použít v souladu s devizovým zákonem, avšak pro stát představují i možnost vytvářet devizové rezervy a využívat devizové prostředky pro potřeby podnikatelských subjektů ostatních odvětví. (Hesková, 2006: 9)

Každý podnikatelský subjekt (právnícké i fyzické osoby participující na domácím i zahraničním cestovním ruchu) má povinnost odvádět do státního rozpočtu komplex přímých a nepřímých daní, které jsou dalším zdrojem příjmů státního rozpočtu. (Hesková, 2006: 9)

Prognóza rozvoje cestovního ruchu ve světě, kterou předpovídala Světová organizace cestovního ruchu UN WTO s časovým horizontem do roku 2020, předpokládá neustálý růst počtu cestujících v rámci zahraničního příjezdového cestovního ruchu. Údaje UN WTO o zahraničních příjezdech dokumentují, že v roce 2005 ve skutečnosti dosáhli úroveň 694 milionů. V roce 2008 se i v nepříznivém období zvýšil počet zahraničních příjezdů na 922 milionů. V optimistickém scénáři je možno

očekávat, že bude dosaženo prognózovaného počtu pro rok 2020, a to 1,561 mld. příjezdů ve světě. (Novacká, 2010: 21)

Autorka Francová (2003: 13) shrnuje význam cestovního ruchu jak pro společnost, tak i pro každého z nás osobně do následujícího přehledu:

- podílí se na rozvoji osobnosti,
- slouží k účelnému využití volného času,
- pomáhá utvářet životní styl lidí,
- slouží k poznání, k získávání jazykových znalostí,
- je prostředkem vzdělávání a výchovy lidí,
- má léčebné působení,
- ekonomický přínos. (Francová, 2003: 13)

Cestovní ruch má vliv na zaměstnanost, na tvorbu hrubého domácího produktu, vytváření devizových rezerv státu, záchranu kulturních, uměleckých a historických památek, zvyšuje všeobecnou vzdělanostní úroveň obyvatelstva. I když je ekonomický přínos cestovního ruchu pro stát jednoznačný, je třeba si uvědomit, že je více než jen ekonomický fenomén. (Királ'ová, 2003: 9)

Autorka Ryglová (2005:3) shrnuje přínosy cestovního ruchu přímo pro českou ekonomiku:

- exportní odvětví, tedy významný zdroj deviz,
- významný zdroj pracovních míst,
- prvek restrukturalizace české ekonomiky,
- prostor pro umístění zahraničních investic,
- rostoucí oblast osobní spotřeby,
- významný potenciální prvek rozvoje regionů. (Ryglová, 2005: 3)

Zahraniční autoři (Maleki, Moradi, & Parsa, 2014: 79) uvádějí následující efekty, které rozvoj cestovního ruchu přináší venkovským oblastem:

- rozvoj lidského kapitálu,
- dopad na ekonomickou situaci - vznik nových investičních příležitostí, tržní akceptace lokální produkce,
- příjem místního obyvatelstva,
- zaměstnanost jako sekundární efekt ekonomické situace,

- investování do rozvoje venkova je motivací pro rozvoj venkovského cestovního ruchu a zároveň rozvoje malého a středního podnikání v oblasti,
- zkvalitnění infrastruktury,
- sociální a kulturní efekt související především se zaměstnaností a přerozdělováním zdrojů. (Maleki, Moradi, & Parsa, 2014: 79)

3.2.3 Systém cestovního ruchu

Cestovní ruch je otevřený a dynamický systém, který tvoří dva podsystemy, a to subjekt cestovního ruchu a objekt cestovního ruchu včetně vzájemných vazeb. Vazby existují i mezi cestovním ruchem jako systémem a jinými systémy, které tvoří jeho okolí – vnější prostředí. Jde o ekonomické, politické, sociální, technicko-technologické a ekologické prostředí. (Hesková, 2006: 9)

Subjekt cestovního ruchu (tourist subject) reprezentuje účastník cestovního ruchu. Z ekonomického hlediska je jím každý, kdo uspokojuje svoje potřeby spotřebou statků cestovního ruchu v době cestování a pobytu mimo místo trvalého bydliště a obvykle ve volném čase. Je nositelem poptávky a spotřebitelem produktu cestovního ruchu. Z hlediska statistiky je účastníkem cestovního ruchu cestující označený jako návštěvník, turista nebo výletník. Objektem cestovního ruchu (object of tourism) je všechno, co se může stát cílem změny místa pobytu účastníka cestovního ruchu. Jde o přírodu, kulturu, hospodářství apod. Objekt cestovního ruchu je tak nositelem nabídky. Tvoří ho cílové místo, podniky a instituce cestovního ruchu. (Hesková, 2006: 9)

Autorka Malá (1999: 45) definuje objekty cestovního ruchu jako souhrn atraktivit, služeb, hmotných statků a užitečných efektů, které jsou v určitém místě a čase k dispozici pro uspokojení potřeb účastníků cestovního ruchu a které prodávající chtějí na trhu cestovního ruchu realizovat. Objekty cestovního ruchu představují tedy nabídku v cestovním ruchu. Ta se dělí na dvě základní součásti, a to na atraktivitu cílových míst cestovního ruchu a vybavenost míst zařízeními cestovního ruchu.

Autor Hrala (2002: 11) objasňuje činitele rozvoje a rozmístění cestovního ruchu, které se z ekonomického a geografického hlediska člení následovně:

1. činitele, které stimulují vznik cestovního ruchu ve funkci poptávky a klasifikují se jako selektivní (stimulační) faktory
2. činitele, které vytvářejí možnosti pro jeho lokalizaci ve vztahu nabídky teritoria a klasifikují se jako lokalizační podmínky
3. činitele, které umožňují jeho faktickou realizaci a klasifikují se jako realizační podmínky. (Hrala, 2002: 11)

Zatímco selektivní (stimulační) faktory, představované např. životní úroveň obyvatelstva, mírovým uspořádáním světa, propagací či módností, pouze ovlivňují subjekt cestovního ruchu (tedy účastníka cestovního ruchu), lokalizační podmínky (přírodní a společenské podmínky a atraktivita) a realizační podmínky (doprava, ubytování, stravování) přímo odpovídají objektu cestovního ruchu.

3.2.4 Služby cestovního ruchu

Produkt cestovního ruchu je tvořen souhrnem volných statků, služeb, zboží a veřejných statků. Rozhodující součástí produktu cestovního ruchu jsou služby. (Orieška, 2010)

Dle autorů Fyall a Garrod (2005 citovaný Tsotsou & Goldsmith, 2012) jsou produkty cestovního ruchu považovány za služby a stejně jako všechny služby vykazují znaky jako nehmotnost, proměnlivost, nedělitelnost a pomíjivost (Zeithaml, 1981 citovaný Tsotsou & Goldsmith, 2012). Tyto vlastnosti znamenají větší zapojení spotřebitelů v procesu výroby a spotřeby služeb. Kromě znaků týkajících se základních vlastností služeb vykazují tyto služby určité „zvláštnosti“ související s oborem cestovního ruchu. Jde o faktory jako sezónnost, vliv globalizace, nízká úroveň loajality zákazníků, komplexnost poskytování služeb a křížová a důchodová elasticita poptávky, které je třeba vzít v úvahu předtím, než se učiní jakékoli marketingové rozhodnutí. (Tsotsou & Goldsmith, 2012)

Autor Orieška (2010: 9) definuje služby v cestovním ruchu jako heterogenní soubor užitných efektů určených k uspokojování potřeb účastníků cestovního ruchu.

Služby cestovního ruchu stejný autor blíže charakterizuje jako služby, které výlučně nebo převážně uspokojují potřeby účastníků cestovního ruchu a produkují je podniky cestovního ruchu. Jde o služby výrobců služeb (dopravní, ubytovací, pohostinské, lázeňské, sportovně-rekreační a kulturně-společenské zařízení)

a zprostředkovatelů služeb (cestovní kanceláře, cestovní agentury, turistické informační kanceláře, informační systémy a distribuční systémy). (Orieška, 2010)

Autorka Malá (1999: 55) definuje služby cestovního ruchu jako všechny služby, které zabezpečují potřeby vzniklé v rámci cestovního ruchu.

Dále tatáž autorka upozorňuje, že cestovní ruch jako společenskoekonomický jev neprobíhá izolovaně od běžného života určitého území, a z toho vyplývá, že jako spotřebitelé služeb v místech cestovního ruchu nevystupují jen účastníci cestovního ruchu, ale i místní obyvatelstvo. (Malá, 1999: 56)

Autorka Hladká (1997: 27) vnímá služby cestovního ruchu jako činnosti nesoucí užitečný efekt, který může být individuální nebo společenský.

Druhové členění služeb cestovního ruchu vyjadřuje jejich vztah k hlavním nositelům, tj. podnikům cestovního ruchu a zároveň jejich strukturu v závislosti na druzích a formách cestovního ruchu. Z tohoto hlediska rozlišujeme informační, dopravní, ubytovací, stravovací, sportovně-rekreační, kulturně-společenské, lázeňské, kongresové, průvodcovské, asistenční, animační, organizátorské a zprostředkovatelské služby. (Hesková, 2006)

Podle fází realizace cestovního ruchu rozlišujeme služby, které účastník cestovního ruchu vyžaduje, kupuje a spotřebovává v místě trvalého bydliště (zejména informační, poradenské, zprostředkovatelské), během cestování, během pobytu v cílovém místě a další služby v závislosti na druhu nebo formě cestovního ruchu. (Hesková, 2006)

Z časového hlediska jde o služby poskytované v sezónním nebo mimosezónním období, sezónní služby v letní nebo v zimní turistické sezoně. Charakter sezónních služeb souvisí převážně s charakterem střediska cestovního ruchu (letní sporty, zimní sporty apod.). (Hesková, 2006)

Z hlediska uspokojovaných potřeb rozlišujeme základní a doplňkové služby cestovního ruchu. Základní služby uspokojují obvykle primární potřeby účastníků cestovního ruchu. Umožňují přemístění účastníků z míst jejich trvalého bydliště do cílových míst a zpět a pobyt v cílovém místě. Doplňkové (komplementární) služby uspokojují sekundární potřeby účastníků cestovního ruchu. Jsou spojené s využíváním atraktivit a vlastností charakteristických pro konkrétní rekreační prostor. (Hesková, 2006)

Z ekonomického hlediska se služby člení na placené a neplacené. Toto hledisko se označuje také jako hledisko ekvivalentnosti. Zdrojem na úhradu nákladů placených služeb je jejich cena. Neplacené služby nevytvářejí zdroj na úhradu s nimi spojených nákladů. To znamená, že producent musí tyto náklady pokrýt z výnosů placených služeb nebo z jiných zdrojů, např. z příspěvku rozpočtu obce nebo města, darů od sponzorů. (Hesková, 2006)

Charakteristickým rysem potřeb uspokojovaných v rámci cestovního ruchu je jejich komplexnost. Jejím ekonomickým odrazem je i požadavek na komplexnost uspokojování těchto potřeb, především na komplexnost služeb (Malá, 1999: 56). Služby jsou v cestovním ruchu široce provázané a snížení kvality jedné z nich (například průvodcovských služeb u jinak perfektně připraveného zájezdu) vede k tomu, že zákazník vnímá sníženou kvalitu kompletní služby (v tomto případě celého zájezdu) (MZE, a).

3.2.5 Specifika trhu cestovního ruchu

Autorka Ryglová (2011) upozorňuje, že trh cestovního ruchu má celou řadu zvláštností, které vyplývají především z charakteru potřeb klientů a z charakteru služeb v cestovním ruchu. Jako hlavní specifické rysy trhu cestovního ruchu stejná autorka uvádí:

- podnikání v cestovním ruchu není záležitostí jednoho roku, ale jedná se o dlouhodobé aktivity (musíme počítat i se špatnou sezónou),
- produkt cestovního ruchu má nehmotný charakter, nelze jej vyrábět na sklad,
- vysoká závislost na přírodních a historických atraktivitách,
- podmíněnost politicko-správními podmínkami; politická stabilita či nestabilita v destinaci a míra podpory ze strany orgánů státní správy a samosprávy, stupeň a způsob spolupráce mají zcela zásadní vliv,
- místní a časová vázanost tvorby, realizace a spotřeby služeb, bezprostřední sepětí s územím, na kterém dochází k realizaci služeb, jež vyplývá z jejich pomíjivého charakteru, tj. pokud nejsou služby spotřebovány v době, kdy jsou k dispozici, jejich kapacita je ztracena,
- místní a časové oddělení nabídky, poptávky a spotřeby (např. prodej zájezdu cestovní kanceláře prostřednictvím internetové cestovní agentury v zimě na letní pobyt v zahraničí),

- výrazná sezónnost,
- výrazné ovlivnění nabídky a poptávky přírodními faktory (např. počasí) a dalšími nepředvídatelnými vlivy (tj. mimoekonomickými faktory),
- vysoký podíl lidské práce,
- těsný vztah nabídky a poptávky (tj. změny v cenách a příjmech se obvykle objeví na trhu bezprostředně; např. pokles cen zájezdů do určité destinace se obvykle bezprostředně odrazí ve zvýšené poptávce po zájezdech do této destinace),
- mezinárodní charakter. (Ryglová, 2011)

Kromě výše uvedených specifík bývají uváděna další specifika trhu cestovního ruchu:

- výsledky společné činnosti, mnoha odvětví (Mendelova univerzita v Brně),
- nabídku silně ovlivňuje, rozvoj a využívání nejnovější, výpočetní a komunikační, techniky a technologií (Mendelova univerzita v Brně), poptávka je výrazně ovlivňována důchody obyvatelstva, fondem volného času, cenovou hladinou nabízených služeb, spotřebitelskými preferencemi, motivací, módou a prestiží, celkovým způsobem života (Mendelova univerzita v Brně),
- propagace není soustředěna do období vrcholné sezony, ale často se od ní velice liší (MZE, a),
- vzájemná závislost produktů cestovního ruchu; destinace je klastr aktivit a špatný výkon jednoho subsektoru ovlivní ziskovost jiných sektorů klastru (Vanhove, 2005)
- cestovní ruch nemá územně souvislé a nepřerušované působení (MZE, a),
- cestovní ruch je značně segmentován, je rozdělen dle různých kritérií, např. dle ceny, délky pobytu, klimatu, komplexnosti či destinací (MZE, a).

3.2.6 Destinace cestovního ruchu

Autorka Palatková (2006: 16) definuje destinaci jako svazek různých služeb koncentrovaných v určitém místě nebo oblasti, které jsou poskytovány v návaznosti na potenciál cestovního ruchu (atraktivitu), místa nebo oblasti. Dále podle autorky (2006: 25) destinace představuje sociálně-kulturní jednotku fyzickou (geografická lokalita, fyzické charakteristiky) stejně jako nehmotnou (historie, lidé, tradice). Pojem destinace však nemusí nutně označovat jen to, co skutečně existuje, ale i určitý mentální koncept v myslích klientů.

Destinace cestovního ruchu je podle UNWTO geografický prostor (stát, region, místo), který si návštěvník vybírá jako cíl své cesty. (Jakubíková, 2009: 37)

Destinaci cestovního ruchu lze pokládat:

- za jeden komplexní produkt, který je složen z mnoha produktů,
- za kolektivního výrobce,
- za sociálně kulturní jednotku obsahující dvě složky:
  - fyzickou (geografická lokalita, fyzické charakteristiky),
  - nehmotnou (historie, lidé),
- za podnik, který musí být řízen. (Jakubíková, 2012: 37)

Destinace jako výrobce musí být řízena stejně jako kterýkoliv podnik či organizace. Řízení destinace spočívá v koordinaci a kooperaci činností jednotlivých podnikatelských a nepodnikatelských subjektů. (Jakubíková, 2009: 37)

Lidé vnímají destinaci jako celek. Vnímají krajinu, prostředí, nabízené služby a jejich kvalitu, kulturní, sportovní a rekreační možnosti, bezpečnost, čistotu, vstřícnost místních obyvatel a jazykovou vybavenost lidí, se kterými se během pobytu setkávají. Návštěvník i turista přijíždějí do destinace jen tehdy, když jim má tato destinace co nabídnout. Proto by si každá destinace cestovního ruchu měla položit otázku: Co je u nás jedinečného, proč by turisté měli přijet právě k nám? (Jakubíková, 2009: 38)

Vzhledem k tomu, že stále více destinací usiluje o získání lidí, kteří jsou ochotni cestovat, je nutné, aby se destinace ve své činnosti více zabývaly marketingem a správným používáním jeho nástrojů. (Jakubíková, 2009: 38)

3.2.7 Udržitelný cestovní ruch

V současné době se však stále častěji hovoří o tzv. „udržitelném cestovním ruchu“, který souvisí s pojmem „udržitelný rozvoj“, tématem se stále narůstajícím významem. Udržitelný cestovní ruch je možno vymezit jako „takový cestovní ruch, kdy aktivity poskytovatelů služeb návštěvníkům a vlastní aktivity návštěvníků ovlivňují místní komunitu, místní ekosystémy a biosféru pouze tak, že nevratně nemění místní komunitu, místní ekosystémy a biosféru a neomezují tak funkce biosféry a lidské aktivity v budoucnosti. (Pásková, 2002)

3.2.8 Venkov a cestovní ruch

Specifickou oblastí regionálního rozvoje i rozvoje cestovního ruchu jsou venkovské oblasti – obecně oblasti periferie v chápání uspořádání lidské společnosti na různých úrovních „city region“ (Bowler, 2001 v Navrátil, 2012), tedy oblasti potýkající se s velkým množstvím problémů. (Navrátil, 2012)

Venkovské oblasti jádrových ekonomik se musely přizpůsobit dramatické změně prostorových ekonomických struktur při přechodu od fordismu k postfordismu, zejména všem jejím negativním dopadům. Venkov se především musel přizpůsobit intenzivní integraci zemědělské výroby do obvykle velkých a nadnárodních podniků agrobusinessu, která doprovázela období ekonomické krize 70. let. Zásadní posun ve světové ekonomice vyvolal nutnost hledání cest, jak přes nastalé změny udržet život ve venkovských oblastech. Jako podstatná se pro další vývoj ukázala především snaha o diverzifikaci ekonomických činností na venkově a především plánování rozvojových aktivit. Česká republika byla a je nucena vyrovnávat se s výše uvedenými procesy modifikovanými socialistickou minulostí československého zemědělství, což její postavení na světovém trhu zemědělských komodit znevýhodňuje. (Navrátil, 2012)

Cestovní ruch patřil k prvním doporučovaným aktivitám ve světě a se zpožděním také v České republice. Ovšem cestovní ruch není ve venkovských oblastech novým fenoménem, jak by se na první pohled z rozvojových materiálů mohlo zdát. Cestovní ruch je součástí venkova minimálně od poloviny 19. století a domov v těchto oblastech má ve Velké Británii. Taktéž snaha o podporu cestování do venkovských oblastí nesouvisí přímo s krizí Fordismu, ale její kořeny sahají až do hospodářského boomu 60. let. Od té doby se na cestovní ruch jako na jeden z hlavních příjmů obrátilo velké množství rozličných typů evropských venkovských oblastí a cestovní ruch se stal jednou z kapitol tvorby regionálních politik a regionálního plánování. V souvislosti s tím se národní politiky obrátily na rozvoj podpory „bottom-up“ rozvoje s cílem podpory využívání lokálních zdrojů. V současnosti existuje diverzita venkovských oblastí jako komplexních turistických destinací schopných přilákat široké spektrum účastníků cestovního ruchu, pro které venkovské komunity připravují produkty venkovského cestovního ruchu. (Navrátil, 2012)

Turismus může být významnou hnací silou pro rozvoj znevýhodněných venkovských oblastí. Obzvláště v těch komunitách venkova s minimem jiných

příležitostí pro rozvoj, můžeme vnímat turismus jako „všelék“ pro rozvoj. Turismus může být skutečně důležitou složkou spolehlivého plánu rozvoje, neplatí to však vždy. Například Bontron a Lasnier (1997 v Brown, 2006) poznamenávají, že lokální dopad turismu se velmi liší mezi venkovskými regiony a závisí na množství faktorů včetně „povahy“ pracovní síly a sezonních problémech. Nicméně místní (lokální) podpora je obvykle nezbytnou složkou pro úspěšnou strategii turismu, jak poznamenávají Bourke a Lulogg (1995 v Brown, 2006). To proto, že turistické strategie musí být konsistentní s lokálními cíly a musí být „citlivé“ k udržení charakteru a tradicím místních komunit. (Brown, 2006)

Cestovní ruch realizovaný ve venkovském prostředí se obvykle nazývá venkovský cestovní ruch. Ovšem obecně platná definice neexistuje, a to především z důvodů neexistence obecné definice venkova jako takového. Přesto je obvykle za venkovský cestovní ruch považován specializovaný segment trhu pohybující se na kontinuu *cestovní ruch ve venkovském prostředí* a *venkovský cestovní ruch*. Pro tento trh byly identifikovány čtyři hlavní typy turistů ve venkovském prostředí – environmentální, orientovaní na tradiční kulturu, nezávislí a nevyhranění. (Navrátil, 2012)

UNWTO definuje venkovský cestovní ruch poměrně úzce: "Venkovská turistika se zabývá turisty, kteří hledají klid venkova; to představuje cestovní ruch mimo hlavní proud a mimo oblastí intenzivních aktivit cestovního ruchu. Zabývá se návštěvníky, kteří chtějí být v interakci s venkovským prostředím a s hostitelskou komunitou, a to smysluplným a autentickým způsobem." (Rein, & Schuler, 2012: 4)

Venkovský cestovní ruch, rurální cestovní ruch (rural tourism) je typem cestovního ruchu s vícedenním pobytem a s rekreačními aktivitami na venkově (procházky a pěší turistika, cykloturistika, hipoturistika, pozorování a péče o domácí zvířata, konzumace domácích potravin atd.), s ubytováním v soukromí nebo v menších hromadných ubytovacích zařízeních. Atraktivita rurálního cestovního ruchu se zakládá na některých aspektech skutečného nebo idealizovaného venkovského způsobu života – rozsáhlá, tichá, klidná krajina, čistý vzduch, pracovní aktivity, zvyky a folklór, rozmanitá fauna a flóra atd. Jeho rozvoj souvisí s rozvojem venkova, budováním pěších a cykloturistických tras, farem s alternativním zemědělstvím, budováním místních muzeí, skanzenů, obnovou tradičních řemesel, budováním a obnovou menších

ubytovacích zařízení atd. Rurální cestovní ruch může mít různé formy – agroturismus, ekoagroturismus, ekoturismus, dobrodružný cestovní ruch apod. (Macháček, 2012)

3.3 Kompetence v oblasti řízení cestovního ruchu

Cestovní ruch je odvětví, jež se dotýká všech sektorů společnosti – veřejné správy, samosprávy i podnikatelů. Každý ze jmenovaných subjektů má proto v cestovním ruchu svou specifickou roli. (Ryglová 2011: 45)

Autorka Tittelbachová ve své publikaci (2011: 49) definuje rozdíl mezi správou veřejnou a správou soukromou. Veřejná správa je vykonávána ve veřejném zájmu a zajišťuje výkon veřejných činností vymezených zákony i pro subjekty, které jí nejsou instančně nebo jinak podřízeny. Naproti tomu je soukromá správa vykonávána v zájmu soukromém, a to jen vůči osobám, které jsou v zaměstnaneckém, členském či jiném specifickém vztahu. Pro soukromou správu v zásadě platí, že může vykonávat vše, co zákon nezakazuje (Tittelbachová, 2001: 49). Výše uvedené má význam jak v oblasti cestovního ruchu, tak obecně.

Autorka Peková (2008: 94) ve své publikaci uvádí, že veřejná správa je členěna na státní správu a samosprávu.

Autorka Tittelbachová (2011: 53) dále uvádí, že jako ústřední orgán **státní správy** ve věcech turismu funguje **ministerstvo pro místní rozvoj** a přímou působnost v oblasti turismu v rámci **samosprávy** vykonávají **kraje a obce**.

3.3.1 Stát (NUTS 1)

Stát ze zákona odpovídá za strategii regionálního rozvoje, která řeší celkové záměry státu v regionálním rozvoji, včetně cestovního ruchu a jeho podpory. (Ryglová 2011: 45)

Oblastí cestovního ruchu se zabývá Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR). MMR připravuje zásadní strategické dokumenty, jimiž se řídí celé odvětví cestovního ruchu (Koncepce státní politiky rozvoje cestovního ruchu v ČR), navrhuje příslušné zákony, vydává prováděcí vyhlášky a má i celkovou odpovědnost za veřejné finanční zdroje určené pro cestovní ruch. Státní politika v oblasti cestovního ruchu je zaměřena na průřezové i regionální problematiky, jako jsou:

- legislativa a další právní normy, včetně předpisů EU,
- koncepce státní politiky cestovního ruchu,
- statistika cestovního ruchu,
- národní rozvojové plány,
- státní programy podpory cestovního ruchu,
- metodika vzdělávání v cestovním ruchu ve vazbě na Evropský sociální fond. (Ryglová 2011: 45)

K zabezpečení propagace České republiky na centrální úrovni byla v roce 1993 zřízena dceřiná organizace MMR – Česká centrála cestovního ruchu, CzechTourism. Propagace probíhá nejrůznějšími prostředky: prezentaci ČR na mezinárodních veletrzích cestovního ruchu, pořádáním nejrůznějších akcí, jako jsou specializované akce pro zahraniční novináře, pro touroperátory atd. CzechTourism má v zahraničí i řadu svých zastoupení. Je členem Evropské komise cestovního ruchu (ETC). (Ryglová 2011: 45)

Podobnou úlohu jako CzechTourism plní i Správa českých center (SČS), která je zřízena Ministerstvem zahraničních věcí (MZV). Česká centra mají za úkol propagovat ČR, a to pořádáním různých společenských a kulturních akcí v zahraničí. (Ryglová 2011: 46)

Za oblast cestovního ruchu, jež se týká venkova, odpovídá Ministerstvo zemědělství, jedná se zde o diverzifikace zemědělských činností. (Ryglová 2011: 46)

3.3.2 Kraje (NUTS 3)

Povinností a zodpovědností samosprávných krajů je správa a rozvoj jejich území. Kraje vypracovávají programy rozvoje, jejichž součástí jsou i programy rozvoje cestovního ruchu. Kraje zastřešují přímo nebo prostřednictvím svých organizací (destinačních organizací / organizací cestovního ruchu) marketing cestovního ruchu a rovněž i statistiku cestovního ruchu v rámci svého regionu. Garance rozvoje cestovního ruchu na území kraje vyplývá ze zákona a souvisí s odpovědností za územní rozvoj kraje, včetně podpory soukromého podnikání. Kraje k tomu používají také své finanční nástroje, jimiž jsou např. tzv. Regionální operační programy. (Ryglová 2011: 46)

3.3.3 Obce a města (NUTS 5)

Jedním ze základních posláních obcí je odpovědnost za celkový rozvoj obce. S tím souvisí příprava území v celé šíři, od územních plánů až po různé strategické nebo rozvojové plány obce. V návaznosti na to je dána povinnost realizovat na svém území vybudování infrastruktury, včetně turistické, podporovat vlastní investice či investice jiných subjektů zaměřené na řešení konkrétních problémů cestovního ruchu. Drtivá většina měst a obcí s rozšířenou působností III. stupně (obce, v jejichž gesci jsou některé pravomoci, jako je např. agenda občanských a řidičských průkazů apod.) provozuje turistické informační centrum. Menší obce, pro něž není provoz informačního centra smysluplný, mohou spolupracovat s nejbližším existujícím informačním centrem anebo zveřejňovat turistické informace pomocí vlastních webových stránek propojených s webem mikroregionu nebo kraje. Skutečností je, že pro řadu zejména menších obcí, byť jsou v oblastech turisticky zajímavých, je cestovní ruch málo důležitým oborem a věnují mu jenom minimální pozornost, případně zastávají názor, že cestovní ruch je především podnikatelská příležitost, a měli by se mu tedy věnovat zejména podnikatelé, nikoliv obce. (Ryglová 2011: 47)

3.3.4 Sdružení obcí

Podle zákona o obcích může mít sdružení obcí mnoho forem. Může se jednat o svazky obcí, sdružení s právní subjektivitou i bez právní subjektivity. Obce mohou zřizovat i agentury, které působí podnikatelským způsobem. Tato sdružení mohou podporovat konkrétní produkty cestovního ruchu (např. cyklostezky), které vytvářejí na jejich území podnikatelské subjekty. Měla by být garantem činnosti a propojenosti informačních center, rozvoje služeb cestovního ruchu, sběru informací a společné propagace oblasti, především v rovině mikroregionů. Právě na této úrovni je největší prostor pro účinnou a efektivní spolupráci veřejného a soukromého sektoru. (Ryglová 2011: 47)

3.3.5 Podnikatelský sektor

Cestovní ruch je vysoce konkurenční prostředí, jež se rychle mění a silně roste. V řadě případů generuje pracovní místa v oblastech strukturálně postižených. Proto je důležité, aby zájmy těchto podniků byly na vysoké úrovni zastupovány a hájeny, a to v podobě podnikatelské samosprávy, spolků, sdružení a asociací. Členství v nich je

nepovinné, ale početné organizace mají větší vyjednávací sílu, jež je potřebná např. při projednávání zákonů. Mezi důležité organizace patří zejména nejrůznější profesní organizace. (Ryglová 2011: 47)

3.4 Podpora cestovního ruchu z veřejných zdrojů v období 2007-2013

Cestovní ruch je významným národohospodářským odvětvím. Proto je cestovnímu ruchu a jeho rozvoji věnována značná pozornost centrálních a samosprávných orgánů v oblasti veřejných finančních zdrojů prostřednictvím podpůrných programů. (Ryglová, 2011: 176)

Hlavními nástroji realizace evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti jsou fondy EU – Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF), Evropský sociální fond (ESF) a Fond soudržnosti. Značné množství prostředků je vynakládáno také na společnou zemědělskou politiku prostřednictvím Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD). Sem patří i podpora nezemědělských funkcí venkova, nepochybně i jeho funkce rekreační – tedy cestovního ruchu. Pro některé země a specifické segmenty hospodářství jsou určeny ještě další fondy (Evropský rybářský fond, Fond předvstupní pomoci atd. Finanční prostředky fondů EU jsou distribuovány prostřednictvím tzv. operačních programů (kohezní politika), resp. prostřednictvím společné zemědělské politiky (EAFRD). (Ryglová, 2011: 176)

Rozvoje cestovního ruchu se v programovacím období 2007 – 2013 týkaly především:

- IOP – Integrovaný operační program
- ROP – Regionální operační programy
- PRV – Program rozvoje venkova
- ESF – Evropský sociální fond (pouze vzdělávání)
- případně okrajově a nepřímo i další programy (Evropská územní spolupráce, OP Životní prostředí ap.). (Ryglová, 2011: 177)

Rozvoj cestovního ruchu byl též financován ze státního rozpočtu v rámci Národního programu podpory cestovního ruchu. Program je zaměřen na podporu rozvoje domácího cestovního ruchu, rozšíření sezónnosti aktivit cestovního ruchu,

podporu aktivit spojených s cestováním znevýhodněných skupin obyvatel - dětí, rodin s dětmi, seniorů a handicapovaných (MMR). V roce 2010 byl realizován podprogram Cestovní ruch pro všechny a v dalších letech (až do roku 2015) podprogramy Cestování dostupné všem.

Za samotný Jihočeský kraj můžeme zmínit podporu projektů realizované Jihočeskou centrálou cestovního ruchu (JCCR). Tato příspěvková organizace Jihočeského kraje financovala v minulých letech ze zdrojů ERDF, Jihočeského kraje a státního rozpočtu následující projekty v sumě okolo 1.300.000,- EUR:

- Projekt Jižní Čechy - Rakousko Bez hranic - společná turistická opatření Jižní Čechy -Horní Rakousko 2011-2014,
- Bez hranic - společná turistická opatření Jižní Čechy - Východní Bavorsko 2011 - 2014,
- Podpora zahraničního příjezdového cestovního ruchu jižní Čechy - Horní Rakousko - Waldviertel 2008 - 2010,
- Podpora zahraničního příjezdového cestovního ruchu jižní Čechy - Východní Bavorsko 2008 - 2010,
- Školní výlety do jižních Čech a příhraničních regionů Dolního a Horního Rakouska 2010 - 2011,
- Mediální prezentace projektu Školní výlety do jižních Čech, Šumavy a Dolního Bavorska.

3.4.1 Integrovaný operační program (IOP)

Integrovaný operační program (IOP) je zaměřen na řešení společných regionálních problémů v oblastech infrastruktury, mj. i na podporu cestovního ruchu a využití a ochranu kulturního dědictví. Řízením programu je pověřeno Ministerstvo pro místní rozvoj. Podporovány jsou pouze akce celostátního rozsahu a významu. (Ryglová, 2011: 177)

Dle MMR je program obecně zaměřen na zefektivnění fungování veřejné správy a lepší využití potenciálu území prostřednictvím národních systémových intervencí, přičemž cestovní ruch je zde chápán jako jedna z těchto intervencí. Cestovní ruch je zde podporován v rámci prioritní oblasti č. 4 – Národní podpora cestovního ruchu. Tato

prioritní oblast je koncipována jako víceúčelová, a tak všechny aktivity mohou být realizovány na celém území ČR včetně hlavního města Prahy jako národní a systémové intervence, jejichž realizace by např. na regionální úrovni ztratila smysl. Celkem je v IOP alokováno včetně národních zdrojů cca 77,5 mil EUR. (MMR, 2009a)

Aktivity prioritní oblasti č. 4 jsou tyto:

- a) Zavedení národního informačního a rezervačního systému,
- b) Zavádění a informační podpora národních a mezinárodních standardů ve službách cestovního ruchu,
- c) Podpora marketingu na národní úrovni a tvorby zdrojových databází,
- d) Prezentace a propagace kulturního a přírodního dědictví, kulturního průmyslu a služeb s využitím pro cestovní ruch na národní úrovni,
- e) Podpora prezentace ČR jako destinace cestovního ruchu. (MMR, 2009a)

3.4.2 Program rozvoje venkova (PRV)

Již v 90. letech minulého století začala být v Evropské unii regulována produkce zemědělské prvovýroby a do popředí se v rámci Společné zemědělské politiky (SZP) začala dostávat spíše podpora multifunkčního modelu zemědělství, tj. takového, jež nejenom produkuje potraviny, ale nabízí a zajišťuje řadu dalších činností, například cestovní ruch. Program řídí Ministerstvo zemědělství prostřednictvím Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF). I zde je struktura uspořádána podle NUTS 2, termíny výzev a jejich detaily jsou stanoveny centrálně. (Ryglová, 2011: 178)

Podkapitola věnující se Programu rozvoje venkova je dále podrobněji rozepsána v praktické části této práce.

3.4.3 Regionální operační programy (ROP)

Hlavním finančním zdrojem v oblasti cestovního ruchu se v tomto programovacím období stalo celkem sedm Regionálních operačních programů (ROP), jež jsou samostatně řízeny příslušnou Regionální radou daného regionu soudržnosti. Celkově je v ROP alokováno na cestovní ruch včetně národních a soukromých zdrojů cca 981,9 mil EUR. ROP mají na cestovní ruch určenou většinou jednu prioritní osu, v níž je pokryto široké spektrum oblastí podpory. (MMR, 2009c)

V tomto programovacím období jsou k dispozici tyto Regionální operační programy:

- ROP NUTS II Severozápad,
- ROP NUTS II Severovýchod,
- ROP NUTS II Střední Čechy,
- ROP NUTS II Jihozápad,
- ROP NUTS II Jihovýchod,
- ROP NUTS II Moravskoslezsko,
- ROP NUTS II Střední Morava. (MMR, 2009c)

V rámci Regionálních operačních programů mohou být financovány zejména aktivity zaměřené na vybudování nebo obnovu základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu, např. výstavba a rekonstrukce ubytovacích zařízení, turistických cest, rekonstrukce kulturních památek nebo technických zajímavostí pro využití v cestovním ruchu, rozvoj a obnova sportovních areálů využitelných primárně pro cestovní ruch, modernizace a rozvoj v oblasti lázeňství. Další oblasti podpory jsou určeny na marketing cestovního ruchu – např. marketingové kampaně, informační a komunikační technologie v oblasti řízení a propagace cestovního ruchu a další. (MMR, 2009c)

3.4.4 Evropský sociální fond (ESF) a další formy podpory

Zatímco v předchozích případech jsou programy určeny přímo na jednotlivé činnosti cestovního ruchu a jeho infrastrukturu, o podporu z Evropského sociálního fondu nebo programů mezinárodní spolupráce (např. Česko-Rakousko apod.) se jenom těžko mohou hlásit jednotlivé podniky; cestovní ruch je zde většinou zmiňován mezi možnými projektovými záměry jenom okrajově a většinou se nemůže jednat o projekty přímo i nepřímo vstupující na trh. Za projekty nepřímo vstupující na trh a obsahující nedovolenou podporu (a tedy nevhodné pro tyto programy) se považují například i letáky zveřejňující informace o podnicích služeb cestovního ruchu. (Ryglová, 2011: 178)

3.4.5 Přeshraniční spolupráce

V rámci Evropské územní spolupráce je jednou z prioritních oblastí Přeshraniční spolupráce. Činnosti v oblasti územní spolupráce jsou podporovány Evropským fondem pro regionální rozvoj. (Lecarte, 2015)

MMR uvádí, že programy na podporu přeshraniční spolupráce na všech hranicích ČR pro období 2007- 2013 s 85% finanční podporou EU jsou určeny pro neziskový sektor. Na každé státní hranici se finanční prostředky obou sousedních stran slučují do jedné společné částky, celkově určené pro obě přilehlé části pohraničí, které jsou pro účely programu sloučené do společně vymezené oboustranné pohraniční oblasti. Podíly podpory cestovního ruchu jsou zde diferencované dle jednotlivých společných pohraničních území. Celkově bude v těchto programech na cestovní ruch společně využitelných cca 190 mil EUR finančních prostředků, které budou postupně využívány na jednotlivé projekty. (MMR, 2009d)

V tomto programovacím období jsou k dispozici tyto operační Programy přeshraniční spolupráce:

- OP Bavorsko - Česká republika,
Prioritní osa 1 - Hospodářský rozvoj, lidské zdroje a sítě; Oblast podpory - Cestovní ruch, volný čas a rekreace,
- OP Sasko - Česká republika ,
Prioritní osa 2 - Rozvoj hospodářství a cestovního ruchu,
- OP Rakousko - Česká republika,
Prioritní osa 1 - Socioekonomický rozvoj, cestovní ruch a transfer knowhow,
- OP Slovensko - Česká republika,
Prioritní osa 1 - Podpora sociokulturního a hospodářského rozvoje přeshraničního regionu a spolupráce,
- OP Česká republika - Polsko,
Prioritní osa 2 - Zlepšení podmínek pro rozvoj podnikatelského prostředí a cestovního ruchu. (MMR, 2009d)

3.5 Infrastruktura cestovního ruchu

Infrastruktura cestovního ruchu je souhrn organizačně-technických předpokladů pro uspokojování potřeb účastníků cestovního ruchu v dané destinaci (doprava, komunikace, zásobování elektřinou, pitnou vodou, kanalizace, maloobchodní síť, banky, směnárny, kulturní zařízení, zábavní zařízení, sportovní zařízení atd.). Kvalita této infrastruktury má výrazný dopad na prožitek návštěvníků, kteří jsou sice prvotně motivováni atraktivitami cestovního ruchu, ale potřebují též čerpat služby spojené s kultivovaným pobytem v blízkosti těchto atraktivit. (Pásková, & Zelenka, 2002: 120)

Infrastrukturu cestovního ruchu lze rozdělit na základní (doprava, ubytovací a stravovací služby) a doplňkovou. Jádrem infrastruktury cestovního ruchu je tzv. suprastruktura (ubytovací, stravovací, turistické, dopravní služby a doplňkové služby cestovního ruchu), která je budována zejména pro návštěvníky a do roku 1989 byla v ČR označována jako materiálně-technická základna. Ostatní infrastruktura představuje běžnou občanskou vybavenost, při jejímž plánování je nutné si uvědomit, že se během sezóny v navštěvovaných destinacích její uživatelé mnohonásobí, a jejím správným dimenzováním se vyhnout nepříjemným následkům kongesce, problémům se zásobováním a jiným tlakům. (Pásková, & Zelenka, 2002: 120)

V rámci základní infrastruktury mají podle autorů Galvasová, Binek (2008: 95) klíčovou pozici ubytovací zařízení. Jejich počet odráží význam cestovního ruchu v regionu. Jako příklady jednotek ubytovacích zařízení jsou v publikaci jmenovány hotel, penzion, motel, hotel apod. U stravovacích zařízení, patřících rovněž do základní infrastruktury, je významným postřehem skutečnost, že bývají často spjata právě s ubytovacími zařízeními. Jako nejvýznamnější formy všeobecně dostupných stravovacích zařízení jsou jmenovány restaurace, jídelny, rychlé občerstvení, prodej jídla v automatech, bary, vinárny, kavárny apod. Další složkou základní infrastruktury je infrastruktura dopravní, jejíž význam autoři vyzdvihují a dodávají, že doprava podmiňuje existenci cestovního ruchu na všech hierarchických úrovních, a to včetně národního, regionálního a dokonce i lokálního měřítká. (Galvasová, & Binek, 2008: 95)

Doplňkovou (doprovodnou) infrastrukturu lze rozdělit na infrastrukturu pro kulturu a infrastrukturu pro sport, volný čas a rekreaci. Infrastrukturu pro kulturu představují především muzejní objekty (muzea, galerie, skanzeny, divadla), dále pak zoologické, botanické nebo historické zahrady. Zařízení představující infrastrukturu pro sport, volný čas a rekreaci lze rozdělit do dvou základních skupin: zařízení pro indoorové aktivity

(uvnitř krytých hal) a zařízení pro outdoorové aktivity (vně krytých hal, v přírodě). Jako příklady zařízení pro indoorové aktivity jsou jmenovány fitness centra, bazény, masážní centra nebo sauny, haly pro nejrůznější druhy sportů, umělé lezecké stěny apod. Rozsah zařízení pro outdoorové aktivity je daleko širší a představuje v současné době rychle se rozvíjející segment zařízení a služeb pro sport, volný čas a rekreaci. Kromě „klasických“ koupališť, které mají pro cestovní ruch v ČR svou tradici i význam, sem řadíme zařízení, která jsou součástí nabídky služeb turistických destinací vesměs v horských oblastech – půjčovny horských kol, lodí, lanová centra, bobové dráhy ad. (Galvasová, & Binek, 2008: 95)

3.5.1 Ubytovací zařízení a ubytovací služby

Poskytování ubytovacích služeb je významným předpokladem rozvoje především pobytového cestovního ruchu. Jejich posláním je umožnit přenocování nebo přechodné ubytování účastníkům cestovního ruchu mimo místo jejich trvalého bydliště, často včetně uspokojení dalších potřeb, které s přenocováním nebo přechodným ubytováním souvisejí, především potřeby stravování. (Orieška, 2010: 116)

Autor Beránek (2013: 170) uvádí význam ubytování v historickém kontextu: „s cestováním je totiž od nepaměti spojena potřeba odpočinku během cesty, kdy je cestující nucen vyhledat nocleh a stravu“. Již od starověku, kdy lidé cestovali kvůli studijním, obchodním či diplomatickým cílům, vojenským tažením, náboženským poutím či z jiných příčin, se museli zabývat otázkami, kde se nasytit a kde si v průběhu cestování odpočinout. Ubytování a stravování má tedy v cestovním ruchu svou nezastupitelnou roli. (Beránek, 2013: 170)

Autor Hrala ve své publikaci (2001: 30) uvádí, že rozsah i úroveň ubytovacích (a stravovacích) zařízení limitují využití přírodních možností a kulturněhistorických či jiných atraktivit konkrétní oblastí a intenzitu jejich zapojení do vnitrostátního či mezinárodního cestovního ruchu. Kapacita těchto zařízení vytváří možnosti pro jeho koncentraci, a tedy i faktické rozmístění. Lokalizace těchto zařízení je výsledkem působení souboru místních podmínek; v jejich rámci se stále více prosazují kritéria ochrany životního prostředí, neboť mimořádná koncentrace může snadno porušit kvalitu a hodnotu přírodních podmínek oblasti.

Autoři Horner a Swarbrooke (1990) upozorňují, že dochází k stírání hranic mezi cestovním ruchem, službami pro využití volného času a ubytovacími a stravovacími službami a dochází k vzájemnému překrývání těchto služeb.

Z dlouhodobého hlediska se počet hromadných ubytovacích zařízení v České republice stabilizoval na počtu v rozmezí 7,5 až 8 tis. zařízení. Počet lůžek v nich převyšoval v roce 2011 podle údajů ČSÚ 461 tis. lůžek. 34,8 % lůžek bylo ve venkovských oblastech, 41,4 % ve významně venkovských a 23,8 % v městských oblastech. (MZE, 2014: 31)

Kategorizace a klasifikace ubytovacích zařízení

Kategorizace je proces, ve kterém dochází k dělení ubytovacích zařízení podle jednotlivých druhů (hotel, penzion apod.). Vychází se přitom z typu poskytovaných služeb a způsobu jejich poskytování. (Beránek, 2013: 171)

V roce 1994 OSN společně se Světovou organizací cestovního ruchu UNWTO vydala Doporučení ke statistice cestovního ruchu. Jedná se o doporučenou kategorizaci hromadných ubytovacích zařízení, která se však příliš neujala. Dodnes neexistuje jednotná kategorizace a klasifikace a většina zemí si vytváří vlastní. (Beránek, 2013: 171)

Klasifikace ubytování je třídění ubytovacích zařízení podle kvality zajišťovaných služeb, založené na stanovení standardů kvality a ověření shody daného ubytovacího zařízení s nimi. Obdobně jako u klasifikace hotelů je obvyklá klasifikace do pěti tříd, nejčastěji označovaná jedním až pěti symboly (nejčastěji hvězdičkami, příp. jiné symboly). Klasifikace ubytování může být prováděna na mezinárodní, národní nebo regionální úrovni a může být zajišťována nebo využívána státem, asociacemi, turistickými centrály, provozovateli ubytovacích zařízení, vydavateli tištěných průvodců a autory elektronických databází ubytovacích zařízení. (Pásková, & Zelenka, 2002: 135)

Profesní svaz Asociace hotelů a restaurací České republiky na základě Usnesení vlády ze dne 17. 7. 1999 č. 717 a za podpory Ministerstva pro místní rozvoj ČR a České centrály cestovního ruchu – CzechTourism sestavil „Oficiální jednotnou klasifikaci ubytovacích zařízení České republiky kategorie hotel, hotel garni, pension, motel a hotel. (AHR ČR, a)

Materiál klasifikace má doporučující charakter a slouží jako pomůcka pro zařazování ubytovacích zařízení výše uvedených do příslušných tříd dle minimálních stanovených požadavků s cílem zlepšení orientace spotřebitelů – hostů a zprostředkovatelů – cestovních kanceláří a agentur, zvýšení transparentnosti trhu

ubytování a zkvalitnění služeb poskytovaných ubytovacími zařízeními. Požadavky jsou uváděny jako minimální, tedy nabízená služba či vybavení vyšší úrovně než je uvedeno, je vyhovující pro danou třídu. Klasifikace není obecně závazným právním předpisem a je na samotném provozovateli ubytovacího zařízení, zdali certifikaci podstoupí či nikoliv. (AHR ČR, a)

Definice kategorií ubytovacích zařízení:

a) Hotel - ubytovací zařízení s nejméně 10 pokoji pro hosty vybavené pro poskytování přechodného ubytování a služeb s tím spojených (zejména stravovací), člení se do pěti tříd (AHR ČR, b),

b) Hotel garni - ubytovací zařízení s nejméně 10 pokoji pro hosty vybavené pro poskytování přechodného ubytování a má vybavení jen pro omezený rozsah stravování (nejméně snídaně), člení se do čtyř tříd (AHR ČR, b),

c) Motel - ubytovací zařízení s nejméně 10 pokoji pro hosty poskytující přechodné ubytování a služby s tím spojené zejména pro motoristy, člení se do čtyř tříd, zařízení se nachází v blízkosti pozemních komunikací s možností parkování, recepce a restaurace může být mimo ubytovací část; ubytovací zařízení zároveň splňuje veškeré požadavky pro kategorii Hotel 1* - 4* (AHR ČR, b),

d) Pension - ubytovací zařízení s nejméně 5 a maximálně 20 pokoji pro hosty, s omezeným rozsahem společenských a doplňkových služeb, člení se do čtyř tříd. Omezené služby stravování spočívají v absenci restaurace; penzion však musí disponovat minimálně místností pro stravování, která zároveň může sloužit k dennímu odpočinku hostů (AHR ČR, b),

e) Botel - ubytovací zařízení umístěné v trvale zakotvené osobní lodi, člení se do čtyř tříd (AHR ČR, b),

f) Specifická hotelová zařízení:

- Lázeňský/Spahotel - ubytovací zařízení, které se nachází v místě se statutem lázeňského místa dle Zákona č. 164/2001 Sb. (lázeňský zákon) v aktuálním znění, které splňuje veškeré požadavky pro kategorii hotel a které zajišťuje zároveň lázeňskou péči dle § 33 zák. č. 48/1997 Sb. (AHR ČR, b),
- Resort / Golf resort hotel – ubytovací zařízení, které splňuje požadavky pro kategorii Hotel 3* - 5*, jedná se o uzavřený soubor objektů, kde může být

restaurace a recepce mimo ubytovací část; zařízení poskytuje společensko-kulturní a sportovní vyžití; golf Resort musí, kromě výše uvedeného, být vybaven minimálně devíti-jamkovým normovaným hřištěm dle parametrů České golfové federace (AHR ČR, b),

g) Ostatní ubytovací zařízení:

- kemp (tábořiště),
- chatová osada,
- turistická ubytovna (AHR ČR, b),

h) Depandance - vedlejší budova ubytovacího zařízení bez vlastní recepce, organizačně související s hlavním ubytovacím zařízením, které pro depandance zajišťuje plný rozsah služeb odpovídající příslušné kategorii a třídě a není vzdáleno více než 500 m (AHR ČR, b).

Kromě hromadných ubytovacích zařízení mohou být ubytování turisté také v soukromí (nebereme-li v úvahu ubytování u příbuzných a přátel, mohou si turisté buď pronajmout chatu, chalupu či jiný rekreační objekt, nebo pouze obytnou místnost v těchto objektech). (Beránek, 2013: 171)

4. Praktická část

4.1. Analýza cestovního ruchu v Jihočeském kraji

4.1.1 Obecné informace o oblasti

Jihočeský kraj je s rozlohou 10 057 km² druhým největším krajem České republiky (po Středočeském kraji s rozlohou 11 054 km² (Jihočeský kraj, 2009: 12). Leží na jihu Čech, přičemž svou nejvýchodnější oblastí zasahuje i na Moravu (Dačice a Slavonice). Jeho nejbližšími sousedy jsou Plzeňský kraj, Středočeský kraj, Kraj Vysočina a západní cíp Jihomoravského kraje (Jihočeský kraj, 2009: 12), na jihu za hranicí České republiky pak sousedí s rakouskými spolkovými zeměmi Dolní Rakousy a Horní Rakousy a s německou spolkovou zemí Bavorsko.

Jihočeský kraj má ze všech regionů ČR nejnižší hustotu osídlení (62 obyvatel na 1 km²) – snad proto se může pyšnit zachovalým přírodním bohatstvím a pověstnou malebností krajiny. Pro jihočeskou krajinu jsou typické rozmanité vodní plochy, na které je navázán tradiční rybářský průmysl. Lesy na území kraje jsou hodnocené z 80 % jako nepoškozené, zbylá pětina je hodnocena jako mírně poškozená. Území Jihočeského kraje má podle statistik Ministerstva životního prostředí jedno z nejčistších ovzduší v celé České republice. Území a jeho využití má tradičně charakter spíše rekreační než průmyslový. V Jihočeském kraji se nachází přibližně 300 maloplošných chráněných území a řada chráněných přírodních výtvorů. Celkem je chráněno téměř 20 % území kraje. (Jihočeský kraj, 2009: 12)

Tab. 1: Základní charakteristiky Jihočeského kraje.

rozloha	10 056 km ² (12,8 % rozlohy cele ČR)
nadmořská výška	převážná část území 400–600 m n. m.
nejvyšší místo	šumavský vrchol Plechý (1378 m)
nejnižší místo	hladina Orlické přehrady (350 m)
počet obcí	623
počet obyvatel	637 300 (k 1. 1. 2015)
hustota osídlení	62 obyvatel na km ² – nejnižší v ČR

Zdroj: volně převzato ze Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji na roky 2009–2013 (2009) a aktualizováno dle dat ČSÚ

4.1.2 Význam cestovního ruchu v oblasti

Jihočeský kraj má jakožto destinace cestovního ruchu značný význam. Z hlediska počtu návštěv se řadí mezi ostatními kraji ČR na přední příčky. Oblíbený je zejména mezi rezidenty z ČR, kteří při svých cestách ve volném čase v roce 2014 volili Jihočeský kraj jako druhou nejčastější tuzemskou destinaci hned po Středočeském kraji.

Tab. 2: Tuzemské cesty rezidentů za účelem trávení volného času v roce 2014.

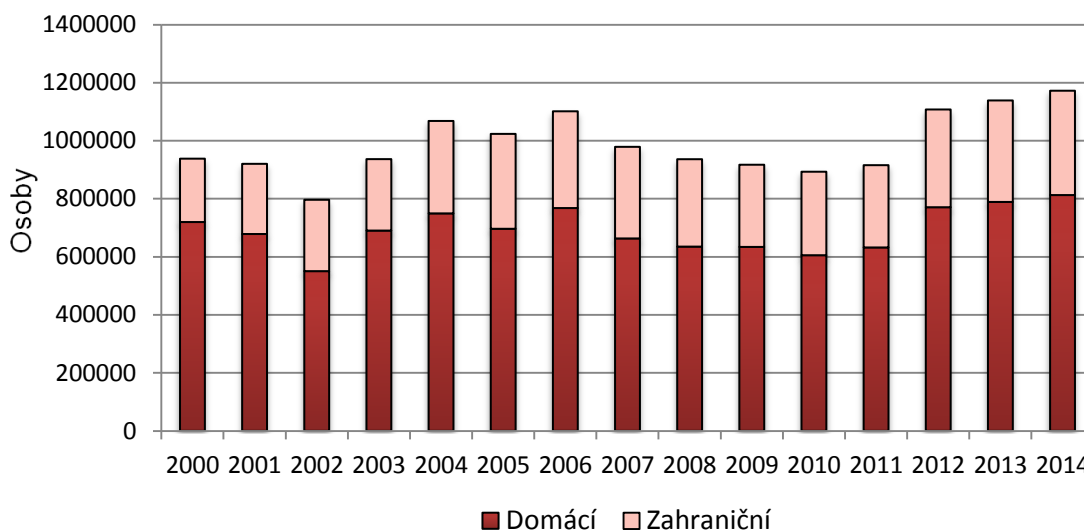
Cíl cesty	Delší cesty (se čtyřmi a více noclehy)				
	počet cest		počet přenocování		průměrný počet přenocování
	v tisících	index 2014/2013 v %	v tisících	index 2014/2013 v %	
Česká republika	7669	108,2	58977	106,3	7,7
v tom kraj:					
Hl. m. Praha	162	123,1	860	90,7	5,3
Středočeský	1627	129,6	14937	128,4	9,2
Jihočeský	1057	119,6	7684	115,6	7,3
Plzeňský	616	113,8	4575	106,9	7,4
Karlovarský	270	114	2077	112,4	7,7
Ústecký	475	103,2	3896	110,2	8,2
Liberecký	650	96,2	4437	88,2	6,8
Královéhradecký	721	107,9	4657	96,2	6,5
Pardubický	227	83	2201	106,1	9,7
Vysočina	263	87	2100	70,6	8
Jihomoravský	594	158,9	4217	159,9	7,1
Olomoucký	423	104,6	2798	100,7	6,6
Zlínský	282	66	1875	62	6,6
Moravskoslezský	301	66,5	2662	82,3	8,9
Cíl cesty	Kratší cesty				
	počet cest		počet přenocování		průměrný počet přenocování
	v tisících	index 2014/2013 v %	v tisících	index 2014/2013 v %	
Česká republika	18528	107,6	37078	110,9	2
v tom kraj:					
Hl. m. Praha	635	90,2	1103	83,4	1,7
Středočeský	3655	112,6	7473	117,4	2
Jihočeský	1579	123,1	3667	136,5	2,3
Plzeňský	1166	99,2	2343	97,6	2
Karlovarský	283	95,1	579	100,4	2
Ústecký	1372	103,1	27770	113	2
Liberecký	1447	136	2834	139,6	2
Královéhradecký	1455	98,5	2970	98	2
Pardubický	878	81,7	1648	78,5	1,9
Vysočina	1502	160,6	2929	184,1	1,9
Jihomoravský	1518	87,4	3075	97	2
Olomoucký	981	88,8	1795	78,6	1,8
Zlínský	698	90,1	1309	87,5	1,9
Moravskoslezský	1359	134,2	2582	133,5	1,9

Zdroj: volně převzato z ČSÚ (2014)

Dle statistiky ČSÚ (2015), která sleduje návštěvnost prostřednictvím počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (dále jen HUZ), není ani příjezdový cestovní ruch v Jihočeském kraji zanedbatelný. V roce 2014 bylo v HUZ evidováno 1.176.046 hostů, z toho 364.891 nerezidentů (31%), což z hlediska počtu zahraničních návštěvníků, jež jsou ubytováni v HUZ, řadí Jihočeský kraj na čtvrté místo za Hlavní město Prahu, Karlovarský a Jihomoravský kraj.

Vývoj návštěvnosti dle počtu hostů v HUZ dokumentuje následující graf. Nutno podotknout, že na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti za roky 2012 a 2013. Z tohoto důvodu nejsou údaje před rokem 2012 srovnatelné.

Graf 1: Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v Jihočeském kraji v letech 2000 - 2014.

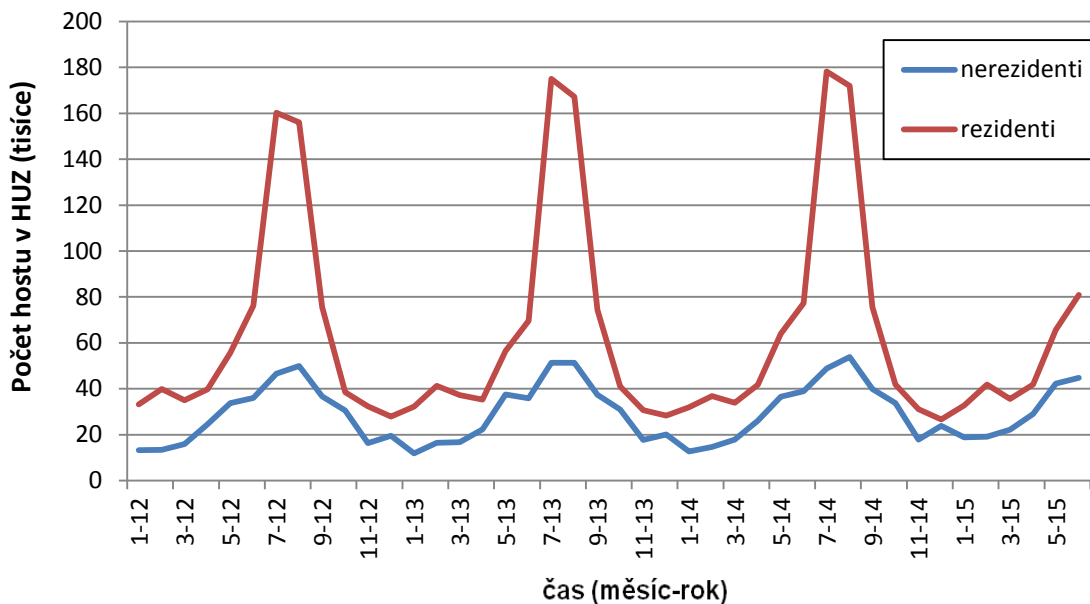
Zdroj: volně převzato z ČSÚ (2015)

Cestovní ruch v Jihočeském kraji má nadprůměrný význam také z pohledu zaměstnanosti. V České republice cestovní ruch zaměstnává 4 % praceschopných obyvatel, v Jihočeském kraji je však tento podíl vyšší. Dostupné statistiky hovoří až o dvojnásobku, tj. 6-8 %. Tento údaj je srovnatelný se sousedním Rakouskem, kde cestovní ruch zaměstnává 6,5 % praceschopných obyvatel. (JCCR, 2007: 18)

Jihočeský kraj čelí z hlediska sezónnosti turistické návštěvnosti významné disproporci mezi letními a zimními měsíci. Hlavní turistická sezóna začíná přibližně v polovině června a končí v polovině září. Celková sezónnost je daná především nárůstem počtu domácích hostů v letních měsících – v tomto období klesá podíl

zahraničních turistů z obvyklých 30 až 40 % ke hranici přibližně 25 %. Sezónnost se promítá významně také do vytížení ubytovacích kapacit na území Jihočeského kraje. V období od května do září překračuje čisté využití lůžek hranici třiceti procent, po skončení letní sezóny pak klesá i pod hranici 20 %. (Jihočeský kraj, 2009: 20)

Graf 2: Vliv sezónnosti na počet ubytovaných v HUZ.

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ (2015)

4.1.3 Předpoklady oblasti pro cestovní ruch

Jihočeský kraj je považován za jeden z nejatraktivnějších regionů České republiky. Předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu jsou zde oproti jiným regionům České republiky nadstandardní – zejména díky bohatému propojení přírodního, kulturního a historického bohatství, včetně lázeňské tradice. (Jihočeský kraj, 2009: 12)

a) přírodní bohatství:

- na území Jihočeského kraje se nachází více než 250 přírodních rezervací a přírodních památek (z toho 24 Národních přírodních rezervací a Národních přírodních památek) (Jihočeský kraj, 2009: 13),
- jsou zde 3 chráněné krajinné oblasti: Šumava (3. Největší CHKO v České republice, na jejímž území je také Národní park Šumava o rozloze 69 030 hektarů), Třeboňsko a Blanenský les (Jihočeský kraj, 2009: 13),
- nejvýznamnější přírodní pozoruhodnosti: Národní park Šumava, Novohradské hory, Třeboňská a Českobudějovická pánev, umělé vodní nádrže (Lipno, Orlik a stovky jihočeských rybníků), Žofínský a Boubínský prales, Chráněná krajinná oblast Blanský les či lokalita Česká Kanada (Jihočeský kraj, 2009: 13),
- Jihočeský kraj má největší procentní podíl vodních ploch z celkové rozlohy kraje (celkem 4 %); tvoří ho jak umělé nádrže, tak největší rybník v ČR Rožmberk (489 ha) nebo největší tuzemské jezero – Černé jezero na Šumavě (18,43 ha) (Jihočeský kraj, 2009: 13).

b) kulturní a historické bohatství

- na seznamu UNESCO jsou zapsané 2 památky – Holašovice a Český Krumlov; Český Krumlov je zároveň podle průzkumu agentury CzechTourism 17. nejnavštěvovanější turistický cíl v ČR za rok 2014 (převzato z Jihočeský kraj, 2009: 13 a aktualizováno dle dat CzechTourism),
- mezi nejnavštěvovanější místa kraje patří Státní hrad a zámek Český Krumlov (367,6 tisíc návštěvníků za rok 2014, 17. nejnavštěvovanější cíl v ČR), Stezka v korunách stromů Lipno (330,7 tisíc návštěvníků za rok 2014, 22. nejnavštěvovanější cíl v ČR), Státní zámek Hluboká nad Vltavou (263,5 tisíc za rok 2014, 28. nejnavštěvovanější cíl v ČR) a ZOO Ohrada Hluboká nad Vltavou (271 tisíc za rok 2014, 30. nejnavštěvovanější cíl v ČR) (převzato z Jihočeský kraj, 2009: 13 a doplněno a aktualizováno dle dat CzechTourism),

- městskými památkovými rezervacemi jsou historická centra měst České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Prachatice, Slavonice, Tábor a Třeboň významná je lidová architektura, především tzv. selské baroko; mezi nejznámější památky tohoto druhu patří náves v Holašovicích, která byla v roce 1998 zařazena mezi památky chráněné UNESCO (Jihočeský kraj, 2009: 13),
- další neméně významné historické a kulturní památky jsou např. Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec, Zámek Orlick nad Vltavou, Státní hrad Zvíkov, Slavonice, Písek, Státní zámek Kratochvíle, Státní hrad Rožmberk, klášter Zlatá Koruna či Státní zámek Červená Lhota (Jihočeský kraj, 2009: 13),
- pro propagaci regionu a oživení cestovního ruchu lze využít také technické památky (plavební kanály, vodohospodářské stavby, úzkokolejky či železnice Tábor-Bechyně) (Jihočeský kraj, 2009: 13).

c) Lázeňství

- jihočeské lázeňství je proslulé především díky bohatým zásobám slatiny z rašelinišť, která má blahodárný účinek na pohybové ústrojí (Jihočeský kraj, 2009: 13),
- mezi tradiční lázeňská centra Jihočeského kraje patří lázně v Třeboni a Bechyni, méně známé jsou pak lázně ve Vráži u Písku (Jihočeský kraj, 2009: 13)
- nabídku lázeňských služeb (spíše ve smyslu wellness) doplňují lázně v Hluboké nad Vltavou (převzato z Jihočeský kraj, 2009: 13 a aktualizováno).

4.1.4 Infrastruktura cestovního ruchu v oblasti

Infrastruktura cestovního ruchu je v Jihočeském kraji obecně jednou z bariér dalšího rozvoje. Kromě dopravní infrastruktury (chybějící napojení na dálniční síť ČR, absence vlakového koridoru), která je obecně centrem stížností podnikatelů v cestovním ruchu, jsou však rezervy také na straně nabídky těchto provozovatelů. (Jihočeský kraj, 2009: 14)

Silnou stránkou kraje je infrastruktura pro cykloturistiku, rozvinutá síť značených turistických stezek, značené příhraniční trasy a řada hraničních přechodů s Rakouskem a Německem. Rovnoměrně rozvinutá je i síť informačních center, která pomáhají turistům s plánováním dovolené. Dlouhodobě se zlepšuje kvalita ubytovacích kapacit a spektrum vybavení pro volnočasové aktivity. (Jihočeský kraj, 2009: 14)

Přírodní předpoklady území Jihočeského kraje jsou zčásti limitujícím faktorem pro rozvoj zimních sportů a aktivit. Zejména v důsledku nižší nadmořské výšky horských center nedokáže jihočeská zimní nabídka konkurovat jiným centrům v ČR ani v blízkém zahraničí (výjimku tvoří snad jen rekonstruovaný Skiareál Lipno). V porovnání se zahraniční konkurencí je omezená také nabídka aktivit pro trávení volného času v případě nepříznivého počasí (kryté bazény, wellness a zábavní centra, sportovní haly). V oblasti kongresové turistiky chybí prostory pro organizování „velkých kongresů“ pro několik stovek účastníků. Nerovnoměrné je pokrytí území Jihočeského kraje ubytovacími kapacitami vyššího standardu (4* a výše) pro náročnou klientelu. (Jihočeský kraj, 2009: 14)

Ubytovací kapacity:

Z dat ČSÚ vyplývají o ubytovacích kapacitách v Jihočeském kraji následující informace:

- 1 208 hromadných ubytovacích zařízení (HUZ), 20 440 pokojů, 59 247 postelí, 13 809 míst pro stany a karavany (data ČSÚ z roku 2014) (volně převzato z Jihočeský kraj, 2009: 13 a aktualizováno dle dat ČSÚ),
- po Praze nejvyšší počet lůžek v celé ČR (volně převzato z Jihočeský kraj, 2009: 13 a aktualizováno dle dat ČSÚ),
- nerovnoměrné pokrytí území zařízeními s vyšším standardem ubytování (4* a více) (volně převzato z Jihočeský kraj, 2009: 13),
- nejvyšší počet míst pro stany a karavany s výrazným náskokem oproti jiným krajům (přibližně 1/5 z celé ČR) (volně převzato z Jihočeský kraj, 2009: 13 a aktualizováno dle dat ČSÚ),
- velmi rozvinutá nabídka pro „rodinné dovolené“ a méně náročné turisty, slabší nabídka pro náročné turisty a kongresovou turistiku (volně převzato z Jihočeský kraj, 2009: 13 a aktualizováno dle dat ČSÚ).

Z hlediska struktury HUZ v Jihočeském kraji mají co do počtu výsadní postavení penziony. Evidován je také velký počet 3 a 4 hvězdičkových hotelů a samozřejmě kempů.

Tab. 3: Struktura HUZ v Jihočeském kraji v roce 2014

Jihočeský kraj 2014		Počet zařízení	Pokoje	Lůžka	Místa pro stany a karavany
Hromadná ubytovací zařízení celkem		1 208	20 440	59 247	13 809
v tom	Hotel *****	2	•	•	•
	Hotel, motel, hotel ****	33	1 862	3 827	-
	Hotel, motel, hotel ***	116	2 639	6 192	-
	Hotel, motel, hotel **	18	477	1 177	-
	Hotel, motel, hotel *	13	222	585	10
	Hotel garni ****,***,**,*	12	209	479	-
	Penzion	522	4 612	12 506	63
	Kemp	125	1 540	5 844	12 866
	Chatová osada	66	•	•	•
	Turistická ubytovna	61	1 088	3 630	-
	Ostatní HUZ	240	6 086	18 784	653

Zdroj: volně převzato z ČSÚ (2014)

Šetření ubytovacích zařízení, které má širší záběr a vedle hromadných ubytovacích zařízení (tj. zařízení s minimálně pěti pokoji a zároveň deseti lůžky) mapuje též individuální ubytovací zařízení (tj. zařízení s méně než 5 pokoji nebo méně než 10 lůžky), provedla v roce 2012 na zakázku MMR společnost INCOMA GfK, s.r.o.

Byl zjištěn celkový počet 2 945 ubytovacích zařízení, což představuje 13,3 % ubytovacích zařízení z celé ČR. **Hromadná ubytovací zařízení tvoří 68 % z této hodnoty a individuální ubytovací zařízení 32 %, což je v rámci krajů ČR nejvyrovnanější poměr.** Počet lůžek dle výzkumu činil v Jihočeském kraji 90 442, což odpovídá 10,9 % z počtu lůžek v ČR. Počet míst pro stany a karavany činil 17 185, což odpovídá 20,8 % z počtu těchto míst v ČR. (volně zpracováno podle MMR, 2012)

Srovnání výše uvedených hodnot s dalšími daty tohoto výzkumu z jiných krajů ukazuje, že Jihočeský kraj má ze všech krajů nejvyšší absolutní počet ubytovacích zařízení, druhý nejvyšší absolutní počet lůžek a nejvyšší absolutní počet míst pro stany a karavany. Vše shodně s daty ČSÚ.

V relativních počtech na 1.000 obyv. se Jihočeský kraj umístil na druhém místě v počtu ubytovacích zařízení (4,6 UZ / 1.000 obyv.) za Libereckým krajem, na třetím místě v počtu lůžek (142 / 1.000 obyv.) za Karlovarským a Libereckým krajem a na

prvním místě v počtu míst pro stany a karavany (27 / 1.000 obyv.). (volně zpracováno dle MMR, 2012)

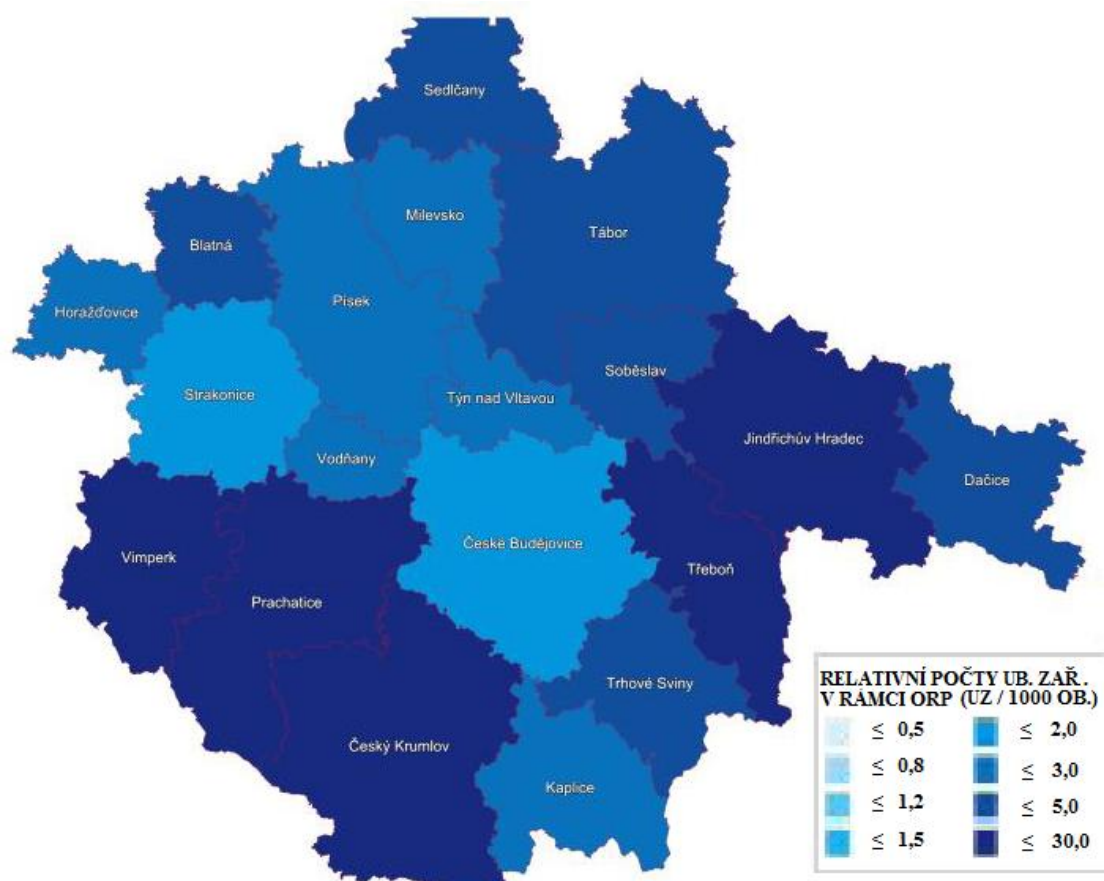
Nejvyšší koncentrace ubytovacích zařízení v kraji byla zjištěna v ORP Český Krumlov. (volně zpracováno dle MMR, 2012)

Tab. 4: ORP v Jihočeském kraji s největšími počty ubytovacích zařízení.

ORP	POČET UZ	ORP	UZ / 1000 obyv.
Č. Krumlov	611	Vimperk	16,6
Třeboň	376	Třeboň	14,8
Č. Budějovice	309	Č. Krumlov	14,6
Vimperk	293	Prachatice	5,4
Jin. Hradec	257	Jin. Hradec	5,4
Tábor	249	Trhové Sviny	4,3

Zdroj: volně zpracováno dle MMR (2012)

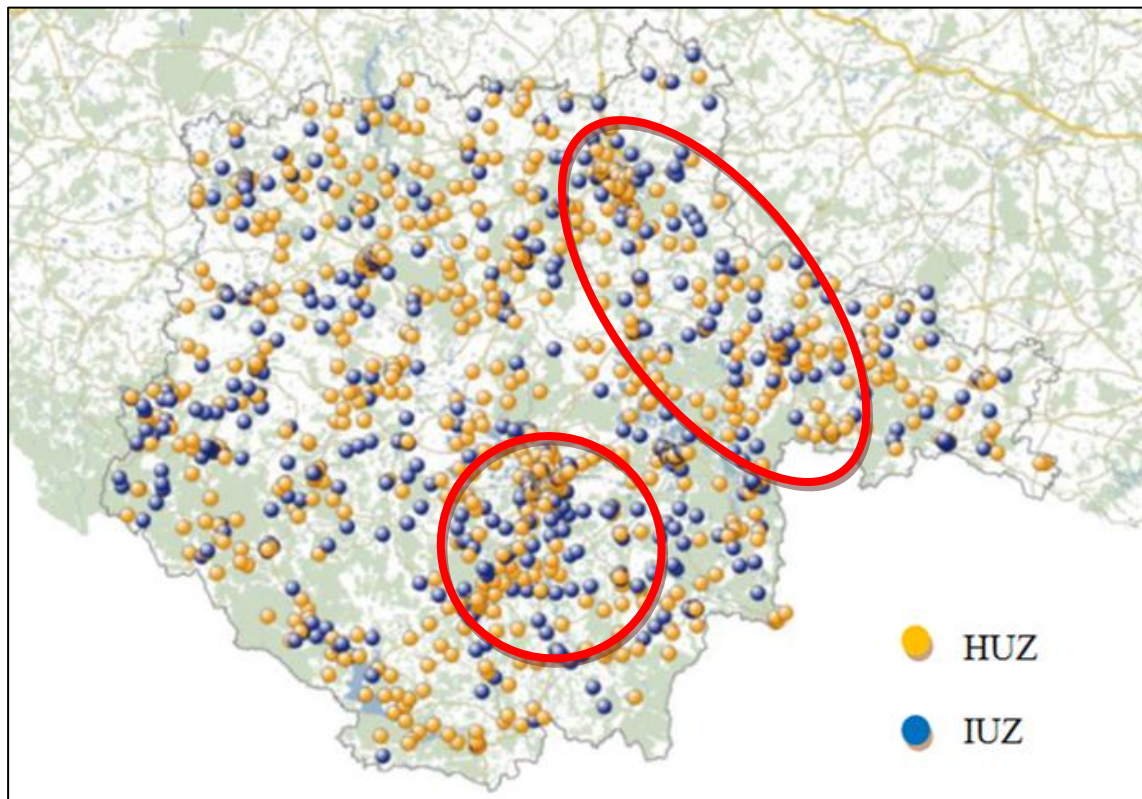
Obr. 1: Relativní počty ubytovacích zařízení v rámci ORP.

Zdroj: MMR (2012)

Vysokou koncentraci ubytovacích zařízení lze pozorovat ve významných centrech cestovního ruchu, jako jsou Tábor, Český Krumlov, České Budějovice, Jindřichův Hradec, a jejich okolí.

Obr. 2: Lokalizace ubytovacích zařízení v Jihočeském kraji.

Zdroj: MMR (2012)

4.2. Program rozvoje venkova a podpora cestovního ruchu

4.2.1 Politika rozvoje venkova

Obecně lze za souhrnný cíl politiky rozvoje venkova považovat udržitelný rozvoj oblastí, ve kterých mají obyvatelé možnost pracovat, mají nabídku veřejných služeb, kultury a volnočasových aktivit. Politika rozvoje venkova může být popsána jako souhrnná politika, která zahrnuje prvky zemědělské politiky, územního plánování, osídlení a státní správy. (Pedersen, 2006 v Bednaříková, 2009: 34)

Na úrovni Evropské unie je politika rozvoje venkova prováděna v rámci druhého pilíře Společné zemědělské politiky. Do Společné zemědělské politiky EU ji takto ukotvil dokument Agenda 2000 (zaměřen na období 2000 – 2006), který představoval novou strategii. Význam politiky rozvoje venkova se oproti minulým obdobím začal více zdůrazňovat. V dlouhodobém vývoji společné zemědělské politiky EU nastala v podstatě celková změna její koncepce. Poprvé byl také zmíněn pojem „multifunkční zemědělství“, což představuje nový koncept, kdy je zemědělství zaměřeno nejen na produkci, ale také na oblasti jako tvorba krajiny, ochrana životního prostředí, prodej zboží a také cestovní ruch aj. (volně zpracováno dle Svobodová, Věžník, 2014)

Tab. 5: Dlouhodobý vývoj změny paradigma v pojetí rozvoje venkova.

	Starý přístup	Nový přístup
Cíle	Rovnoměrné rozdělení, příjmy zemědělců, konkurenceschopnost zemědělství	Konkurenceschopnost venkovských oblastí, zhodnocení místních aktiv, využití nevyužívaných zdrojů
Hlavní cílové sektory	Zemědělství	Různé sektory venkovské ekonomiky (venkovská turistika, zpracovatelský průmysl, informační a komunikační technologie atd.)
Nástroje	Podpory (subvence)	Investice
Klíčoví aktéři	Národní vlády, zemědělci	Všechny úrovně veřejné správy (nadnárodní, národní, regionální a místní), různí aktéři z veřejného i soukromého sektoru

Zdroj: OECD (2006)

4.2.2 Podpora rozvoje venkova v ČR ze zdrojů EU před rokem 2007

Finance na rozvoj venkova bylo možné v ČR čerpat již před vstupem do EU, a to z programu SAPARD, což byl předvstupní fond EU. Cílem programu bylo přispět k zavádění práva EU v oblasti společné zemědělské politiky a řešit prioritní a specifické problémy spojené s trvale udržitelnými změnami v sektoru zemědělství a ve venkovských oblastech kandidátských zemí (Svobodová, Věžník, 2014). Podpora cestovního ruchu byla v rámci tohoto programu obsažena v opatření 2.2 Rozvoj a diverzifikace hospodářských činností, zajišťujících rozmanitost činností. Podporovány zde byly aktivity jako: rozvoj venkovské turistiky a její koordinace, zejména agroturistiky, cykloturistiky, rekreačního a rehabilitačního jezdeckví, vodní turistiky a sportovního vodáctví, sportovně-rekreačních aktivit apod., integrovaných do produktů cestovního ruchu s potřebnou propagací území, za předpokladu souladu s požadavky ochrany přírody a životního prostředí regionu; obnova tradičních řemesel a krajových specialit, jako dalších činností místních zemědělských subjektů i nezemědělských podnikatelů nebo jako nových malých a středních podniků, za předpokladu zajištění odbytu produkce; rozvoj malých a středních podniků; podpora odbytu místní řemeslné produkce v rámci rozvoje místních, resp. regionálních aktivit kulturně-společenského charakteru - jarmarky, slavnosti, poutě apod. (MZE, b)

Po přistoupení do EU byl v ČR program SAPARD nahrazen OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (2004–2006), který měl v ose II. ukotven „rozvoj venkova, rybářství a odborné vzdělávání (Svobodová, Věžník, 2014). Podpora cestovního ruchu byla v rámci tohoto programu obsažena v opatření 2.1.5 Diverzifikace zemědělských aktivit a aktivit blízkých zemědělství. Podporovány zde byly aktivity jako: výstavba, rekonstrukce a modernizace a vybavení zařízení pro agroturistiku; zařízení a vybavení zařízení pro volný čas; diverzifikace zemědělských činností a činností blízkých zemědělství k zajištění více aktivit nebo alternativních příjmů; investice na využívání alternativních zdrojů energie (MZE, 2005: 15).

4.2.3 Program rozvoje venkova 2007 – 2013

Rada Evropské unie vydala dne 20. září 2005 nařízení č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (dále jen EZFRV). Článek 15 tohoto nařízení stanovuje, že v členských státech Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (dále jen EZFRV) působí prostřednictvím

programů pro rozvoj venkova. Tyto programy provádějí strategii rozvoje venkova prostřednictvím souboru opatření, pro jejichž dosažení bude požadována podpora z EZFRV. Program rozvoje venkova vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova (NSPRV), blíže specifikuje jeho strategie v jednotlivých osách do prováděcí úrovně a zajišťuje tak jeho efektivní realizaci (MZE, 2013: 11). S Národním strategickým plánem musí být Program rozvoje venkova v souladu, stejně jako se strategickými směry Společenství pro rozvoj venkova (konkurenceschopnost, ochrana přírody, životního prostředí a krajiny, rozvoj a diverzifikace venkovského života).

Národní strategický plán rozvoje venkova ČR (NSPRV) je dokument, který zajišťuje vazby mezi obecnými cíli rozvoje evropského venkova (vyjádřené nařízením Rady (ES) č. 1698/2005) a cíli rozvoje venkova ČR, odpovídajícími „evropským strategickým směrům pro rozvoj venkova“ (MZE, 2006: 1).

Dále dle článku 15 nařízení č. 1698/2005 mohl každý stát pro období mezi 1. lednem 2007 a 31. prosincem 2013 předložit buď jeden program pro celé své území, nebo soubor regionálních programů. Česká republika předložila jeden programový dokument - Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 - 2013.

Existence a realizace Programu rozvoje venkova ČR přispěje k rozvoji venkovského prostoru České republiky na bázi trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření. Program dále umožní vytvořit podmínky pro konkurenceschopnost České republiky v základních potravinářských komoditách. Program bude také podporovat **rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti na venkově a posílit sounáležitost obyvatel na venkově.** (MZE, 2013: 11)

Program rozvoje venkova je realizován v rámci čtyř os. **Osa III (Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova) obsahuje opatření k diverzifikaci hospodářství venkova, v rámci něhož je mimo jiné podporován právě cestovní ruch.**

Opatření rozvíjí aktivity zaměřené na diverzifikaci venkovské ekonomiky rozvojem cestovního ruchu, zejména ve spojení s využitím přírodního a kulturního dědictví oblasti (MZE, 2013: 132). K tomuto tématu je ve stejném dokumentu poznamenáno, že v České republice doposud není plně rozvinuta venkovská turistika

a není využit potenciál zemědělských farem v oblasti agroturistiky. Cestovní ruch přitom vykazuje nejdynamičtější růst a poskytuje mnoho pracovních příležitostí i pro nekvalifikované pracovní síly. Zvyšuje odbyt místních specialit a řemesel. (MZE, 2013: 27)

Podpora je určena na vybudování rekreační infrastruktury a rekreačních zařízení. Podporováno bude také zajištění služeb pro pěší turistiku, vodáctví a lyžování (s výjimkou vleků a lanovek), budování a značení turistických stezek včetně naučných, odpočinkových míst a nákup a výsadba doprovodné zeleně. Dále je podpora určena na vybudování **rekreační infrastruktury pro malokapacitní ubytování, včetně stravování a rekreačních zařízení** (koupaliště a plovárny pro veřejné využití, vč. odpovídajícího zázemí, hřiště, jízdárny a jiná rekreační zařízení). Podporováno bude také zajištění služeb pro pěší turistiku, vodáctví a lyžování, budování a značení turistických tras včetně naučných, odpočinkových míst, vč. využití zvířat v rámci cestovního ruchu a nákup a výsadba doprovodné zeleně. (MZE, 2013)

Konkrétní projekt může být financován z Programu rozvoje venkova 2007 - 2013 za předpokladu, že bude realizován v obci do 2000 obyvatel na území České republiky. (MZE, 2013)

Celkově bylo na podporu rozvoje cestovního ruchu v Programu rozvoje venkova 2007 – 2013 alokováno v opatření 1.3 Podpora cestovního ruchu včetně veřejných a soukromých zdrojů cca 144,8 mil EUR. (MMR, 2009b)

Analýza opatření 1.3 Podpora cestovního ruchu za období 2007 - 2012 konstatuje značnou míru dosažení cílů v oblasti zaměstnanosti na venkově. Výroční zpráva Programu rozvoje venkova za rok 2012 uvádí, že prostřednictvím realizovaných projektů bylo vytvořeno minimálně 391 pracovních míst. (MZE, 2014)

Co se budoucnosti týká, bude cestovní ruch v Programu rozvoje venkova 2014 - 2020 podporován, avšak podpora bude určena jen pro zemědělské podnikatele (MZE, 2014). Konkrétně se jedná o podporu tradiční agroturistiky. Tato podpora směřována na stavební výdaje ve vazbě na malokapacitní ubytovací zařízení (min. 6, max. 40 lůžek), které zahrnuje stravování, sportoviště a příslušné zázemí. Podporovaným projektem bude například vytvoření agropenzionu s jízdárnou a hippostanicí jako širší využití zemědělské farmy. (Došková, 2014)

4.2.4 Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)

Státní zemědělský intervenční fond je právnickou osobou se sídlem v Praze a jeho činnost se řídí zákonem o Státním zemědělském intervenčním fondu č. 256/2000 Sb., ve znění zákona č. 128/2003 Sb. a ve znění zákona č. 85/2004 Sb. a prováděcími právními předpisy ve formě nařízení vlády. (SZIF, a)

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) je akreditovanou platební agenturou - zprostředkovatelem finanční podpory z Evropské unie a národních zdrojů. Dotace z EU jsou v rámci společné zemědělské politiky poskytovány z Evropského zemědělského záručního fondu (EAGF) a v programovém období 2007 – 2013 a 2014 –2020 také z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a z Evropského námořního a rybářského fondu (ENRF). (SZIF, a)

SZIF jako Platební agentura přispívá k plnění závazků vyplývajících ze Společné zemědělské politiky a v souladu s právními předpisy, právem Evropské unie a mezinárodními smlouvami zajišťuje zejména následující činnosti:

- rozhoduje o poskytnutí dotace a kontroluje plnění podmínek poskytnutí dotace,
- provádí intervenční nákupy zemědělských výrobků a potravin a zajišťuje skladování, případně zpracování takto nakoupených zemědělských výrobků a potravin,
- prodává nebo jiným způsobem převádí intervenčně nakoupené zemědělské výrobky a potraviny,
- provádí vládou schválené programy zaměřené na nepotravinářské využití a zpracování zemědělských výrobků,
- provádí činnosti související se systémem produkčních kvót,
- poskytuje subvence při vývozu zemědělských výrobků a potravin,
- rozhoduje o poskytnutí licence při dovozu a vývozu zemědělských výrobků a potravin a kontroluje plnění podmínek poskytnutí licence,
- provádí činnosti související se systémem záruk pro zemědělské výrobky a potraviny,
- ukládá, vybírá a odvádí finanční dávky z výroby cukru a v odvětví mléka a mléčných výrobků podle přímo použitelného předpisu EU,

- **provádí Program rozvoje venkova podle přímo použitelného předpisu EU upravujícího podpory pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova,**
- provádí činnosti související se systémem schvalování, registrace, evidence nebo uznávání seskupení a organizací producentů zemědělských výrobků nebo potravin,
- vykonává dozor nad plněním povinností vyplývajících pro fyzické a právnické osoby z přímo použitelného předpisu EU,
- provádí podporu marketingu zemědělských výrobků a potravin (KLASA, Regionální potravina),
- provádí činnosti zprostředkujícího subjektu podle použitelných předpisů EU upravujících strukturální fondy nebo Evropský rybářský fond a Evropský námořní a rybářský fond. (SZIF, 2014: 3)

V roce 2014 byly v rámci Společné zemědělské politiky vyplaceny finanční prostředky celkem ve výši 37 599 637 tis. Kč. Dotace zemědělcům činily 37 390 997 tis. Kč, z toho 24 323 319 tis. Kč bylo vyplaceno na přímé platby, 509 992 tis. Kč na společnou organizaci trhu a 12 557 686 tis. Kč na Program rozvoje venkova včetně Horizontálního plánu rozvoje venkova. Ostatní výdaje ve výši 208 640 tis. Kč představovaly zejména odvody finančních dávek, vrácení dávek z výroby cukru a úroky z jejich vrácení. (SZIF, 2014: 39)

Kontrolním orgánem Fondu je dozorčí rada. Kontroluje činnost Fondu, hospodaření i naplňování jeho poslání. Přezkoumává účetní uzávěrku Fondu, vyjadřuje se k návrhu rozpočtu a výroční zprávě. Do pětičlenného týmu dozorčí rady volí předsedu ze svých řad Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, stejně jako další tři členy rady. Místopředsedu pak volí a odvolává Senát Parlamentu ČR. Funkční období členů dozorčí rady je čtyřleté. (SZIF, b)

SZIF má centrální pracoviště v Praze a regionální odbory v Praze, Českých Budějovicích, Brně, Ústí nad Labem, Hradci Králové, Olomouci a Opavě. Poloha jednotlivých regionálních odborů odpovídá svou polohou územím NUTS II. Prostřednictvím jeho Oddělení příjmu žádostí a LPIS je zastoupen v celkem 65 městech ČR.

K 31. prosinci 2014 bylo v evidenčním stavu 1 101 zaměstnanců a mimo evidenčním stavu 130 zaměstnanců. (SZIF, 2014: 30)

4.2.5 Podmínky pro poskytování dotace na ubytování a sport

Žadatel

Žadatel o dotaci musí splňovat podmínky stanovené pravidly pro poskytování dotace. V pravidlech jsou uvedené obecné podmínky, jež musí splňovat žadatel, pro všechny formy podpory v rámci PRV, a dále specifické podmínky, kde je žadatel charakterizován pro jednotlivá opatření zvlášť. V následujícím textu je uveden výčet nejdůležitějších podmínek, které musí žadatel splňovat.

Dle obecných podmínek musí žadatel pro poskytnutí dotace splňovat následující body:

- žadatel/příjemce dotace nesmí být v žádné formě likvidace,
- u žadatele/příjemce dotace není či v posledních 3 letech zpětně od data registrace Žádosti o dotaci nebyl zjištěn úpadek podle zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- žadatel musí při podpisu Dohody prokázat svoji bezdlužnost. (SZIF, 2012: 7)

Žadatel o podporu v rámci PRV, osy III., opatření 1.3. záměru b) ubytování, sport je charakterizován následovně:

- fyzické a právnické osoby, které podnikají v zemědělské výrobě v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (žadatel musí být evidován v Evidenci zemědělského podnikatele),
- nezemědělské podnikatelské subjekty (každá podnikající PO nebo FO, pokud nepodniká v zemědělské výrobě v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů). **Subjekt podnikající v oblasti cestovního ruchu, musí mít ke dni podání Žádosti o dotaci kratší než dvouletou historii podnikání v této oblasti.** (SZIF, 2012: 23)

Podnikáním v oblasti cestovního ruchu se pro tyto účely rozumí následující živnosti: hostinská činnost, provozování cestovní agentury, provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a zařízení sloužících regeneraci a rekondici, provozování lyžařských vleků, provozování střelnic, provozování cestovní kanceláře,

ubytovací služby. Pro určení historie podnikání je rozhodující doba, po kterou má žadatel zapsanou některou z těchto živností v živnostenském rejstříku. (MZE, 2012: 23)

Za podnikatele s kratší než dvouletou historií podnikání v oblasti cestovního ruchu bude považován i podnikatel, který provozování živnosti ukončil či přerušil, jestliže od data ukončení nebo přerušení provozování živnosti v oblasti cestovního ruchu uplynulo alespoň 7 let k datu podání Žádosti o dotaci. (MZE, 2012: 23)

Dle vyjádření pracovníka regionálního odboru SZIF v Českých Budějovicích je **podmínka kratší než dvouleté historie podnikání v oblasti cestovního ruchu** pro nezemědělské podnikatele stanovena z důvodu omezení velkého počtu žadatelů, jež podnikají mimo oblast zemědělství, neboť PRV je určen především pro zemědělské podnikatele.

Žadatelem v záměru b) nemůže být:

- obec, svazek obcí,
- státní podnik,
- nezisková organizace (tím se rozumí subjekt, který není založen za účelem podnikání dle odstavce 3 a 8 § 18 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů),
- zájmová sdružení právnických osob podle § 20f a následujících zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- zahraniční fyzická osoba, která nemá trvalé bydliště na území ČR, ani zahraniční právnická osoba, která nemá sídlo na území ČR,
- akciová společnost s listinnými akciemi na majitele a dále subjekt, jehož struktura je s akciovou společností s listinnými akciemi na majitele jakkoliv spjata, a to i prostřednictvím více subjektů. (MZE, 2012: 23)

Druh a výše dotace

V případě podpory cestovního ruchu se jedná o přímou nenávratnou dotaci na podnikatelskou činnost. (MZE, 2012: 24)

Maximální míry dotací pro region Jihozápad jsou uvedeny v následující tabulce:

Tab. 6: Maximální míra dotace pro podporu v rámci PRV, Osy III., opatření 1.3, záměru b) Ubytování a sport.

Region	Malé podniky		Střední podniky		Velké podniky	
	2007-2010	2011-2013	2007-2010	2011-2013	2007-2010	2011-2013
Jihozápad	56 %	50 %	46 %	40 %	36 %	30 %

Zdroj: volně zpracováno podle MZE (2012)

Minimální výdaje, ze kterých je stanovena dotace, jsou 50 000 Kč na projekt. Maximální výdaje, ze kterých je stanovena dotace, jsou 10 mil. Kč na projekt. Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů. Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů. (MZE, 2012: 24)

Kategorie malých a středních podniků je složena z podniků, které zaměstnávají méně než 250 osob a jejichž roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR, nebo jejichž bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů EUR. V rámci kategorie malých a středních podniků jsou malé podniky vymezeny jako podniky, které zaměstnávají méně než 50 osob a jejichž roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 10 milionů EUR. (MZE, 2012: 48)

Výdaje, na které může být poskytnuta dotace

Výdaje, na které může být poskytnuta dotace, jsou následující:

- náklady na výstavbu nebo rekonstrukci malokapacitního ubytovacího či stravovacího zařízení, půjčovny sportovních potřeb, sportovních zařízení; konkrétně se jedná o náklady na ubytovací jednotky, vnitřní komunikace, společenské prostory, kuchyň, jídelna, zázemí pro výrobu a skladování, zázemí pro zaměstnance, garáže, základní wellness, půjčovny kol, lodí, lyžařského vybavení, atd., hřiště, koupaliště, jízdárny, hippostanice (stanice turistiky na koni sloužící pro přenocování koní turistů) atd. (vyjma aquaparků a lázní),
- nákup vybavení pro malokapacitní ubytovací nebo stravovací zařízení, půjčovny sportovních potřeb, sportovní zařízení,
- náklady na výstavbu odstavných stání (parkovací místa, stání pro karavany), úpravu povrchů, osvětlení a oplocení v areálu malokapacitního ubytovacího zařízení, náklady na výstavbu příjezdové cesty,

- náklady na výstavbu požárních nádrží v areálu malokapacitního ubytovacího nebo stravovacího zařízení,
- nákup a výsadba doprovodné zeleně v souvislosti s projektem,
- nákup nezbytné výpočetní techniky v souvislosti s projektem,
- nákup staveb a pozemků v souvislosti s projektem,
- projektová dokumentace,
- technická dokumentace. (volně zpracováno podle MZE, 2012: 26)

Většina nákladů na výše zmíněné položky je limitována konkrétní částkou nebo procentní mírou z výše dotace. Přesnější informace lze dohledat v Pravidlech pro poskytování dotací (viz seznam literatury).

Dotace může být poskytnuta také na DPH, ovšem za podmínky, že jde o neplátce DPH. (volně zpracováno podle MZE, 2012: 27)

Dotace může být poskytnuta na výdaje financované formou věcného plnění. Jedná se o stavební práce, které provádí žadatel osobně (popř. jeho nejbližší rodinní příslušníci nebo zaměstnanci). U právnických osob statutární zástupci osobně, jejich nejbližší rodinní příslušníci, zaměstnanci a členové. (volně zpracováno podle MZE, 2012: 27)

Dotace nemůže být použita na nákup použitého zařízení a nákup motorových mobilních dopravních prostředků. (volně zpracováno podle MZE, 2012: 27)

Mezi nejdůležitější kritéria přijatelnosti projektu patří následující body:

- projekt lze realizovat na území České republiky v obci do 2000 obyvatel,
- předmětem projektu nesmí být samostatné stravovací zařízení. Stravovací zařízení může být budováno pouze jako součást ubytovacího zařízení/areálu ubytovacího zařízení se stabilními lůžky a musí být společně s náklady na ubytovací zařízení předmětem jednoho projektu. (MZE, 2012: 28)

Žádost o dotaci a proces schválení dotace

Žadatel zasílá žádost o dotaci elektronicky i písemně. SZIF provádí kontrolu přijatelnosti těchto žádostí. Pokud je žádost z hlediska přijatelnosti hodnocena kladně, je ohodnocena body, podle předem stanovených preferenčních kritérií. Žádosti jsou poté na základě výše dosažených bodů seřazeny podle počtu získaných bodů a podle disponibilních finančních zdrojů pro dané opatření/podopatření/záměr jsou Žádosti o dotaci

rozděleny do kategorií Doporučen, Náhradník a Nedoporučen (volně zpracováno podle MZE, 2012: 8).

Úspěch dané žádosti je tedy určen počtem získaných bodů, dle preferenčních kritérií. Preferenční kritéria jsou uvedena v přílohách této práce.

Proplacení výdajů projektu

Žadatel zabezpečuje financování realizace projektu nejprve z vlastních zdrojů (MZE, 2012: 5). Tzn. žadatel nejprve projekt zrealizuje ze svých prostředků, případně z úvěru, a teprve po dokončení projektu žádá o proplacení výdajů.

Dotace se poskytuje na základě Žádosti o proplacení a příslušné dokumentace dle podmínek jednotlivých opatření/podopatření/záměrů uvedených ve specifických podmínkách Pravidel. (volně zpracováno podle MZE, 2012: 17)

Žádost o proplacení je žadatel povinen předložit na příslušném RO SZIF v termínu stanoveném Dohodou o poskytnutí dotace. Žádost o proplacení však musí být zároveň předložena nejpozději do 24 měsíců od podpisu Dohody. Výjimku tvoří pouze projekty, kde žadatel využívá financování formou leasingu, kdy je lhůta prodloužena na 36 měsíců od podpisu dohody. (volně zpracováno dle MZE, 2012: 5) To znamená, že na projekt jsou kladeny velké nároky ohledně rychlosti realizace.

Požadavky na provoz podpořeného zařízení

Na příjemce dotace jsou kladeny povinnosti, které musí po určitou dobu dodržovat. Zejména se jedná o následující body:

- lhůta vázanosti projektu na účel je 5 let od data podpisu Dohody, pro velké podniky 5 let od data podání Žádosti o proplacení dohody
- podpořené stavby a technologie nesmí být pronajímány či provozovány jiným subjektem minimálně po dobu vázanosti projektu na účel.
- předmět projektu musí být průkazně přístupný veřejnosti
- na výdaje, pro které je požadována dotace z PRV žadatel/příjemce nesmí čerpat finanční prostředky z rozpočtových kapitol státního rozpočtu, státních fondů nebo jiných fondů Evropské unie
- v případě, kdy je předmětem preferenčních kritérií tvorba nových pracovních míst, pak období, ve kterém je žadatel povinen dodržovat závazek počtu nově vytvořených pracovních míst, začíná běžet za 6 měsíců od data převedení dotace

příjemci dotace a běží po dobu lhůty vázanosti projektu na účel (volně zpracováno dle MZE, 2012: 29, 30).

Kontrola

Dle rozhovoru s pracovníky regionální pobočky SZIF v Českých Budějovicích bylo zjištěno, že reálně se v rámci podpory záměru b) Ubytování, sport provádí kontroly, jež je možné z hlediska času rozčlenit do 3 skupin:

1. Kontrola v období před rozhodnutím o vyplacení dotace

Tato kontrola spočívá v kontrole administrativní a kontrole přijatelnosti. Při administrativní kontrole je kontrolována především správnost vyplnění a kompletnost dodaných dokumentů. Kontrola přijatelnosti spočívá v posouzení, zda daný projekt/subjekt je vhodný k této formě podpory.

2. Kontrola v době rozhodování o vyplacení dotace

Zde se jedná o kontrolu realizace projektu prováděnou v souvislosti s žádostí o proplacení dotace, kterou podává žadatel, jakmile zrealizuje projekt. Tato kontrola zahrnuje administrativní kontrolu dokumentů, jež jsou v souvislosti s žádostí o proplacení požadovány, a kontrolu na místě, kdy jsou kontrolovány věci a funkční celky, jež byly předmětem dotace, a celkové splnění podmínek, jež má daný projekt podle Dohody o poskytnutí dotace splňovat. Provádí se u 100% podpořených subjektů, přičemž u 5 % vzorku (náhodně vybraného) je tato kontrola hloubková.

3. Kontrola v období po vyplacení dotace

Po vyplacení dotace se v případě projektů uskutečněných v rámci záměru Ubytování, sport provádí kontrola pracovních míst, k jejichž zřízení se příjemce dotace zavázal. Kontrolováno je 100 % subjektů, jež pracovní místa v souvislosti s dotací zřizovaly. Kontrolovány jsou především termíny ve smlouvách a náplň práce. Tato kontrola je prováděna v náhodný čas v průběhu období mezi vyplacením dotace a koncem lhůty vázanosti projektu na účel. Termín této kontroly generuje počítač řízený centrálním pracovištěm SZIF. Příjemce je o této kontrole dopředu informován.

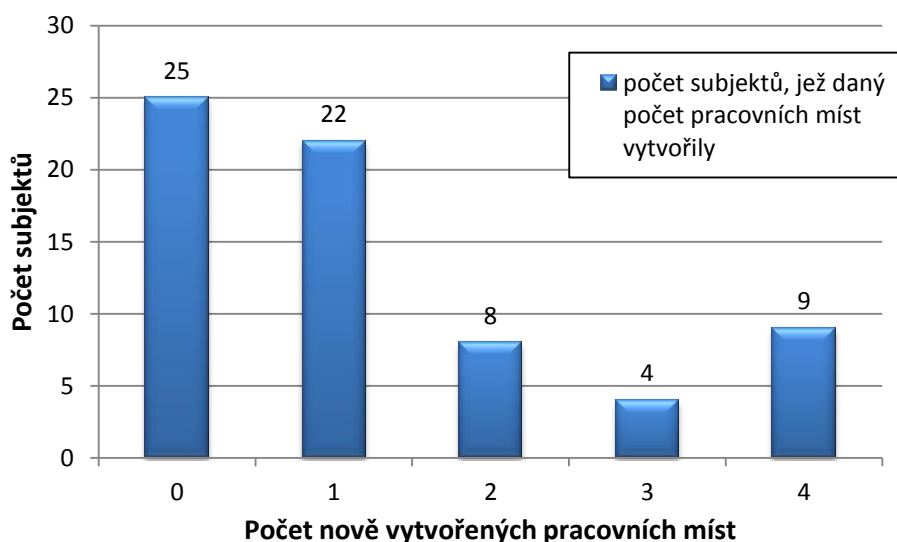
Subjekty, které pracovní místa v souvislosti s dotací nezřizovaly, kontrolovány v období po vyplacení dotace nejsou. Výjimku tvoří náhodné kontroly prováděné jinými subjekty jako Nejvyšší kontrolní úřad, Evropský účetní dvůr nebo Platební a certifikační orgán.

4.3 Sumarizace dat SZIF, PRV 2007–2013, Osa III., opatření 1.3b, Jihočeský kraj

4.3.1. Počty nově vytvořených pracovních míst

Celkem 68 subjektů vytvořilo 86 pracovních míst. Z toho 25 podpořených subjektů nevytvořilo žádné pracovní místo, 22 subjektů vytvořilo jedno pracovní místo, 8 subjektů vytvořilo dvě pracovní místa, 4 subjekty vytvořily tři pracovní místa a 9 subjektů vytvořilo čtyři pracovní místa.

Graf 3: Počty vytvořených pracovních míst.

Zdroj: vlastní zpracování dle dat SZIF

Větší počet pracovních míst (3 a 4) vytvořily především obchodní společnosti a fyzické osoby provozující ubytovací zařízení s větší kapacitou. Tyto subjekty až na výjimky požadovaly dotaci vyšší než 4 mil. Kč. Naopak subjekty, které pracovní místa nevytvářely, jsou především fyzické osoby. Převážně se jednalo o subjekty, které požadovaly dotaci nižší než 2 mil. Kč, ovšem přibližně 1/4 těchto subjektů požadovala dotaci vyšší.

Výše uvedené hodnoty poskytují určitou informaci o plnění jednoho z cílů opatření 1.3b – o podpoře zaměstnanosti. Období, ve kterém je žadatel povinen dodržovat závazek počtu nově vytvořených pracovních míst, začíná běžet za 6 měsíců od data převedení dotace příjemci dotace a běží po dobu lhůty vázanosti projektu na účel, která je pro malé a střední podniky 5 let od podpisu dohody. Vzhledem k tomu, že

žádost o proplacení dotace může být podána až 24 měsíců od podpisu Dohody a samotné proplacení proběhne ještě později, pak pracovní místo může vzniknout až po více než 30 měsících od podpisu dohody. Za těchto okolností je pak příjemce povinen udržovat pracovní místo po dobu pouhých dvou a půl let. V některých případech již byla pracovní místa po uplynutí lhůty vázanosti projektu na účel zrušena.

4.3.2. Počty uskutečněných projektů a množství investovaných prostředků dle jednotlivých okresů

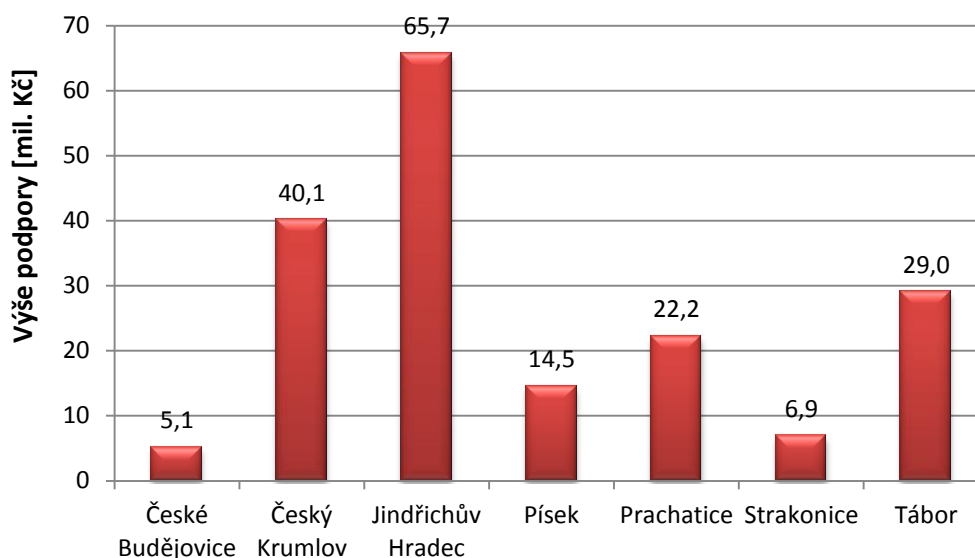
Nejvíce podpořených projektů bylo zrealizováno v okrese Jindřichův Hradec, přičemž celková suma podpory v tomto okrese tvoří více než 1/3 z celkově vyplacené částky v rámci celého záměru na území Jihočeského kraje.

Tab. 7: Počty podpořených projektů dle okresů a výše celkové podpory dle okresů.

Okres	Počet podpořených projektů	Částka [Kč]
České Budějovice	3	5 134 399
Český Krumlov	14	40 130 526
Jindřichův Hradec	25	65 692 128
Písek	5	14 533 378
Prachatice	8	22 215 815
Strakonice	2	6 855 593
Tábor	11	29 019 564
Celkem	68	183 581 403

Zdroj: vlastní zpracování dle dat SZIF

Graf 4: Výše celkové podpory dle okresů.

Zdroj: vlastní zpracování dle dat SZIF

Vzhledem k rozdílné rozloze okresů a rozdílnému počtu obyvatel je nutné výši podpory vztáhnout přinejmenším k těmto charakteristikám. Srovnání umožňuje následující tabulka.

Tab. 8: Vybrané geografické údaje okresů (k 1. 1. 2015).

Název NUTS	Rozloha v km ²	Počet obyvatel	Počet obyvatel okresního města	Hustota osídlení (obyv./km ²)	Počet obcí	z toho: se statusem města
Jihočeský kraj	10 057	637 300	226 836	63	623	54
České Budějovice	1 639	189 861	93 285	116	109	9
Český Krumlov	1 615	61 110	13 193	38	46	6
Jindřichův Hradec	1 944	91 778	21 659	47	106	13
Písek	1 127	70 634	29 824	63	75	5
Prachatice	1 375	50 800	11 139	37	65	6
Strakonice	1 032	70 653	23 020	68	112	6
Tábor	1 326	102 464	34 716	77	110	9

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ

Vysoce nadprůměrnou hodnotu podpory vztažené na km² rozlohy okresu dosahuje okres Jindřichův Hradec. Naopak velmi nízkých hodnot tohoto poměru dosahují okresy České Budějovice a Strakonice.

Vysoce nadprůměrných hodnot podpory vztahované na jednoho obyvatele okresu dosahují okresy Jindřichův Hradec a Český Krumlov. Nadprůměrnou hodnotu v tomto poměru dosahuje také okres Prachatice, který v předchozím poměru vykazoval hodnotu podprůměrnou. Velmi nízkých hodnot tohoto poměru dosahují opět okresy České Budějovice a Strakonice.

Tab. 9: Vybrané charakteristiky podpory v jednotlivých okresech.

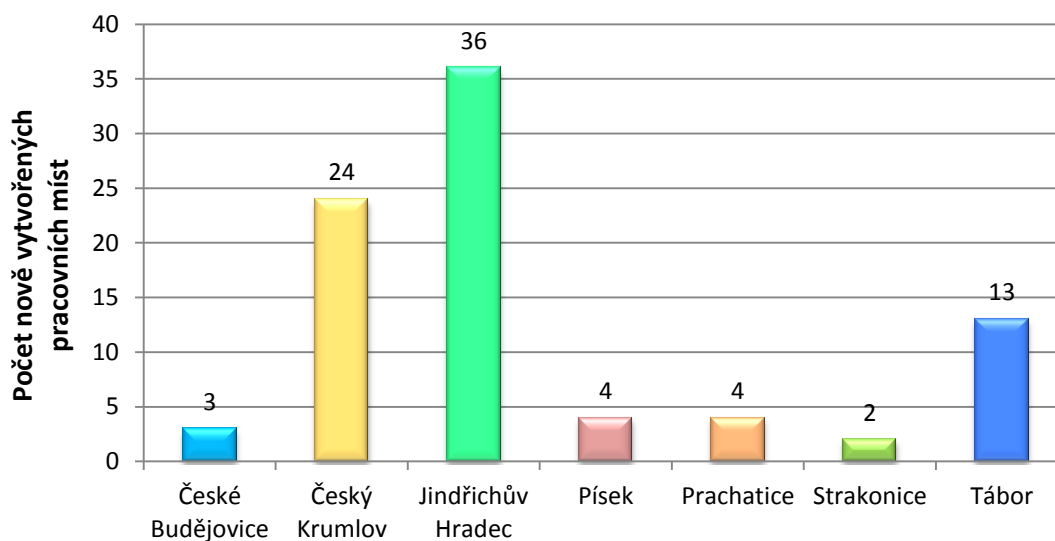
Okres	Celková suma/rozloha	Celková suma/počet obyv.
České Budějovice	3 133	27,0
Český Krumlov	24 849	656,7
Jindřichův Hradec	33 792	715,8
Písek	12 896	205,8
Prachatice	16 157	437,3
Strakonice	6 643	97,0
Tábor	21 885	283,2
Průměr	18 254,1	288,1

Zdroj: vlastní zpracování dle dat SZIF a ČSÚ

4.3.3. Počet nově vytvořených pracovních míst dle okresů

Zřetelnější počet pracovních míst, k jejichž vytvoření a udržení se podpořené subjekty po dobu vázanosti projektu na účel zavázaly, je možno sledovat v okresech Jindřichův Hradec, Český Krumlov a Tábor. Celkem v rámci podpory těchto pracovních míst vzniklo 86.

Graf 5: Počty nově vytvořených pracovních míst dle okresů.

Zdroj: vlastní zpracování dle dat SZIF

4.3.4. Výše schválené podpory dle jednotlivých let

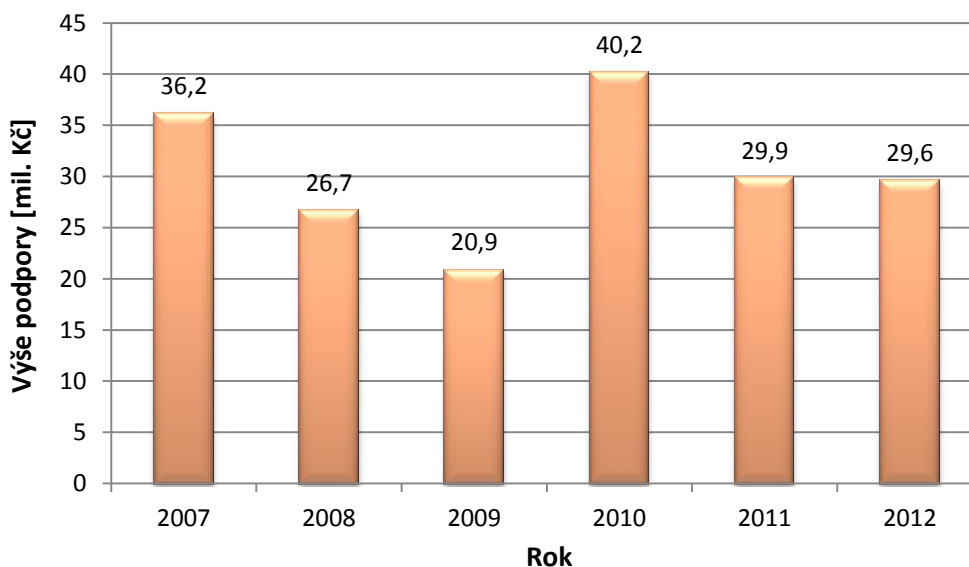
Podpora cestovního ruchu v podobě záměru b) Ubytování a sport byla v Programu rozvoje venkova 2007-2013 realizována pravidelně mezi lety 2007-2012. Množství přidělovaných prostředků se v jednotlivých letech lišilo. Nejvyšší množství prostředků bylo přiděleno v rámci 10. kola dotací v roce 2010. Naopak nejnižší množství prostředků bylo přiděleno v rámci 7. kola dotací v roce 2009. K samotné výplatě peněz však došlo až po realizaci projektů, což mohlo být až 24 měsíců po uzavření Dohody o přidělení dotace (v případě financování leasingem až 36 měsíců).

Tab. 10: Výše schválené podpory dle jednotlivých let.

Rok	Kolo	Počet subjektů	Kč
2007	2	16	36 206 782
2008	4	16	26 690 329
2009	7	8	20 924 770
2010	10	11	40 222 086
2011	13	7	29 890 461
2012	17	10	29 646 975
Celkem	---	68	183 581 403

Zdroj: vlastní zpracování dle dat SZIF

Graf 6: Výše schválené podpory dle jednotlivých let.

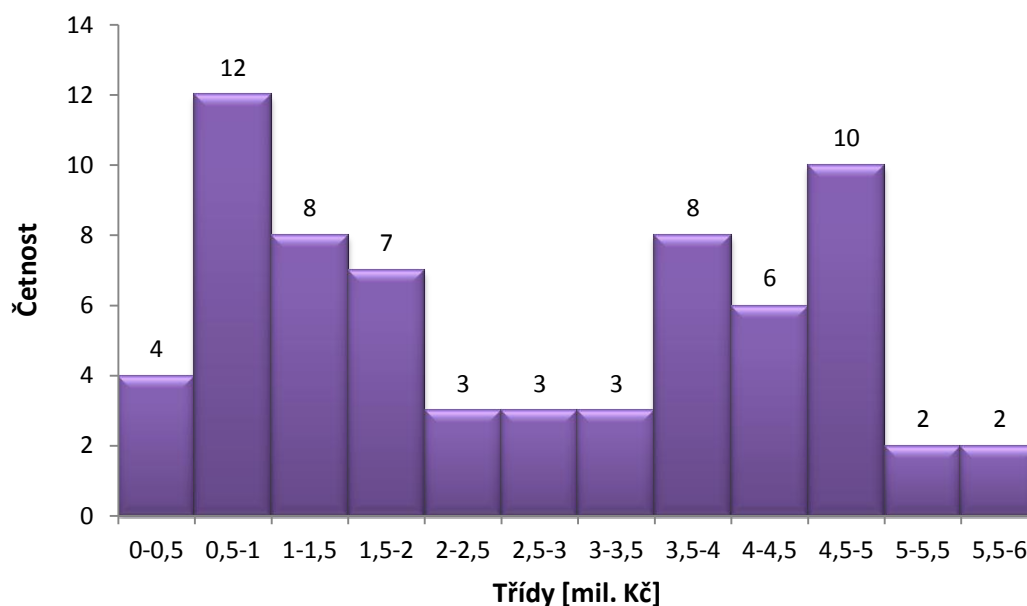

Zdroj: vlastní zpracování dle dat SZIF

4.3.5. Struktura podpory dle výše poskytnuté dotace

Nejčastěji požadované částky dotace byly v rozmezí 0,5 až 2 mil. Kč (27 projektů) a 3,5 až 5 mil. Kč (24 projektů). Požadovaná výše dotace neměla vliv na zvýšení šance na poskytnutí dotace (vyjma případů, kdy v rámci daného kola projekty získaly stejný počet bodů, a poté byl vybrán projekt s nižší požadovanou částkou). Vliv na zvýšení šance měla především požadovaná míra dotace.

Graf 7: Histogram. Struktura podpory dle výše poskytnuté dotace.

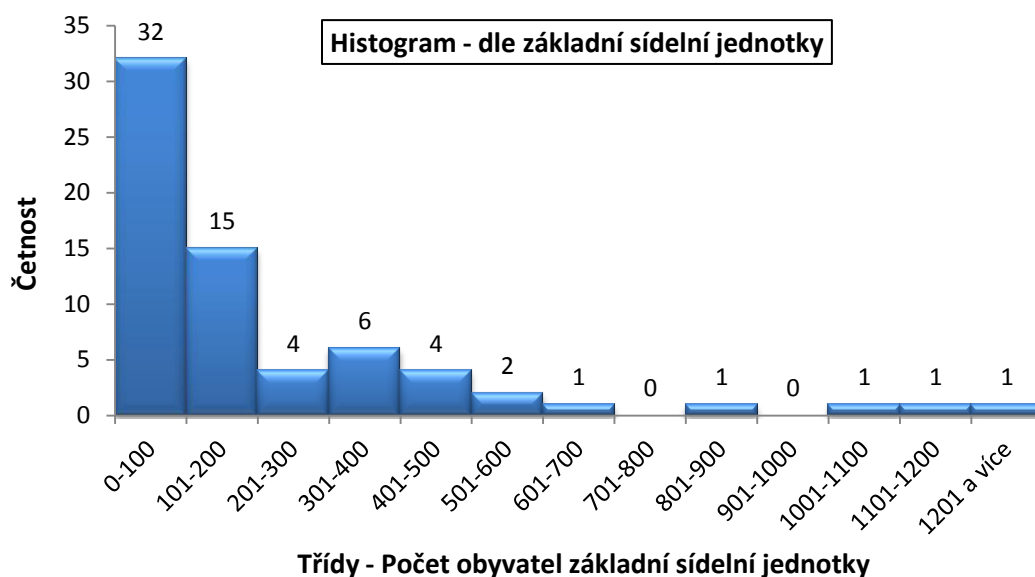
Zdroj: vlastní zpracování dle dat SZIF

4.3.6. Kategorie obcí a sídel, do kterých směřovala podpora, dle počtu obyvatel

Podpora směřovala podle pravidel poskytování dotací do obcí s počtem obyvatel do 2000. Největší množství schválených projektů se realizovalo v obcích o velikosti 100 až 400 obyvatel. Tomuto faktu zcela jistě přispěla skutečnost, že projekty, které se nacházejí v menších obcích, byly bodově zvýhodněny v rámci preferenčních kritérií, sloužících pro výběr vhodných projektů k podpoře (bodové ohodnocení bylo odlišné u projektů v obcích do 501 obyvatel, v obcích s 501 až 1000 obyvateli, v obcích s 1001 až 1500 obyvateli a v obcích s 1501 až 2000 obyvateli).

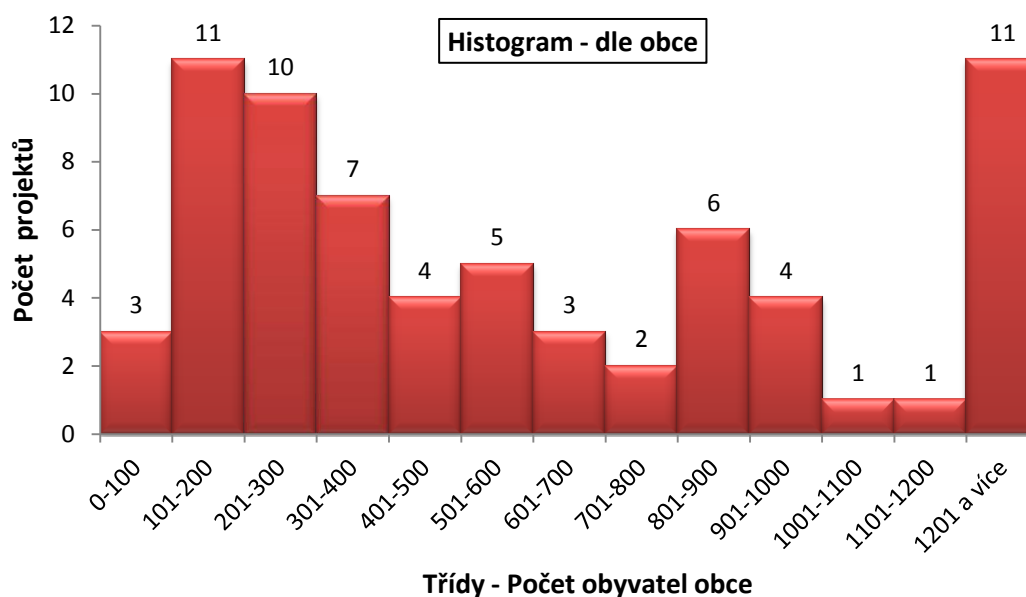
Graf 8: Histogram. Kategorie základních sídelních jednotek, do kterých směřovala podpora, dle počtu obyvatel.

Zdroj: vlastní zpracování dle dat SZIF a ČSÚ

Z jistého pohledu vhodnější výpověď o podpoře venkova dává nikoli velikost obce, v níž se nachází podpořený projekt, avšak velikost základní sídelní jednotky. Největší množství projektů se realizovalo v sídelních jednotkách do 100 obyvatel. Sídelní jednotky jsou mnohdy značně odlehle a podpora směřující do takových sídel se jeví z hlediska rovnoměrnosti vybavení venkovského prostoru službami cestovního ruchu jako smysluplnější. Je potřeba počítat s nízkou vybaveností těchto sídel jinými službami, než které jsou provozovány v rámci podpořeného projektu. Tato skutečnost však také může být důvodem pro lokalizaci tohoto projektu, neboť značná část účastníků cestovního ruchu směřuje právě za klidem malých odlehlých sídel, nacházejících se v přírodě.

Graf 9: Histogram. Kategorie obcí, do kterých směřovala podpora, dle počtu obyvatel.

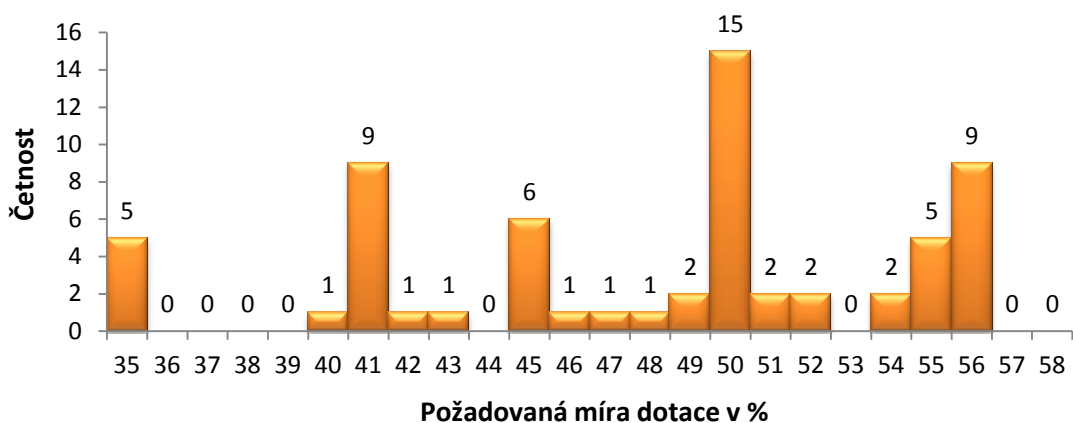

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat SZIF a ČSÚ

4.3.7. Četnosti žadatelů dle požadované míry dotace

Nejvíce žadatelů (15) požádalo o dotaci ve výši 50 %. Požadovaná míra dotace 50 % představovala maximální možnou výši dotace pro malé podniky na území Jihočeského kraje v období 2011-2013. 9 žadatelů požádalo o dotaci ve výši 56 %. Požadovaná míra dotace 56 % představovala maximální možnou výši dotace pro malé podniky na území Jihočeského kraje v období 2007-2010. Významný počet žadatelů se přihlásil o dotaci ve výši 41, 45, 35 a 55 %. Výše požadované dotace byla zohledněna v preferenčních kritériích pro výběr projektů, jež měly být podpořeny. Čím nižší byla požadovaná míra dotace, tím větší měl žadatel šanci na úspěch v přidělení dotace. Dle vyjádření zaměstnance SZIF, stejně jako ze zjištěných dat, je možno pozorovat dvě významnější skupiny žadatelů, a to skupinu, jež žádala o maximální možnou výši dotace s rizikem neúspěchu, a skupinu, která záměrně volila nižší míru dotace.

Graf 10: Histogram. Četnosti žadatelů dle požadované míry dotace.

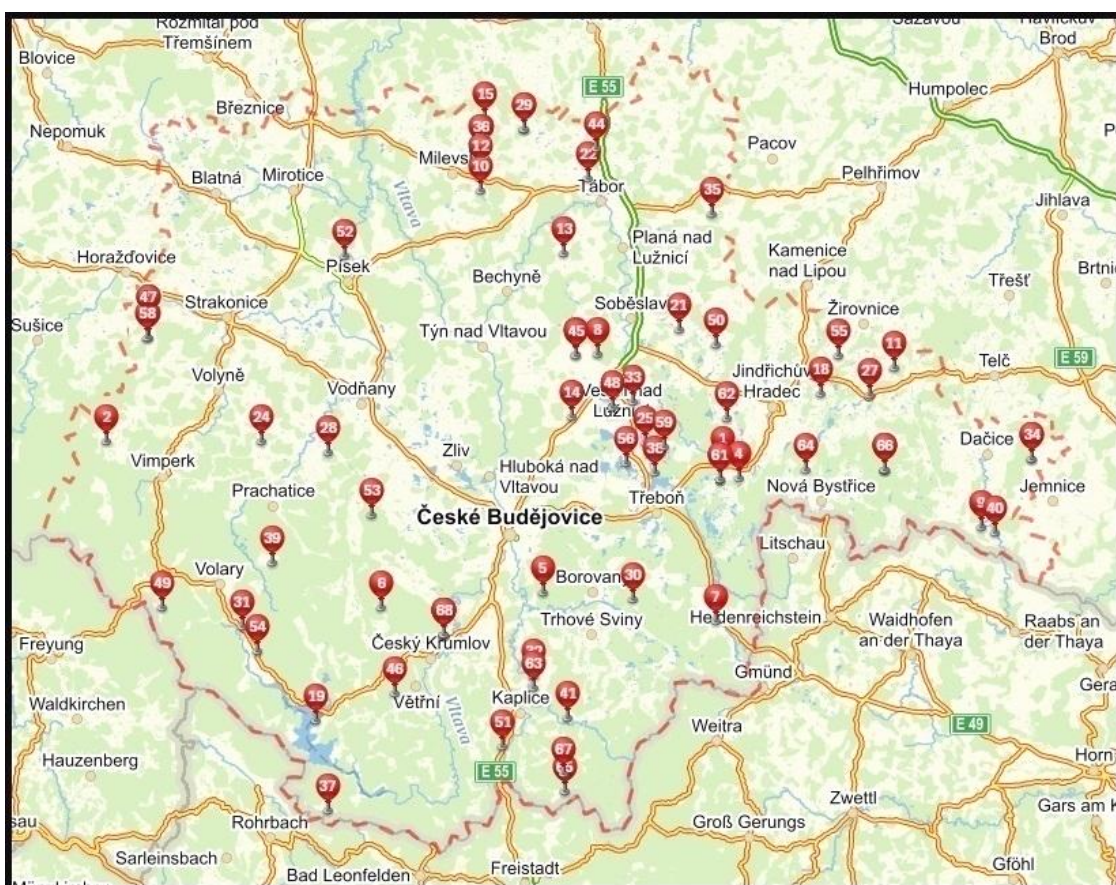

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat MZE a SZIF.

4.3.8. Lokalizace podpořených projektů

Na mapě níže je možno pozorovat lokalizaci podpořených projektů v Jihočeském kraji. Patrná je koncentrace projektů v oblasti Třeboňska, které je významnou destinací cestovního ruchu.

Obr. 3: Mapa Jihočeského kraje s lokalizací podpořených projektů.

Zdroj: vlastní zpracování prostřednictvím portálu Mapy.cz.

4.4 Vlastní šetření, PRV 2007 – 2013, Osa III., opatření 1.3, záměr b, Jihočeský kraj

V rámci Programu rozvoje venkova, Osy III., opatření 1.3, záměru b) Ubytování a sport bylo celkem podpořeno 68 projektů. Některým subjektům byla podpora schválena vícekrát (vždy v jiných kolech příjmů žádostí). Celkem tedy bylo podpořeno 59 subjektů. V 16 případech se jednalo o obchodní společnosti, ve 43 případech potom o fyzické osoby.

V dotazníkovém šetření bylo osloveno 100% podpořených subjektů. Pro účely této práce byl dotazník stavěn tak, aby zhodnotil přínos dotace (dotací) z tohoto opatření pro každý podpořený subjekt zvlášť, ovšem v případě, kdy subjekt byl v průběhu PRV 2007-2013 v rámci tohoto opatření podpořen vícekrát, byla tato podpora hodnocena jako jeden projekt. Návratnost dotazníků tedy byla necelých 80 % (47 z 59). Veškeré údaje prezentované v této kapitole (4.4) a v kapitolách, které z ní vycházejí, nemusí odrážet skutečný stav, neboť jsou zjištěny na základě vlastního dotazníkového šetření, kde respondent mohl uvést nesprávné či nepřesné údaje.

Pouze přibližně 10 % subjektů se bylo ochotno zúčastnit první fáze dotazníkového šetření, kdy byly dotazníky rozesílány prostřednictvím elektronické pošty. Většina subjektů tedy musela být oslovena následně telefonicky (i několikanásobně), což mělo za následek pozitivní přínos ve formě získání specifických a kvalitnějších informací. O tyto informace je praktická část v mnoha případech doplněna a obohacena.

Většina subjektů, jež se zúčastnily dotazníkového šetření, podniká v oblasti ubytovacích služeb a podpora směřovala především na vybudování nebo rekonstrukci či rozšíření ubytovacích kapacit (celkem 44 subjektů). Zbývající 3 subjekty představují jízdárny, které ubytovací služby neprovozují, a dotaci čerpaly na jiné než ubytovací zařízení. 24 podpořených subjektů začalo v oblasti ubytovacích služeb podnikat nově.

4.4.1 Nově vzniklé ubytovací kapacity

Ze 47 podpořených subjektů, které se zúčastnily dotazníkového šetření, podniká v oblasti ubytovacích služeb 44 subjektů. Těchto 44 subjektů vytvořilo v rámci podpory celkem 676 nových lůžek (uvažovány jsou lůžka, nikoli přistýlky). Z toho 573 nových

lůžek vytvořilo 31 podpořených subjektů, které začaly v oblasti ubytovacích služeb podnikat nově, a 103 nových lůžek vytvořilo 13 podpořených subjektů, které v oblasti ubytovacích služeb již podnikaly.

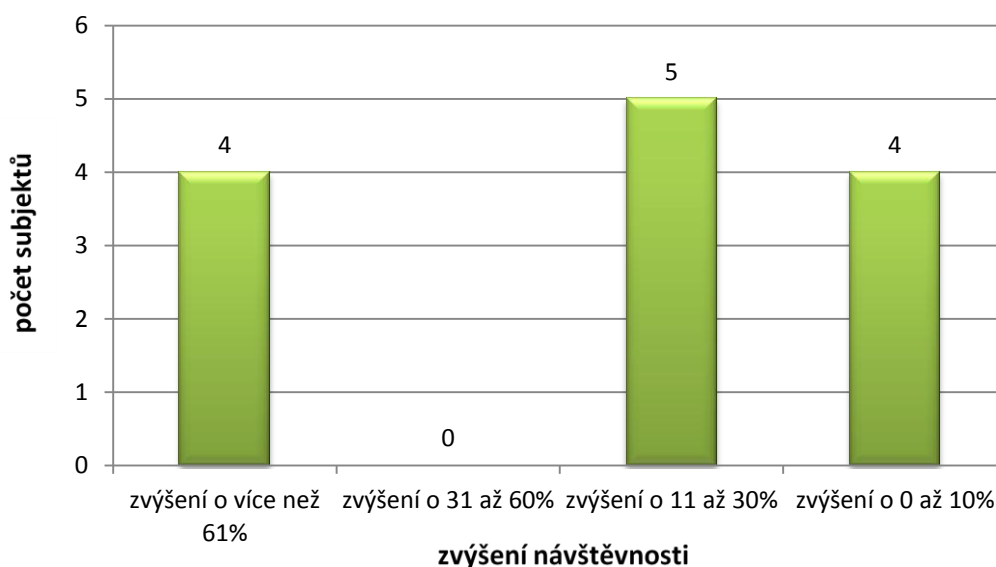
U dvou podpořených subjektů došlo ke snížení počtu lůžek (z 28 na 10 a z 45 na 40 lůžek), neboť byly zrušeny staré pokoje s nadbytečnou kapacitou a vzniklé prostory následně přestavěny na moderní pokoje s menším počtem lůžek. Celkově tedy v důsledku podpory těchto 44 ubytovacích zařízení, jež se zúčastnily dotazníkového šetření, přibylo v Jihočeském kraji 653 lůžek.

4.4.2 Zvýšení návštěvnosti subjektů v důsledku podpory

Zvýšení návštěvnosti lze pozorovat pouze u subjektů, jež podnikaly v dané oblasti i před podporou.

Hodnoty, jež uvedli respondenti podnikající v oblasti ubytovacích služeb, lze pozorovat na následujícím grafu:

Graf 11: Zvýšení návštěvnosti podpořených ubytovacích zařízení, jež byly v provozu i před podporou, v důsledku dotace.

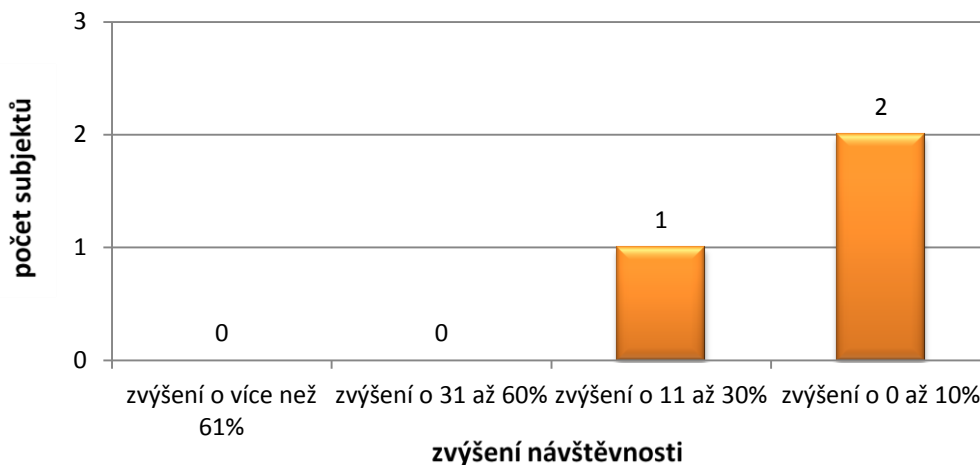

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

5 subjektů provozujících ubytovací zařízení uvedlo, že se jim v důsledku dotace zvýšila návštěvnost o 11 až 30%. 4 subjekty provozující ubytovací zařízení uvedly, že se jim v důsledku dotace zvýšila návštěvnost o více než 61%. 4 subjekty provozující ubytovací zařízení uvedly, že se jim v důsledku dotace zvýšila návštěvnost o 0 až 10%.

Hodnoty, jež uvedli respondenti podnikající v oblasti provoz jízdárny, lze pozorovat na následujícím grafu:

Graf 12: Zvýšení návštěvnosti podpořených jízdáren, jež byly v provozu i před podporou, v důsledku dotace.

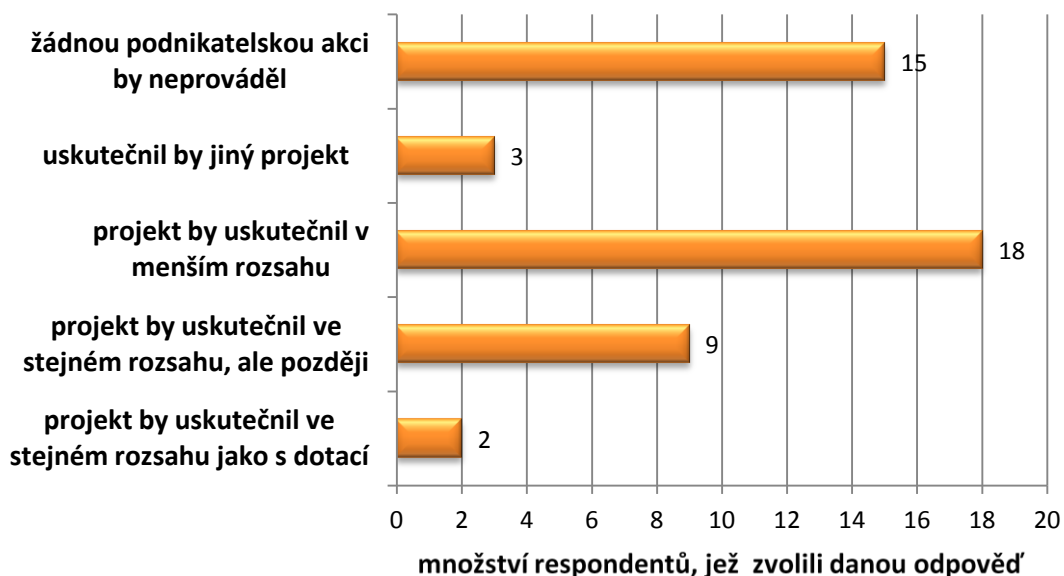
Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

1 subjekt provozující jízdárnu uvedl, že se mu v důsledku dotace zvýšila návštěvnost o 11 až 30%. 2 subjekty provozující jízdárnu uvedly, že se jim v důsledku dotace zvýšila návštěvnost o 0 až 10%.

4.4.3 Rozhodnutí příjemců dotací za předpokladu, že by podpora jejich projektů nebyla schválena (efekt tzv. mrtvé váhy)

18 příjemců dotace se vyjádřilo, že by v případě neschválení jejich projektu k podpoře uskutečnili projekt v menším rozsahu. 15 příjemců dotace se vyjádřilo, že by v případě neschválení jejich projektu k podpoře žádnou podnikatelskou akci neprováděli. 9 příjemců se vyjádřilo, že by v případě neschválení jejich projektu k podpoře uskutečnili projekt v menším rozsahu. 3 příjemci dotace se vyjádřili, že by v případě neschválení jejich projektu k podpoře uskutečnili jiný projekt. 3 příjemci dotace se vyjádřili, že by v případě neschválení jejich projektu k podpoře uskutečnili projekt ve stejném rozsahu jako s dotací, ale později. 2 příjemci dotace se vyjádřili, že by v případě neschválení jejich projektu k podpoře uskutečnili projekt ve stejném rozsahu jako s dotací.

Graf 13: Rozhodnutí příjemců dotací za předpokladu, že by podpora jejich projektů nebyla schválena.

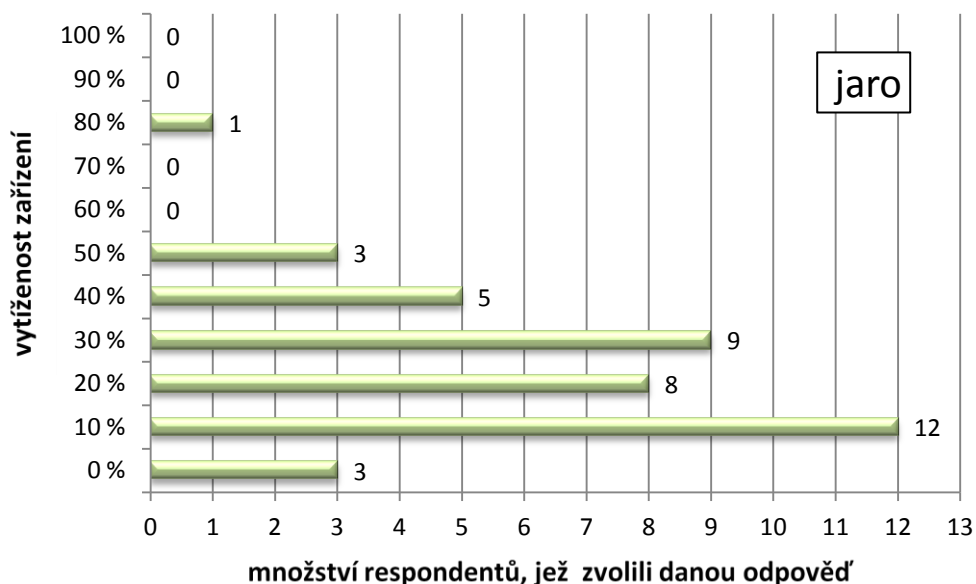

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

4.4.4 Vytíženost ubytovacích zařízení v jednotlivých ročních obdobích

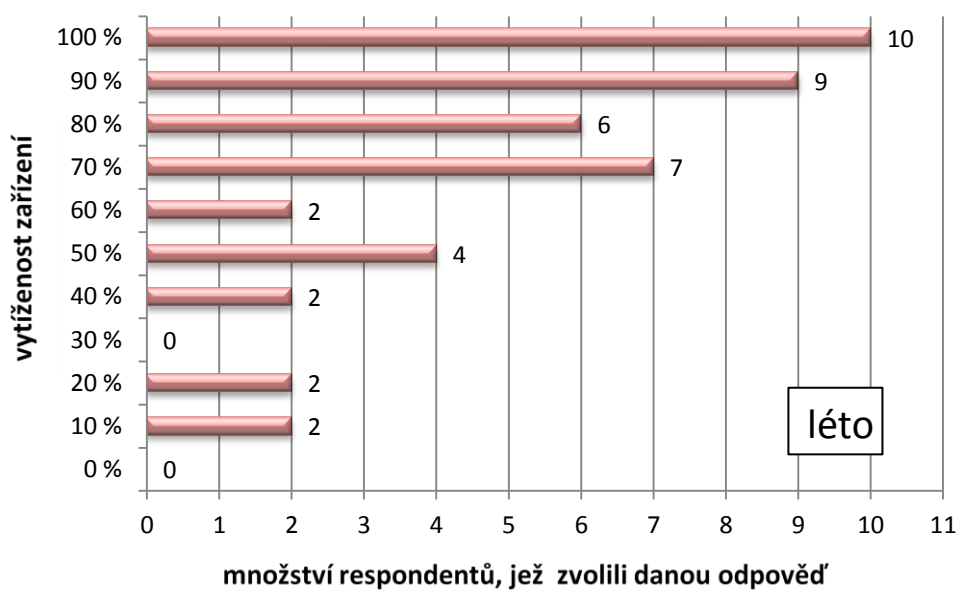
Vytíženost ubytovacích zařízení byla zjišťována za jednotlivá roční období zvlášť, díky čemuž je možno sledovat také sezónnost.

Graf 14: Vytíženost podpořených ubytovacích zařízení v období jara.

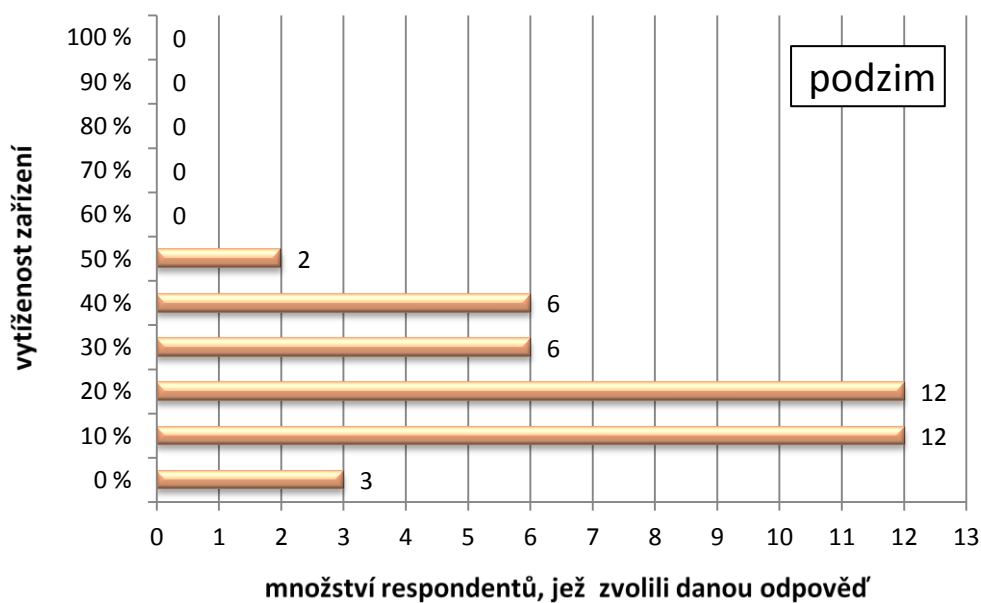
Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf 15: Vytíženost podpořených ubytovacích zařízení v období léta.

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

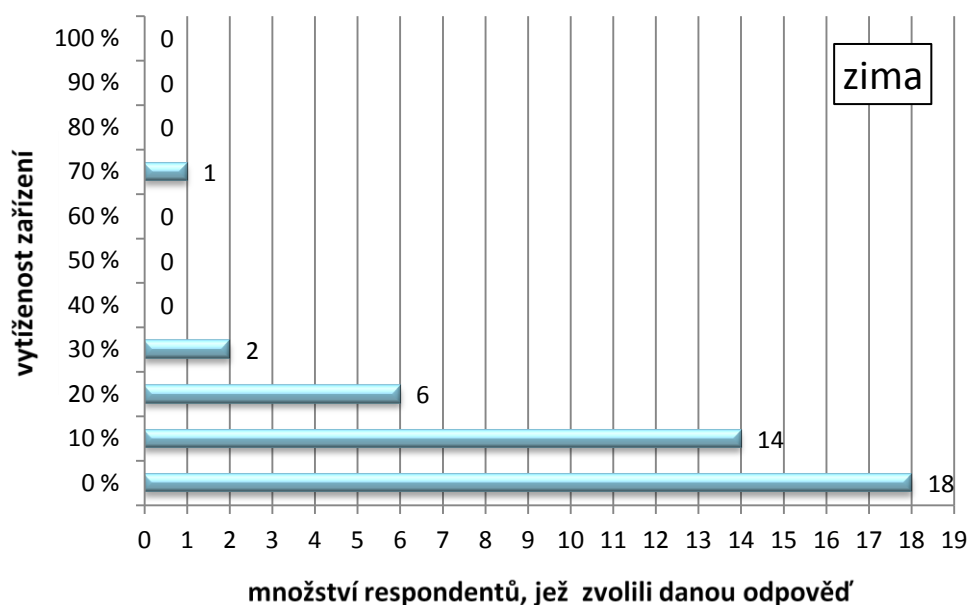
Graf 16: Vytíženost podpořených ubytovacích zařízení v období podzimu.

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf 17: Vytíženost podpořených ubytovacích zařízení v období zimy.

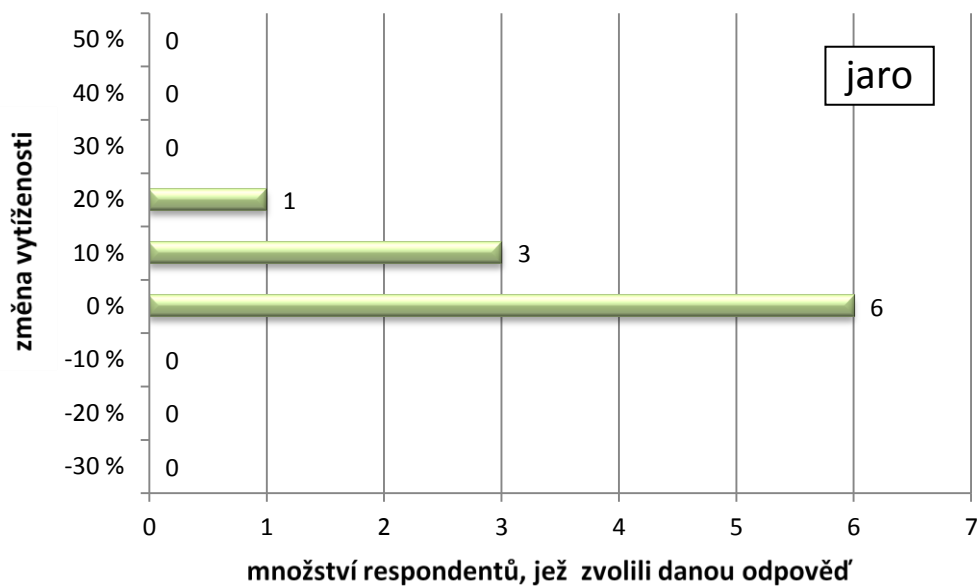

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

4.4.5 Nárůst vytíženosti ubytovacích zařízení, jež byly v provozu i v době před podporou, v jednotlivých ročních obdobích

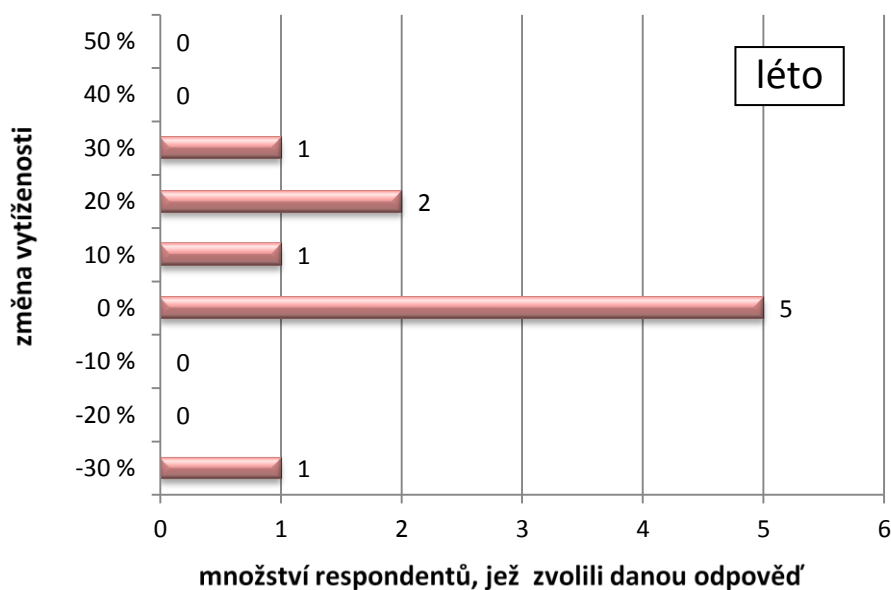
Nárůst vytíženosti ubytovacích zařízení v důsledku podpory lze pozorovat pouze u zařízení, jež byla v provozu i v době před přidělením dotace. Vytíženost se zásadně neměnila, neboť se obecně zvyšovala jak absolutně vyjádřená návštěvnost, tak počty lůžek. V několika případech k růstu vytíženosti došlo, neboť se v důsledku realizace projektu z PRV zvýšila atraktivita daných ubytovacích zařízení. Stagnace nebo naopak pokles návštěvnosti ubytovacích zařízení po realizaci projektu z PRV ještě nemusí nutně znamenat negativní přínos, neboť v určitých případech docházelo k navyšování kapacity do úrovně, které poskytují možnost realizace větších akcí v tomto zařízení, jež mohou generovat značné příjmy (například firemní akce, teambuildingové akce, svatby, oslavy apod.).

Graf 18: Nárůst vytíženosti ubytovacích zařízení, jež byly v provozu i v době před podporou, v období jara.

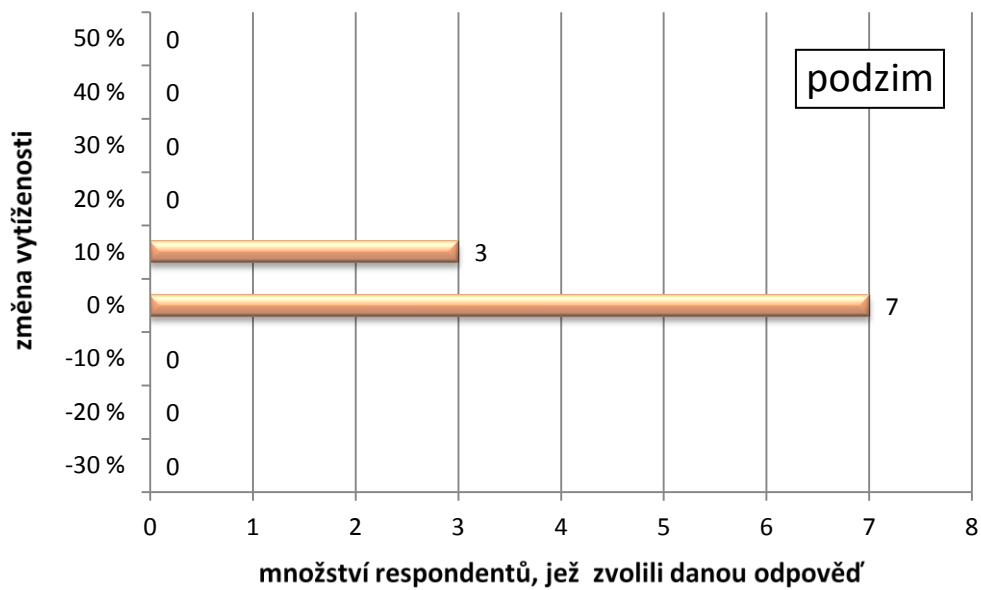
Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf 19: Nárůst vytíženosti ubytovacích zařízení, jež byly v provozu i v době před podporou, v období léta.

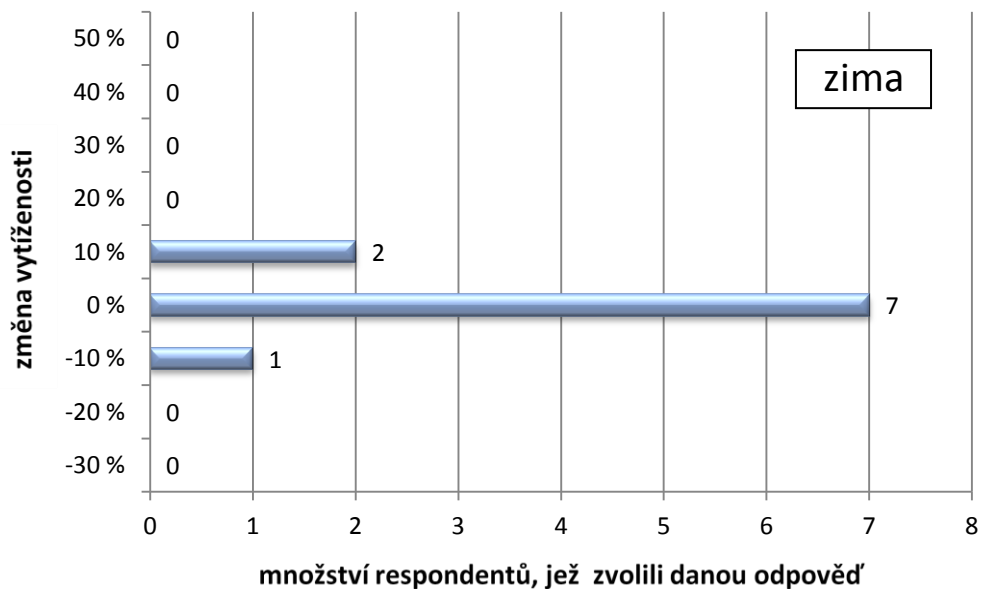
Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf 20: Nárůst vytíženosti ubytovacích zařízení, jež byly v provozu i v době před podporou, v období podzimu.

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf 21: Nárůst vytíženosti ubytovacích zařízení, jež byly v provozu i v době před podporou, v období zimy.

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

4.4.6 Komplexnost podpořených projektů

29 subjektů provozujících ubytovací zařízení provozuje v souvislosti s ním také půjčovnu sportovních potřeb (často se jedná o půjčovnu kol). 19 subjektů provozujících ubytovací zařízení provozuje v souvislosti s ním také sportovní zařízení. 16 subjektů

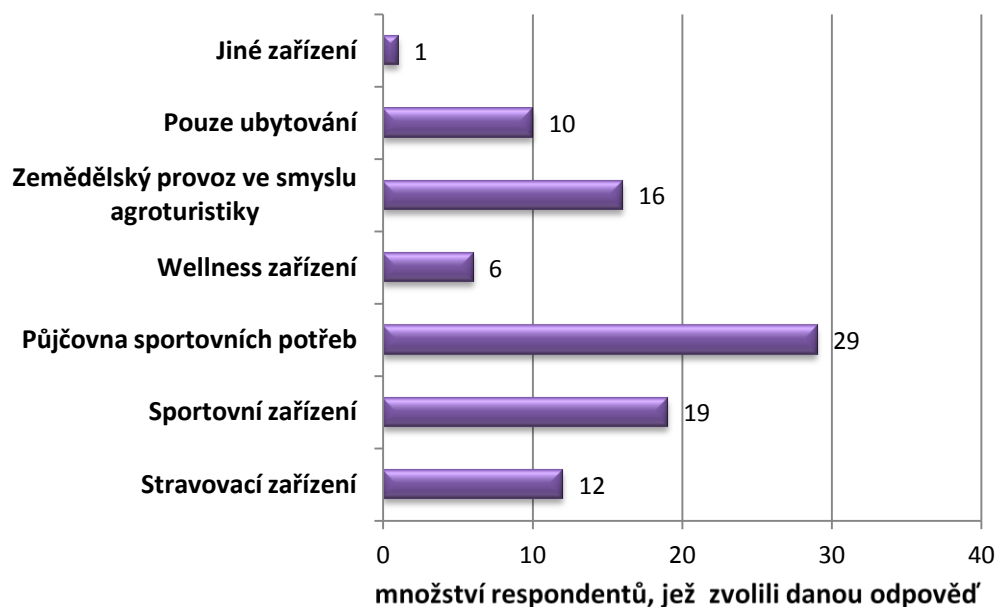
provozujících ubytovací zařízení provozuje v souvislosti s ním také sportovní zařízení. 12 subjektů provozujících ubytovací zařízení provozuje v souvislosti s ním také stravovací zařízení. 6 subjektů provozujících ubytovací zařízení provozuje v souvislosti s ním také wellness zařízení.

Jiná zařízení provozuje 1 ubytovací zařízení. Jedná se o nadprůměrně vybavené dětské hřiště v rámci penzionu určeného pro rodiny s dětmi.

10 subjektů provozujících ubytovací zařízení uvedlo, že žádné jiné zařízení součástí jejich projektu není. V několika případech potom tato zařízení disponují nadstandardně vybavenou kuchyní.

Několik subjektů uvedlo, že se v blízkosti jejich ubytovacího zařízení mohou návštěvníci věnovat rybolovu. Jeden subjekt uvedl, že součástí jím provozovaného ubytovacího zařízení je stálá galerie nacházející se v budově, přičemž dalším zatím nezrealizovaným záměrem tohoto podnikatele je v blízkosti vybudovat přírodní koupaliště dle nových trendů. Tyto odpovědi však nebyly z hlediska atraktivity ubytovacích zařízení hodnoceny jako významné, a tak nebyly zahrnuty do položky Jiné zařízení.

Graf 22: Komplexnost ubytovacích zařízení.

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Všechny 3 subjekty, jež jsou jízdárnami (tedy sportovní zařízení) a ubytovací zařízení neprovozují, uvedly, že jejich součástí je půjčovna sportovních potřeb (zejména jezdeckých) a zemědělský provoz ve smyslu agroturistiky.

4.4.7 Zkušenosti žadatelů s podporou

Obecně žadatelé uváděli, že dotace byla velkým přínosem pro jejich podnikání, zejména z důvodu možnosti investici zrealizovat dříve, než by ji mohli realizovat z vlastních prostředků, a také z důvodu možnosti investici realizovat rychle a ve větším rozsahu. Významná část respondentů uvedla, že by v případě financování pouze z vlastních zdrojů byli schopni projekt provést výrazně levněji, protože podmínky udělení dotace (zejména výběrová řízení na zhotovitele projektu) významně prodražily projekty a přínos dotace tak byl malý. Významná část respondentů si stěžovala na komplikovanost procesu schválení a proplacení dotace. Několik subjektů uvedlo, že měli problém s procesem schválení a proplacení dotace. Několik subjektů uvedlo, že v souvislosti s žádostí o dotaci využily služeb poradenských firem, což jim výrazně pomohlo zvládnout tento proces.

Subjekty podnikající v zemědělství uváděly, že dotace v tomto záměru jsou vhodnou příležitostí, jak diverzifikovat jejich činnost.

Specifickými zkušenostmi, které uváděli pouze jednotlivci, jsou například: náročná a složitá hloubková kontrola realizace projektu prováděná SZIF v souvislosti s žádostí o proplacení dotace (kontrola prováděná na 5 % vzorku); složitá a náročná náhodně provedená kontrola Nejvyšším kontrolním úřadem; v rámci dalšího PRV je pouze malá šance získat dotaci v případě nezemědělského subjektu; z PRV nebylo možné financovat restaurování starých věcí, neboť je preferován nákup věcí nových; na základě zkušeností s dotacemi PRV v jiných záměrech nebyl problém vyřídít dotaci v tomto záměru.

4.5 Vyhodnocení dostupných informací o hospodářských výsledcích podpořených subjektů

Dotace s velkou pravděpodobností přispěla ke zvýšení provozních výsledků hospodaření firem Autocentrum RK cb s.r.o. a IKL FARMING s.r.o.

U firem GABRETA, spol. s.r.o. a LATTSTAV s.r.o. se po obdržení dotace nijak provozní výsledek hospodaření nezvýšil.

U firem DRUŽINA, spol. s.r.o. a Zemědělské družstvo Chyšky vliv dotace nelze posoudit, neboť dotace nemohla vzhledem k velikosti provozních výsledků hospodaření jejich velikost ani vývoj významně ovlivnit. Dotace neměla výraznější vliv na jejich hospodaření.

U dalších firem nejsou dostupná data pro posouzení. Výsledky hospodaření jednotlivých firem jsou uvedeny v přílohách práce.

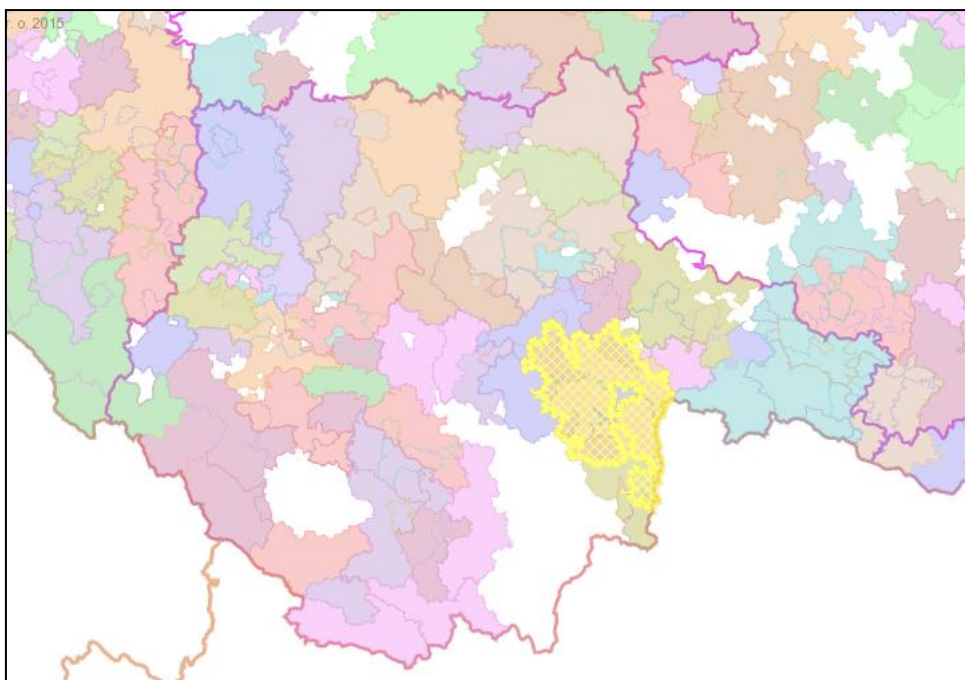
4.6 Komparativní analýza vybraných mikroregionů

Pro komparativní analýzu mikroregionů byly vybrány mikroregiony Svazek obcí regionu Třeboňsko, Svazek obcí Vyšebrodsko a Svazek obcí Milevska. Tyto mikroregiony byly vybrány záměrně, neboť se nachází v oblastech, jež vykazují z hlediska cestovního ruchu rozdílné stupně atraktivity. Komparativní analýza se zakládá na výsledcích v mikroregionech provedeného kvalitativního šetření, které byly posouzeny a konfrontovány s výsledky dotazníkového šetření.

4.6.1 Kvalitativní šetření v mikroregionu Svazek obcí regionu Třeboňsko

Mikroregion Svazek obcí regionu Třeboňsko byl vybrán z důvodu jeho polohy ve známé turistické destinaci Třeboňsko. Mikroregion zahrnuje obce Cep, Domanín, Dunajovice, Frahelž, Halámky, Hatín, Hrachoviště, Chlum u Třeboně, Lomnice nad Lužnicí, Lužnice, Majdalena, Novosedly nad Nežárkou, Pístina, Plavsko, Ponědraž, Ponědražka, Příbraz, Rapšach, Smržov, Staňkov, Stráž nad Nežárkou, Třeboň a Záblatí.

Obr. 4: Mikroregion Svazek obcí regionu Třeboňsko na mapě.

Zdroj: mapový server mapy.crr.cz

1) Hodnocení potenciálu z hlediska cestovního ruchu

Zástupci mikroregionu přisuzují turismu na území Třeboňska a jeho potenciálu značný význam. Jedná se především o turismus ve formě cykloturistiky, pěší turistiky, návštěv historických objektů, systému vodních staveb (rybníků) a přírodních zajímavostí. Zemědělství ani průmysl nejsou v mikroregionu příliš zastoupeny.

Zásadní potenciál spočívá ve zdejší přírodě – Třeboňské rybníky a v rovinnaté oblasti, což vytváří ideální předpoklady pro cykloturistiku. Téměř 10 % rozlohy zde tvoří vodní plochy (Agentura Třeboňsko, 2009), přičemž krajská hodnota dosahuje 4 % a je nejvyšší hodnotou v rámci ČR (Jihočeský kraj, 2009: 13). Velká část dotací do cestovního ruchu v oblasti směřuje právě na budování cyklostezek a jejich příslušenství, což z hlediska turismu zvyšuje atraktivitu mikroregionu a následně může zvýšit v souvislosti se zdejším potenciálem návštěvnost i nadprůměrně.

Přirozeným centrem cestovního ruchu v oblasti je město Třeboň a s ním spojená kultura, historie a lázeňství. Cestovní ruch však ve městě a na venkově v okolí neprobíhá odděleně, nýbrž se doplňuje (návštěvníci mají možnost v rámci dovolené navštívit historické památky, lázně či kulturní akce ve městě, a zároveň vyrazit do unikátní přírodní krajiny v jeho okolí). Třeboňsko tak díky historickému, přírodnímu i kulturnímu potenciálu nabízí oproti jiným destinacím v Jihočeském kraji program na delší dobu (několik dní, týden).

Velkou roli z hlediska potenciálu oblasti pro turismus hraje sezónnost. Příroda Třeboňska v období mezi říjnem a dubnem nepředstavuje, vyjma výlovů rybníků, přitažlivý turistický cíl. Významná je sice i v tomto období návštěvnost lázní v Třeboni, to však představuje pouze malý přínos pro venkovské obce v mikroregionu.

Město Třeboň se pro zlepšení situace snaží sezónu prodlužovat. Na jaře i na podzim pořádá kulturní akce, které mají za cíl do oblasti turisty přilákat. Významné jsou z tohoto hlediska i výlovy rybníků, které pro turisty představují nevšední zážitek a motivaci navštívit oblast v období podzimu. Významnou snahou o zajištění poptávky v turismu je snaha o zápis lokality Třeboňsko na Seznam kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Potenciál mikroregionu v oblasti cestovního ruchu nepřímo dokládá i zájem podnikatelů zde v oblasti cestovního ruchu podnikat. Na mapě s podpořenými

ubytovacími zařízeními v rámci PRV lze pozorovat v oblasti Třeboňska jejich zvýšenou koncentraci.

2) Využití potenciálu pro cestovní ruch

Potenciál je z velmi vysoké míry využit především v letní sezóně. Malokapacitní ubytovací zařízení jsou v této oblasti v období léta vysoce vytížena (což prokázaly i výsledky dotazníkového šetření).

3) Přínos poskytování dotací na ubytovací a stravovací zařízení

Přínos je dle subjektivního hodnocení zástupců mikroregionů značný. Pravdivost tohoto názoru podporují i výsledky dotazníkového šetření, kde podpořené subjekty v tomto mikroregionu vesměs vykazují nadprůměrnou vytíženost v letní sezóně, s čímž jsou spojeny příjmy z této činnosti a následný multiplikační efekt.

Obecně je zde stále potenciál pro uplatnění nově vznikajících subjektů. Nežřídky kdy se vyskytuje problém sehnat v období letních prázdnin ubytování. Důsledkem podpory je dle výsledků dotazníkového šetření především samotný vznik ubytovacích kapacit, neboť velká část respondentů uvedla, že by bez podpory žádnou podnikatelskou akci neprováděli, nebo realizace projektu ve větší variantě, neboť významná část respondentů uvedla, že by bez dotace projekt uskutečnili v menší míře. V souvislosti s realizací projektu také stoupá zaměstnanost. Především v letním období potřebují podniky pracovní síly, přičemž časté jsou i rodinné podniky, kde se do provozu v sezóně zapojují běžně ekonomicky neaktivní členové rodin. Konkrétně dotace z PRV přinesly v tomto mikroregionu 8 nových pracovních míst, které se zavázali příjemci dotace po dobu vázanosti projektu na účel provozovat. Na druhou stranu mohla v jiných ubytovacích zařízeních návštěvnost z důvodu odlivu klientů do nových ubytovacích zařízení poklesnout. Potom však dochází v rámci konkurenčního boje ke zvyšování kvality, což je také nepochybným přínosem. Záparem přitom je narušení podmínek trhu. Avšak dochází ke zvyšování kvality a konkurenceschopnosti celého regionu. Úspěšnost podniků v budoucnu bude záviset právě na kvalitě. Mimo materiální stránku je v oblasti kvality významný lidský faktor a komplementarita služeb (nabídka výletů, sportovního vyžití aj.).

Co se týká podpory ubytovacích zařízení z PRV 2007-2013, bylo na území tohoto mikroregionu podpořeno celkem 9 projektů v rámci 7 subjektů (jeden z těchto

subjektů čerpal podporu třikrát). 5 z těchto subjektů vytvořilo s přispěním dotace celkem 82 nových lůžek. Zbývající 2 subjekty se nezúčastnily dotazníkového šetření, přesto podle jinak zjištěných informací je možno předpokládat, že v důsledku dotace vytvořily 25 nových lůžek. Dle výsledků dotazníkového šetření bylo vypočteno, že v rámci nově vzniklých lůžek v tomto mikroregionu je ročně realizováno minimálně 3584 přenocování (minimálně, neboť nejsou započteny data od dvou subjektů, jež se nezúčastnily dotazníkového šetření, a od jednoho subjektu jsou započteny hodnoty pouze za letní období, neboť jindy zatím nebyl v provozu).

4) Vyhledky podpořených subjektů na úspěšné podnikání

Významná je pro podnikatele v CR v oblasti především letní sezóna, kdy mohou v důsledku velké poptávky generovat značné příjmy. Sezóna začíná květnem, kdy návštěvníci přijíždějí na víkendy. Celotýdenní dovolené jsou běžné od června, nejvíce v období prázdnin. Sezóna pak pokračuje do října, ovšem opět se jedná o krátkodobější pobyty.

5) Hodnocení současné formy podpory cestovního ruchu a její účelnosti

Podpora soukromých subjektů je v této oblasti vhodná, neboť, jak již bylo zmíněno, v období letních prázdnin se na území tohoto mikroregionu obtížně hledá ubytování namísto i krátce dopředu. Stále je zde potenciál pro rozšiřování nabídky. Problém je nezájem soukromých subjektů o podporu z důvodu obav před náročnou administrací a z důvodu nedostatku vlastních financí na kofinancování.

Zástupci města Třeboně nejsou spokojeni s velikostí podpory kultury (především větších kulturních akcí pořádaných v letní sezoně) ze strany kraje. V posledním roce byla podpořena přibližně 1/3 předložených projektů. Tendence kraje je podporovat nové kulturní akce v prvním roce. Kulturní akce však potřebují podporu po dobu více let, aby se zapsaly do povědomí veřejnosti.

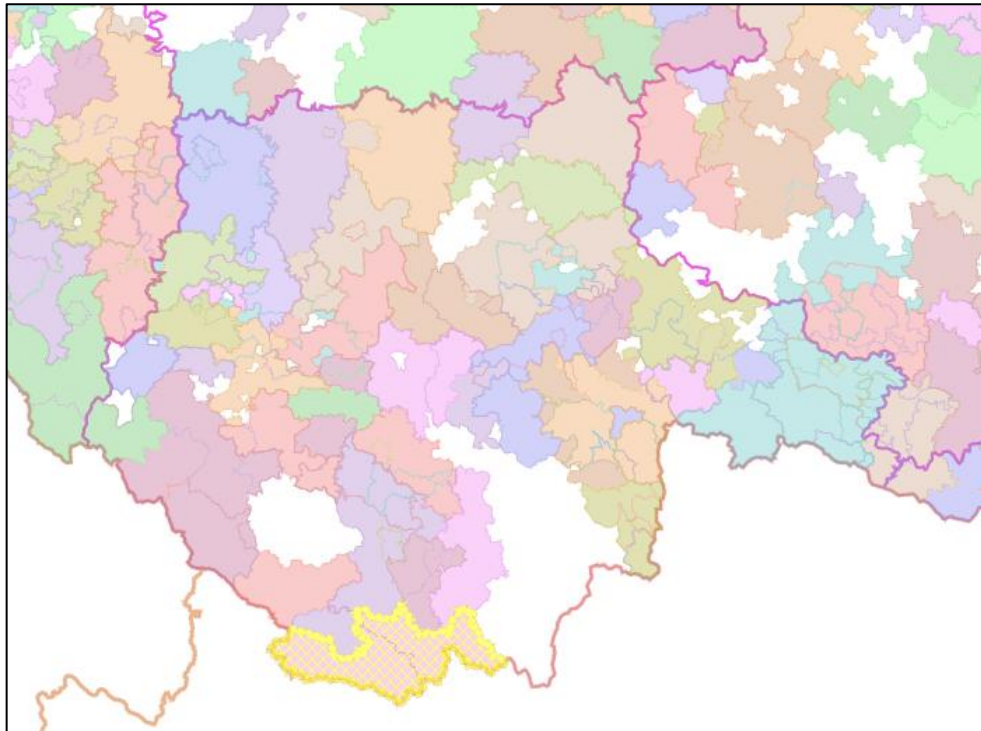
6) Centra cestovního ruchu v mikroregionu

Třeboň (městská památková rezervace), Chlumecko.

4.6.2 Kvalitativní šetření v mikroregionu Svazek obcí Vyšebrodsko

Mikroregion Svazek obcí Vyšebrodsko byl vybrán z důvodu vyhlášených turistických atraktivit, které se zde nacházejí (viz první bod této podkapitoly). Mikroregion zahrnuje obce Dolní Dvořiště, Horní Dvořiště, Loučovice, Malšín, Přední Výtoň, Rožmberk nad Vltavou a Vyšší Brod.

Obr. 5: Mikroregion Svazek obcí Vyšebrodsko na mapě.

Zdroj: mapový server mapy.crr.cz

1) Hodnocení potenciálu z hlediska cestovního ruchu

Potenciál této oblasti spočívá především v turistických atraktivitách, které se zde nacházejí. Jedná se zejména o řeku Vltavu, velká část pravé dříve zakázané strany Lipna, Cisterciácký klášter Vyšší Brod či hrad Rožmberk. Je zde tedy významnější potenciál ve formě přírody a historie. Cestovní ruch v tomto mikroregionu hraje poměrně významnou roli, jejíž významnost stoupá, zatímco například zemědělství zde prodělalo úpadek a vykazuje malou produkci.

Vzhledem k tomu, že přibližně polovina hranice mikroregionu leží na hranici státu s Rakouskem, je zde potenciál v navazování vztahů a vytváření společných produktů cestovního ruchu (společná propagace historických objektů, území vhodného k cykloturistice aj.)

Specifický potenciál v oblasti nákupního cestovního ruchu představují tzv. vietnamské tržnice, které se zde nacházejí a jsou častým cílem rakouských občanů. V poslední době došlo k výraznému růstu kvality nabízeného zboží. Zcela běžné jsou produkty rakouských cestovních kanceláří, které pořádají jednodenní zájezdy s tímto cílem. Poměrně často pak tyto zájezdy využívají stravovacích zařízení např. ve Vyšším Brodě, která v důsledku toho pozorují výrazné nárůsty příjmů. Pro obecní rozpočty však tržnice velkým přínosem nejsou, neboť subjekty, jež je provozují, mají obvykle sídlo firmy v jiných krajích. Další související věcí jsou herny, které jsou rovněž častým cílem rakouských občanů a přinášejí obecním rozpočtům značné příjmy. Zároveň tyto herny podmiňují návštěvnost disponibilitou s finančními prostředky, čímž se zamezuje možnosti sociálně slabších zde utrácet své příjmy.

2) Využití potenciálu pro cestovní ruch

Využití potenciálu v oblasti je omezené. Téměř plně je využit potenciál řeky Vltavy v rámci vodáctví. Nárůst návštěvnosti této turistické atraktivity je v posledních deseti letech dramatický.

V rámci cykloturistiky však potenciál Vltavy využit není. Chybí kvalitní cyklostezka podél řeky. Plně však není využit ani potenciál areálu zdejšího významného Cisterciáckého kláštera, který nemá v důsledku probíhajících církevních restitucí dořešené vlastnické vztahy, a některé budovy tedy nemohou být rekonstruovány. Klášter také vlastní řadu historických sbírek, které dosud nebyly odhaleny veřejnosti. Problém spočívá v nedostatku financí na zabezpečení těchto sbírek. Velká část pravé strana Lipna, která se v mikroregionu nachází, představuje z hlediska možných zisků v rámci cestovního ruchu značný potenciál. Probíhá zde však politický boj o zastavení této odlehlé strany vodní nádrže. Významným faktorem nevyužití potenciálu jsou stále přetrvávající následky Železné opony, kdy znovunavázání vazeb je obsahem mnoha projektů a podpor.

Snaha zdejšího destinačního managementu je propagovat region „od Rožmberku po Lipno“. Vyšebrodsko má hrát úlohu „Pokladnice historických památek“, jejichž prezentací se snaží nabídnout program pro doplnění dovolené na Lipně, které poskytuje naopak zázemí pro sport. V této souvislosti se vyskytl problém neochoty některých soukromých subjektů zapojit se do tohoto záměru z důvodu sledování především vlastních příjmů v přítomném období. Je zde také snaha o provázanost s rakouskými

příhraničními oblastmi. Jako příklad této činnosti je pořádání akce Zemská výstava jižní Čechy - Horní Rakousko 2013, jejímž cílem je představit prolínající se osudy dvou národů a přispět k upevnění vzájemných vazeb. Dalším příkladem je budování přeshraničních turistických stezek, u kterého se však v jednom případě vyskytl problém neochoty rakouské strany spolupracovat.

3) Přínos poskytování dotací na ubytovací a stravovací zařízení

Přínos poskytování dotací je v tomto mikroregionu obtížně hodnotitelný, neboť dle vyjádření zástupce mikroregionu zde není o dotace v tomto oboru příliš zájem. K pravdivosti tohoto tvrzení přispívají také výsledky vlastního šetření, kdy bylo zjištěno, že v tomto oboru byl na území tohoto mikroregionu z PRV podpořen pouze jeden projekt. Příjemce této podpory v důsledku dotace vytvořil 4 nová pracovní místa, která se zavázal po dobu vázanosti projektu na účel udržovat.

Z PRV 2007-2013 tedy byl na území tohoto mikroregionu podpořen pouze 1 subjekt, který zrealizoval 1 projekt. Tento subjekt se nezúčastnil dotazníkového šetření, ovšem podle jinak zjištěných informací je možno předpokládat, že dané zařízení disponuje 56 lůžky, přičemž vzhledem k výši dotace je možno předpokládat, že tato lůžka nebo jejich většina byla zřízena nově v rámci podpořeného projektu.

4) Vyhledky podpořených subjektů na úspěšné podnikání

Velkou šanci na úspěch mají především podniky vázané na vodáctví. Řeka Vltava se v souvislosti s vodáctvím stává také součástí produktových balíčků cestovního ruchu. Šanci na uplatnění je pravděpodobná u ubytovacích zařízení, jež by svou kvalitou uspokojovaly rakouskou klientelu. Trend potvrzují existující hotely, do kterých je v poslední době značně investováno.

5) Hodnocení současné formy podpory cestovního ruchu a její účelnosti

Dle vyjádření zástupce mikroregionu je možnost podpory nabídky služeb cestovního ruchu správná, avšak zapotřebí by zde byla větší podpora budování cyklostezek.

Zásadním názorem zástupce mikroregionu je nutnost podpory jiných oblastí (např. zdravotnictví, doprava), neboť zatímco v posledních dvou dekadách let došlo v oblasti cestovního ruchu ke zkvalitnění služeb, v jiných oblastech, týkajících se více

rezidentů, došlo naopak spíše ke zhoršení podmínek. Podporou jiných oblastí, sloužící ke zkvalitnění života rezidentů, by potom následně mohlo dojít i k dalšímu rozvoji cestovního ruchu.

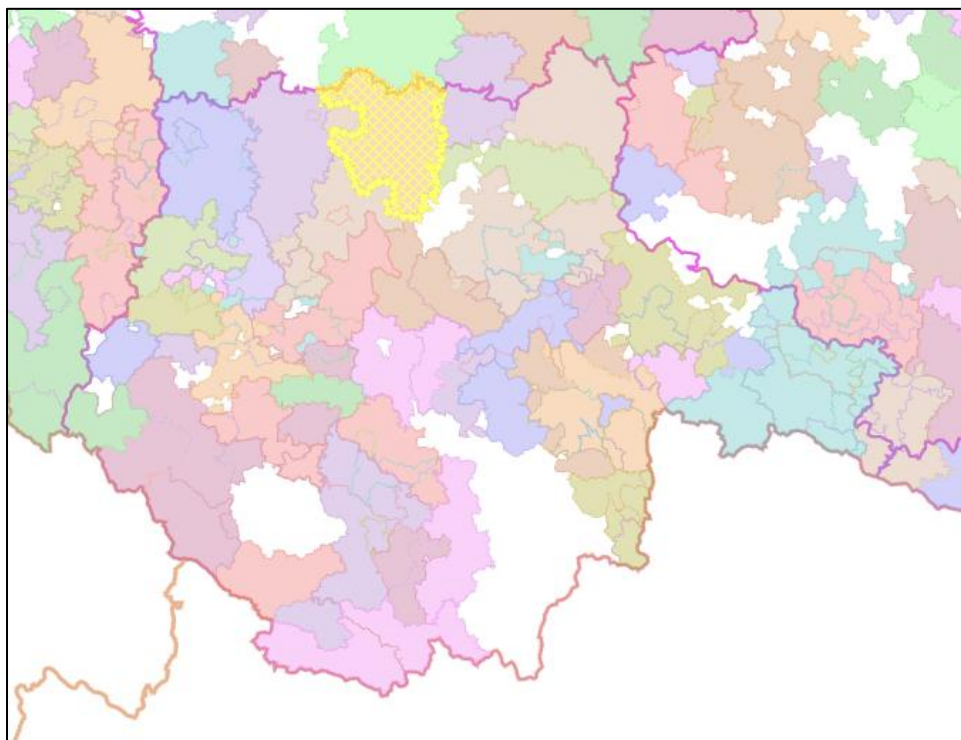
6) Centra cestovního ruchu v mikroregionu

Vyšší Brod (městská památková zóna, klášter), Lipensko, hrad Rožmberk.

4.6.3 Kvalitativní šetření v mikroregionu Svazek obcí Milevska

Mikroregion Svazek obcí Milevska byl vybrán záměrně, jakožto mikroregion, který představuje méně známou turistickou destinaci spíše regionálního významu. Mikroregion zahrnuje obce Bernartice, Borovany, Božetice, Branice, Hrazany, Hrejkovice, Chyšky, Jetětice, Jickovice, Kovářov, Křížanov, Kučeř, Květov, Milevsko, Okrouhlá, Osek, Přeborov, Přeštnice, Sepekov, Stehlovice, Veselíčko, Vlksice, Zbelítov, Zběšičky a Zhoř.

Obr. 6: Mikroregion Svazek obcí Milevska na mapě.

Zdroj: mapový server mapy.crr.cz

1) Hodnocení potenciálu z hlediska cestovního ruchu

Potenciál cestovního ruchu v tomto mikroregionu je poměrně dobrý, ne však nijak nadstandardní. Největší výhody představuje krajina, zachovalé životní prostředí,

relativní klid a blízkost významných památek, což jsou běžné a časté atributy průměrně či podprůměrně atraktivních turistických oblastí. Výrazný a využitelný prvek představuje premonstrátský klášter v Milevsku. Významnou roli hraje pouze letní sezóna. Jistou příležitostí pro zimní sezónu je lyžařský areál Moníneck, který se nachází těsně za hranicí mikroregionu.

2) Využití potenciálu pro cestovní ruch

Využití potenciálu cestovního je v současné době relativně nízké, ovšem je patrný trend ke zvyšování využití potenciálu. Město Milevsko, které je centrem oblasti, a mikroregion si tyto možnosti uvědomují a směřují k podpoře využívání potenciálu. Příznivé je, že mikroregion z hlediska participace obcí funguje dobře, má zpracovanou koncepci rozvoje cestovního ruchu a je zapojen do projektu turistická oblast Toulava.

3) Přínos poskytování dotací na ubytovací a stravovací zařízení

V posledních letech bylo s přispěním podpor zrealizováno v mikroregionu několik prosperujících projektů. Avšak z hlediska celého mikroregionu je dle zástupce mikroregionu přínos spíše okrajový.

Z výsledků vlastního šetření bylo zjištěno, že v období 2007-2013 byla z PRV v mikroregionu podpořena 4 ubytovací zařízení, z nichž každé zrealizovalo jeden projekt. V důsledku této podpory vznikla 3 pracovní místa, která se zavázali příjemci dotace po dobu vázanosti projektu na účel provozovat.

Z PRV 2007-2013 tedy byly na území tohoto mikroregionu podpořeny 4 subjekty. Dotazníkového šetření se zúčastnil jen jediný subjekt, který v rámci projektu zrekonstruoval prostory zahrnující původních 28 lůžek, která zanikla, a vytvořil 10 nových lůžek. Toto ubytovací zařízení však vykazuje velmi nízké až zanedbatelné hodnoty vytíženosti. Další 3 podpořená ubytovací zařízení se nezúčastnila dotazníkového šetření. Podle jinak zjištěných informací je možno předpokládat, že tato zařízení disponují dohromady minimálně 78 lůžky, přičemž vzhledem k částkám dotace je možno předpokládat, že převážná část těchto lůžek byla zřízena nově v rámci podpořených projektů.

4) Vyhledky podpořených subjektů na úspěšné podnikání

Střízlivě nastavené projekty, jež budou umět využívat zdejšího potenciálu, mají zcela jistě šanci na úspěšné podnikání. Velké projekty s nároky na velké zisky zde podle zástupce mikroregionu nemají své místo.

5) Hodnocení současné formy podpory cestovního ruchu a její účelnosti

Podpora soukromých subjektů je dle vyjádření zástupce mikroregionu v zásadě orientovaná a nastavená správně. Větší podporu by však uvítaly samotné obce, mikroregion či Obecně prospěšná společnost Milevský kraj, která je řízena městem Milevskem, a jejímž účelem je poskytování informací z oblasti turistiky, kulturního a sportovního života, činnosti veřejné správy, spolků a občanských iniciativ v oblasti mikroregionu a propagace mikroregionu. Peníze by byly použity na personální a institucionální zajištění. Podpora těchto subjektů by mohla vést k lepší propagaci destinace jako celku a k následným lepším výsledkům podnikání soukromých subjektů. V této oblasti je zatím zřetelná především podpora kraje.

6) Centra cestovního ruchu v mikroregionu

Premonstrátský klášter v Milevsku a město samotné.

4.6.4 Komparace mikroregionů

Komparace mikroregionů v této práci se zakládá na porovnání daných mikroregionů v rámci těchto kritérií:

- Potenciál oblasti pro cestovní ruch
- Snaha zástupců mikroregionu o rozvoj CR v oblasti
- Vyhlídky subjektů na úspěšné podnikání v oblasti CR
- Podpora cestovního ruchu z PRV

Potenciál oblasti pro cestovní ruch:

Tab. 11: Komparace mikroregionů dle kritéria Potenciál oblasti pro CR.

Mikroregion	Potenciál oblasti pro cestovní ruch
Svazek obcí regionu Třeboňsko	Značný potenciál v oblasti přírody, historie i kultury. Řada historických památek, lázeňství, unikátní příroda a v letním období řada kulturních akcí.
Svazek obcí Vyšebrodsko	Potenciál v oblasti historie a přírody. Řada historických památek, vhodné podmínky pro vodáctví.
Svazek obcí Milevska	Potenciál především v oblasti přírody a částečně historie.

Zdroj: vlastní šetření

Snaha zástupců mikroregionu o rozvoj CR v oblasti:

Tab. 12: Komparace mikroregionů dle kritéria Snaha zástupců mikroregionu o rozvoj CR v oblasti.

Mikroregion	Snaha zástupců mikroregionu o rozvoj CR v oblasti
Svazek obcí regionu Třeboňsko	Na úrovni mikroregionu není snaha o rozvoj CR příliš zřetelná. Snaha o rozvoj CR je pozorovatelná především v rámci samotného města Třeboň, které však prezentuje město spolu s celou destinací.
Svazek obcí Vyšebrodsko	Na úrovni mikroregionu není snaha o rozvoj CR příliš zřetelná. Významnější jsou snahy města Vyšší Brod. Tendencí je propagovat oblast dohromady s oblastí Lipenska.
Svazek obcí Milevska	Je zřejmá značná snaha o rozvoj CR v oblasti. Mikroregion z hlediska participace obcí funguje dobře, má zpracovanou koncepci rozvoje cestovního ruchu a je zapojen do projektu turistická oblast Toulava

Zdroj: vlastní šetření

Vyhlídky subjektů na úspěšné podnikání v oblasti CR:

Tab. 13: Komparace mikroregionů dle kritéria Vyhlídky subjektů na úspěšné podnikání v oblasti CR.

Mikroregion	Vyhlídky subjektů na úspěšné podnikání v oblasti CR
Svazek obcí regionu Třeboňsko	Projekty menšího charakteru mají nepochybně příznivé vyhlídky na úspěšné podnikání. Větší projekty, které budou umět těžit z významné letní sezóny a vhodným způsobem překlenovat absenci zimní sezóny, mají výrazné šance na úspěch.
Svazek obcí Vyšebrodsko	Střízlivě nastavené projekty s vhodnou lokalizací a schopností umět využívat zdejšího potenciálu, mají zcela jistě šanci na úspěšné podnikání. Šanci na úspěch mají i větší projekty vázané na řeku Vltavu, případně na potenciál Lipenska.
Svazek obcí Milevska	Střízlivě nastavené menší projekty, jež budou umět využívat zdejšího potenciálu, mají zcela jistě šanci na úspěšné podnikání. Větší projekty mají šanci na úspěch za předpokladu kvalitně zpracovaného marketingu. Velké projekty mají malé šance na úspěch.

Zdroj: vlastní šetření

Podpora cestovního ruchu z PRV

Tab. 14: Komparace mikroregionů dle kritéria Podpora cestovního ruchu z PRV.

Mikroregion	Podpora cestovního ruchu z PRV
Svazek obcí regionu Třeboňsko	Subjekty v mikroregionu mají velký zájem o podporu. Na území mikroregionu se nachází řada malých a jisté množství větších podpořených projektů. Podpořené projekty vykazují vesměs úspěch.
Svazek obcí Vyšebrodsko	Subjekty v mikroregionu zájem o podporu příliš nemají. Na území mikroregionu se nachází jeden podpořený větší projekt, který je svou polohou vázán na oblast Lipenska, kde v letním období nemá problém s nedostatkem poptávky po jeho službách.
Svazek obcí Milevska	Zájem subjektů v mikroregionu o podporu je lehce nadprůměrný. Na území mikroregionu se nachází čtyři podpořené projekty. Všechny projekty, včetně dvou větších jsou i po vypršení vázanosti na účel v provozu. Jeden z projektů lze vzhledem k jeho nastavení a velmi nízké vytíženosti hodnotit jako neúspěšný.

Zdroj: vlastní šetření

V mikroregionu Svazek obcí regionu Třeboňsko jsou díky vysokému potenciálu v oblasti cestovního ruchu vhodné podmínky pro podnikání v tomto oboru. Aktivita místní samosprávy k využívání tohoto potenciálu značně přispívá. Podnikatelské subjekty zde v oboru cestovního ruchu jeví značný zájem o podporu ve formě dotací. V oblasti byla z PRV podpořena řada projektů a vesměs projekty vykazují úspěch.

V mikroregionu Svazek obcí Vyšebrodsko je v jeho vybraných částech vysoký potenciál v oblasti cestovního ruchu. Aktivita místní samosprávy k využívání tohoto potenciálu do jisté míry přispívá. Šanci na úspěch v podnikání mají kvalitně propracované projekty. Podnikatelské subjekty zde v oboru cestovního ruchu nejeví velký zájem o podporu z PRV.

V mikroregionu Svazek obcí Milevska existuje nižší, avšak pozorovatelný potenciál v oblasti cestovního ruchu. Aktivita místní samosprávy k využívání tohoto potenciálu je značná a přispívá. Šanci na úspěch v podnikání mají kvalitně propracované projekty. Zájem subjektů v mikroregionu o podporu z PRV je lehce nadprůměrný.

5. Shrnutí výsledků a jejich diskuse

V rámci podpory z PRV 2007-2013, Osy III., opatření 1.3 Podpora cestovního ruchu, záměru b) Ubytování, sport bylo podpořeno celkem 59 subjektů podnikajících buď v zemědělství, nebo nově (méně než 2 roky) v oblasti cestovního ruchu. Některé subjekty zrealizovaly více projektů, přičemž celkový počet podpořených projektů v tomto období je 68.

Celkově bylo v rámci tohoto záměru schváleno k přidělení 183,58 mil. Kč. Více než 35 % z této částky směřovalo do okresu Jindřichův Hradec. Necelých 22 % z této částky směřovalo do okresu Český Krumlov. Necelých 16 % této částky směřovalo do okresu Tábor, více než 12 % do okresu Prachatice, necelé 4 % do okresu Strakonice a necelé 3 % do okresu České Budějovice.

Vzhledem k rozdílné rozloze okresů a rozdílnému počtu obyvatel je nutné výši podpory vztáhnout přinejmenším k těmto charakteristikám.

Vysoce nadprůměrnou hodnotu podpory vztahenou na km² rozlohy okresu dosahuje okres Jindřichův Hradec. Naopak velmi nízkých hodnot tohoto poměru dosahují okresy České Budějovice a Strakonice.

Vysoce nadprůměrných hodnot podpory vztahenou na jednoho obyvatele okresu dosahují okresy Jindřichův Hradec a Český Krumlov. Nadprůměrnou hodnotu v tomto poměru dosahuje také okres Prachatice, který v předchozím poměru vykazoval hodnotu podprůměrnou. Velmi nízkých hodnot tohoto poměru dosahují opět okresy České Budějovice a Strakonice.

Největší část podpory směřovala do okresu Jindřichův Hradec, neboť se na jeho území nachází významná destinace cestovního ruchu – Třeboňsko. Největší koncentraci podpořených subjektů lze pozorovat právě v této destinaci.

Velmi nízká suma podpory směřovala do okresu České Budějovice, byť se na území tohoto okresu nachází značné množství venkovských obcí a také některé turistické lokality (např. část Novohradských hor).

V rámci podpory vzniklo 86 nově závazně vytvořených pracovních míst. Tato pracovní místa jsou příjemci podpory povinni udržovat v období, které začíná běžet za 6 měsíců od data převedení dotace příjemci dotace a běží po dobu lhůty vázanosti

projektu na účel. Doba, po kterou musí být pracovní místa udržována, se tedy obvykle pohybuje v délce 2,5 až 3 let. K zaměstnanosti zcela jistě dochází i prostřednictvím subjektů, jež pracovní místa závazně nevytvořili, neboť provoz ubytovacích služeb vyžaduje lidskou práci. Typická je zcela určitě v tomto oboru zaměstnanost sezónní.

Nejčastěji schválené částky dotace byly v rozmezí 0,5 - 2 mil. Kč (27 projektů) a 3,5 - 5 mil. Kč (24 projektů). Nejmenší podpora v rámci jednoho projektu činila 225 tis. Kč, nejvyšší podpora v rámci jednoho projektu činila 5 600 tis. Kč. Nejvyšší podpora v rámci jednoho subjektu činila 14 300 tis. Kč (3 projekty).

Podpora mířila dle pravidel poskytování dotací do venkovských obcí s počtem obyvatel do 2000. Více než 41 % projektů bylo zrealizováno v obcích s počtem obyvatel v rozmezí 101 až 400. Vhodnější informaci z pohledu rozvoje venkova představuje velikost sídelních jednotek, do kterých směřovala podpora. 47 % podpořených projektů bylo zrealizováno v základních sídelních jednotkách do 100 obyvatel. Dalších 22 % podpořených projektů bylo zrealizováno v základních sídelních jednotkách od 101 do 200 obyvatel. Plných 69 % podpory tedy šlo do základních sídelních jednotek s počtem max. 200 trvale přihlášených obyvatel.

5.1 Shrnutí výsledků dotazníkového šetření

Z výsledků dotazníkového šetření, jehož se zúčastnilo téměř 80 % podpořených subjektů, vyplývá, že za účelem rozšíření, rekonstrukce nebo zatraktivnění ubytovacích kapacit bylo podpořeno 93,6 % subjektů (44 z 47). Zbývající podpořené subjekty tvoří sportovní zařízení ve formě jízdáren.

Těchto 80 % subjektů, které se zúčastnily dotazníkového šetření, vytvořilo v důsledku podpory 676 nových lůžek. 23 lůžek naopak v důsledku rekonstrukce nevyhovujících ubytovacích zařízení zaniklo. Celkem tedy v důsledku podpory těchto 80 % podpořených subjektů na území Jihočeského kraje přibylo 653 lůžek.

Při přepočtu této hodnoty na celou zkoumanou skupinu činí **odhad přírůstku 831 lůžek**. Vzhledem k počtu lůžek 90 442, jež v Jihočeském kraji zaevidovala společnost INCOMA GfK (MMR, 2012: 17), představuje přírůstek lůžek v kraji nárůst o 0,92 %.

Z výsledků dotazníkového šetření dále vyplývá, že v důsledku podpory ubytovacích zařízení, které již byly v provozu i před obdržением dotace, se zvýšila

návštěvnost u 31 % subjektů minimálně (tj. o 0 – 10 %). U 38 % se zvýšila návštěvnost významněji (tj. o 11 – 30 %). U 31 % subjektů se zvýšila návštěvnost zásadně (tj. o více než 61 %). Celkem bylo před podporou v provozu 13 ubytovacích zařízení ze 44, jež se zúčastnily výzkumu (29,5 %). Jako méně efektivní lze z těchto 13 subjektů hodnotit 2, u kterých se v rámci dotace zvýšila návštěvnost minimálně (o 0 - 10%) a zároveň jejich využitelnost byla i v letním období do 20%. Jedná se však o projekty s nižší dotací (do 1 mil. Kč a do 1,5 mil. Kč). Celkově však má informace o zvýšení návštěvnosti subjektů, které již byly v provozu, z hlediska hodnocení efektivity opatření Podpory ubytování menší vypovídací schopnost, neboť se jedná o podporu nepřesahující 10% z celkově vyplacené sumy.

Podpora jiných než ubytovacích zařízení ve formě jízdáren byla z hlediska tohoto opatření minimální. Jednalo se o podporu 3 subjektů v celkové sumě nepřesahující 1% z vyplacené částky v rámci celého opatření. Podpora těchto zařízení nijak zásadně nezvýšila jejich návštěvnost, avšak zlepšila a zkvalitnila nabídku tohoto druhu sportu, která je využitelná i pro rezidenty.

V dotazníkovém šetření odpovědělo 32 % respondentů, že by bez poskytnutí dotace žádnou podnikatelskou akci neprováděli. 2/3 těchto subjektů mají zároveň vysokou využitelnost v letním období (60 až 100 %), které generuje největší část příjmů. Efektivnost podpory této skupiny je tedy vysoká, neboť vynaložení jejich finančních prostředků na spotřebu či úspory by neznamenovalo velký ekonomický přínos. 38 % respondentů uvedlo, že by projekt uskutečnili v menším rozsahu a 19 % respondentů uvedlo, že by projekt uskutečnili ve stejném rozsahu, ale později. Rozhodnutí těchto dvou skupin subjektů, které dohromady tvoří 57 % respondentů, by v důsledku znamenalo nižší příjmy nebo příjmy realizované později. 6 % respondentů uvedlo, že by bez poskytnutí dotace uskutečnili jiný projekt. Efektivnost podpory této skupiny je obtížně hodnotitelná, neboť je závislá na mnoha faktorech. 4 % respondentů uvedlo, že by projekt uskutečnili ve stejném rozsahu jako s dotací. Zde tedy vzniká otázka, zda je podpora v tomto případě efektivní. Odpověď je závislá na rozhodnutí, jakým způsobem použijí zbylé finanční prostředky.

Co se týká využitelnosti ubytovacích zařízení v období jara, 71 % dotázaných uvedlo využitelnost v rozmezí 10 – 30 %. Pro období léta 73 % dotázaných uvedlo využitelnost v rozmezí 70 – 100 %. Pro období podzimu 88 % dotázaných uvedlo

vytíženost v rozmezí 10 – 40 %. Pro období zimy 44 % dotázaných uvedlo vytíženost 0 % a dalších 49 % dotázaných uvedlo vytíženost v rozmezí 10 – 20 %.

V rámci dotazníkového šetření byla zkoumána komplexnost objektů (ubytovacích zařízení). Bylo zjišťováno, zda je jejich součástí stravovací zařízení, sportovní zařízení, půjčovna sportovních potřeb, wellness zařízení, zemědělský provoz ve smyslu agroturistiky nebo jiné zařízení. Všechny 6 těchto zařízení neobsahuje žádný objekt. Jeden objekt obsahuje 5 z těchto zařízení a dosahuje průměrné roční vytíženosti 35 %. V rámci objektů obsahujících 4 zmíněná zařízení (celkem 4 objekty), dosahují 3 objekty průměrné roční vytíženosti mezi 37,5 - 52,5 % a 1 objekt dosahuje extrémní hodnoty průměrné roční vytíženosti 2,5 %. V rámci objektů obsahujících 3 zmíněná zařízení (celkem 10 objektů), dosahuje 9 objektů průměrné roční vytíženosti mezi 35 - 55 % a 1 objekt dosahuje extrémní hodnoty průměrné roční vytíženosti 20 %. V rámci objektů obsahujících 2 zmíněná zařízení (celkem 9 objektů), dosahují objekty průměrné roční vytíženosti mezi 10 - 50 %, přičemž hodnoty průměrné roční vytíženosti jednotlivých objektů jsou v tomto rozmezí rovnoměrně rozděleny. V rámci objektů obsahujících 1 zmíněné zařízení (celkem 8 objektů), dosahují objekty průměrné roční vytíženosti mezi 22,5 – 37,5 %, přičemž hodnoty průměrné roční vytíženosti jednotlivých objektů jsou také v tomto rozmezí rovnoměrně rozděleny. V rámci objektů neobsahujících žádné ze zmíněných zařízení (celkem 9 objektů), dosahují objekty průměrné roční vytíženosti mezi 10 – 42,5 %, přičemž hodnoty průměrné roční vytíženosti jednotlivých objektů jsou také v tomto rozmezí rovnoměrně rozděleny.

Tab. 15: Závislost komplexnosti ubytovacího zařízení a jeho průměrné roční vytíženosti.

	Počet zařízení tvořících komplexnost objektu					
	5	4	3	2	1	0
Údaj o průměrné roční vytíženosti objektů obsahujících daný počet zařízení tvořících komplexnost (%)	35	37,5–52,5*	35–55*	10-50*	22,5–37,5*	10–42,5*
Počet objektů s daným počtem zařízení tvořících komplexnost	1	3**	9***	9	8	9

Zdroj: vlastní šetření

* konkrétní hodnoty jsou v rámci intervalu rovnoměrně rozloženy

** 1 objekt s extrémní hodnotou průměrné roční vytíženosti 2,5 % byl vyřazen

*** 1 objekt s extrémní hodnotou průměrné roční vytíženosti 20 % byl vyřazen

Z těchto výsledků vyplývá, že objekty obsahující 3 až 5 zařízení dosahují vyšších hodnot průměrné roční vytíženosti než objekty obsahující 0 až 2 zařízení. Z toho vyplývá, že komplexnost má vliv na vytíženost zařízení. Kritérium komplexnosti je tedy správně obsaženo mezi kritérii pro výběr projektu k podpoře.

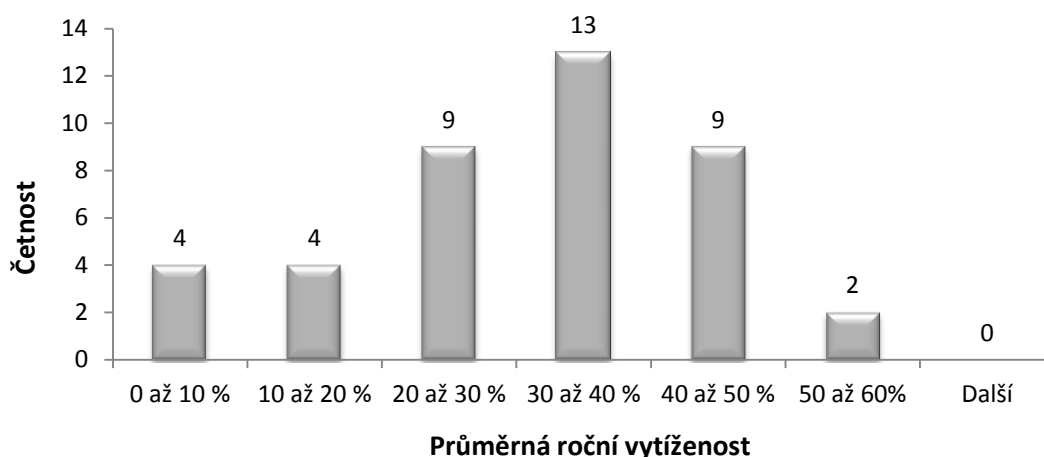
Objekty, jež zahrnují stravovací zařízení, vykazují v průměru průměrnou roční vytíženost 41,67 %. Objekty, jež zahrnují sportovní zařízení, vykazují v průměru průměrnou roční vytíženost 35,47 %. Objekty, jež zahrnují půjčovnu sportovních potřeb, vykazují v průměru průměrnou roční vytíženost 36,54 %. Objekty, jež zahrnují wellness zařízení, vykazují v průměru průměrnou roční vytíženost 42,08 %. Objekty, jež zahrnují zemědělský provoz ve smyslu agroturistiky, vykazují v průměru průměrnou roční vytíženost 39,17 %. Objekty, jež neobsahují žádné ze zmíněných zařízení, vykazují v průměru průměrnou roční vytíženost 24,72 %. Výsledky uvedené v tomto odstavci jsou vypočítány z dat po odstranění extrémní hodnoty jednoho ubytovacího zařízení s průměrnou roční vytížeností 2,5 %.

Z výše uvedených výsledků vyplývá, že komplexnost hraje významnou úlohu ve vytíženosti ubytovacích zařízení. Významnou roli hraje přítomnost stravovacího zařízení, což odpovídá obecně známým tvrzením mnoha autorů publikací z oblasti cestovního ruchu, kteří tvrdí, že doplnění ubytovacích zařízení zařízeními stravovacími je nejnnutnější. Z výsledků šetření dále vyplývá, že významnou roli hraje také přítomnost wellness zařízení.

8 podpořených ubytovacích zařízení (což představuje 19,5 % podpořených ubytovacích zařízení, která se zúčastnila dotazníkového šetření a zároveň jsou v provozu déle než jeden rok) vykazuje průměrnou roční vytíženost v rozmezí 0 – 20 %. Podpora takových zařízení není příliš efektivní. Suma podpory těchto zařízení činí 22,594 mil. Kč, což představuje 17 % ze sumy poskytnuté subjektům, jež se zúčastnily dotazníkového šetření.

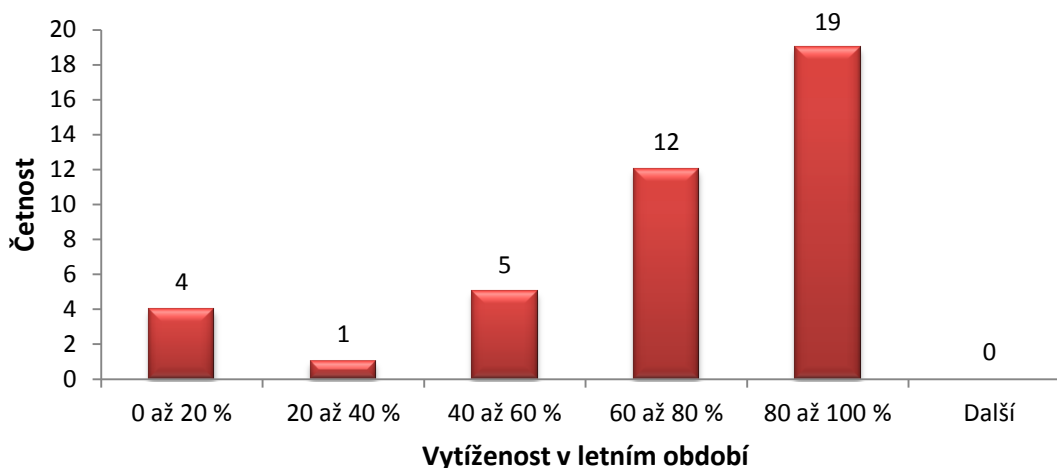
Graf 22: Histogram. Průměrná roční vytíženost podpořených ubytovacích zařízení.

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření.

5 podpořených ubytovacích zařízení (což představuje 12,2 % podpořených ubytovacích zařízení, která se zúčastnila dotazníkového šetření a zároveň jsou v provozu déle než jeden rok) vykazuje vytíženost v letním období v rozmezí 0 – 40 % a zároveň vykazuje průměrnou roční vytíženost v rozmezí 0 – 20 %. Podpora zařízení, která nejsou vytížena ani v letním období, je neefektivní. Suma podpory těchto zařízení činí 15,452 mil. Kč, což představuje 11,62 % ze sumy poskytnuté subjektům, jež se zúčastnily dotazníkového šetření.

Graf 23: Histogram. Vytíženost podpořených ubytovacích zařízení v letním období.

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření.

V rámci podpory došlo k rekonstrukci 2 památkově chráněných objektů.

5.2 Shrnutí výsledků komparativní analýzy vybraných mikroregionů

V mikroregionu Svazek obcí regionu Třeboňsko jsou díky vysokému potenciálu v oblasti cestovního ruchu vhodné podmínky pro podnikání v tomto oboru. Aktivita místní samosprávy k využívání tohoto potenciálu značně přispívá. Podnikatelské subjekty zde v oboru cestovního ruchu jeví značný zájem o podporu ve formě dotací. V oblasti byla z PRV podpořena řada projektů a vesměs projekty vykazují úspěch.

V mikroregionu Svazek obcí Vyšebrodsko je v jeho vybraných částech vysoký potenciál v oblasti cestovního ruchu. Aktivita místní samosprávy k využívání tohoto potenciálu do jisté míry přispívá. Šanci na úspěch v podnikání mají kvalitně propracované projekty. Podnikatelské subjekty zde v oboru cestovního ruchu nejeví velký zájem o podporu z PRV.

V mikroregionu Svazek obcí Milevska existuje nižší, avšak pozorovatelný potenciál v oblasti cestovního ruchu. Aktivita místní samosprávy k využívání tohoto potenciálu je značná a přispívá. Šanci na úspěch v podnikání mají kvalitně propracované projekty. Zájem subjektů v mikroregionu o podporu z PRV je lehce nadprůměrný.

5.3 Vyhodnocení hypotéz a zodpovězení výzkumné otázky

Hypotézy

H1: Příjemci podpory svá ubytovací a sportovní zařízení aktivně a úspěšně provozují.

Na základě výsledků dotazníkového šetření bylo zjištěno, že 19,5 % podpořených ubytovacích zařízení vykazuje průměrnou roční vytíženost v rozmezí 0 - 20 %. Podpora takových zařízení se jeví jako méně efektivní. Suma podpory těchto zařízení činí 22,59 mil. Kč, což představuje 17 % ze sumy poskytnuté subjektům, jež se zúčastnily dotazníkového šetření. 12,2 % podpořených ubytovacích zařízení, která se zúčastnila dotazníkového šetření, vykazuje vytíženost v letním období v rozmezí 0 – 40 % a zároveň vykazuje průměrnou roční vytíženost v rozmezí 0 – 20 %. Podpora zařízení, která nejsou vytížena ani v letním období, je neefektivní. Suma podpory těchto zařízení činí 15,452 mil. Kč, což představuje 11,62 % ze sumy poskytnuté subjektům, jež se zúčastnily dotazníkového šetření.

Zbývající ubytovací zařízení, u kterých byla na základě dotazníkového šetření zjištěna průměrná roční vytíženost v rozmezí 20 – 60 %, a zároveň vytíženost v letním období vyšší než 40 %, jsou hodnocena jako úspěšná.

3 podpořené jízdárny, které nedisponují ubytovacími kapacitami, provozují po větší část roku jezdeckou školu a pořádají jezdecká soustředění. Jeden z těchto subjektů pořádá mistrovství ČR v oboru jezdeckví.

Závěrem je, že převážná část ubytovacích zařízení (více než 80%) je aktivně a úspěšně provozována a podpořené jízdárny jsou aktivně a úspěšně provozovány. Hypotéza je přijata s dílčí výhradou, že se jedná o „drtivou většinu“ příjemců.

H2: Možnost získání podpory stimulovala podnikatele k realizaci projektů v oblasti cestovního ruchu nebo jim pomohla dané projekty realizovat dříve.

Z výsledků dotazníkového šetření bylo zjištěno, že 32 % podnikatelů by v případě neschválení podpory žádnou investici neprovádělo. Dalších 6,5 % podnikatelů by v případě neschválení podpory uskutečnili jiný projekt, přičemž je možno

předpokládat, že by nebyl v oblasti cestovního ruchu, nýbrž například v zemědělství, kde řada příjemců této podpory podniká.

Dále bylo z výsledků dotazníkového šetření zjištěno, že 19 % podnikatelů by v případě neschválení podpory projekt uskutečnili, avšak později.

Z výsledků dotazníkového šetření ještě vyplývá, že dalším 38,5 % podnikatelů dotace pomohla zrealizovat projekt v potřebné míře.

Závěrem je, že možnost získání podpory iniciovala 32 % podnikatelů k realizaci projektů v oblasti cestovního ruchu a 19 % subjektů pomohla dotace zrealizovat projekt dříve, což dohromady představuje 51 % podnikatelů. Hypotéza je přijata.

Výzkumná otázka

Jak významný dopad má podpora provedená v rámci Programu rozvoje venkova 2007-2013, Osy III., Opatření 1.3, Záměru b (podpora ubytování a sportu) pro rozvoj venkova a cestovní ruch v oblasti Jihočeského kraje?

Zodpovězení výzkumné otázky:

Dle dat ČSÚ v Jihočeském kraji přenocovalo v roce 2014 celkem 11 351 000 návštěvníků z tuzemska. Dále ČSÚ eviduje za rok 2014 v hromadných ubytovacích zařízeních 766 449 přenocování nerezidentů. Počet přenocování za rok 2014 dle těchto dat činí v Jihočeském kraji minimálně 12 117 449. Dle výsledků vlastního šetření byl vypočten odhad počtu přenocování realizovaných na nově zřízených lůžkách. Tento odhad činí 101 754 přenocování, přičemž existuje předpoklad, že je spíše nadhodnocen. Nárůst počtu přenocování návštěvníků na území kraje v důsledku podpory ubytování z PRV nelze na základě výše zmíněných hodnot stanovit, avšak pokud přijmeme předpoklad, že 0 – 100 % těchto přenocování je realizovaných díky možnosti využít nově zřízených lůžek, pak přírůstek počtu přenocování v důsledku podpory se pohybuje v intervalu 0 - 0,84 %.

Vzhledem k tomu, že se návštěvnost kraje v minulých letech meziročně měnila až o 11 %, má na úrovni Jihočeského kraje podpora ubytování a sportu z PRV v porovnání s touto hodnotou zapříčiněnou mnoha jinými faktory minimální význam. Je však nutné zdůraznit, že se jedná o krajské hodnoty zahrnující významné destinace cestovního ruchu (tj. např. Český Krumlov nebo Jindřichův Hradec), přičemž podpora

cestovního ruchu v rámci PRV je primárně zaměřena na venkovský cestovní ruch a jeho infrastrukturu.

Podpora má značnější význam na úrovni jednotlivých obcí, ve kterých byly projekty realizovány, neboť alespoň v období letní sezóny dochází k oživení obcí, či jejich malých základních sídelních jednotek, které jsou typické klesajícím počtem trvale přihlášených osob. V rámci podpory bylo realizováno 68 projektů na území celkem 56 obcí Jihočeského kraje, přičemž obcí venkovského charakteru se zde nachází 587. Podpora tedy byla realizována v 9,5 % venkovských obcí Jihočeského kraje.

Těchto 80 % subjektů, které se zúčastnily dotazníkového šetření, vytvořilo v důsledku podpory 676 nových lůžek. 23 lůžek naopak v důsledku rekonstrukce nevyhovujících ubytovacích zařízení zaniklo. Celkem tedy v důsledku podpory těchto 80 % podpořených subjektů na území Jihočeského kraje přibylo 653 lůžek.

Při přepočtu této hodnoty na celou zkoumanou skupinu činí **odhad přírůstku 831 nových lůžek**. Vzhledem k počtu lůžek 90 442, jež v Jihočeském kraji zaevidovala společnost INCOMA GfK (MMR, 2012: 17), představuje odhad přírůstku lůžek v kraji nárůst o 0,92 %, přičemž existuje předpoklad, že skutečný počet lůžek v kraji je vyšší, a tudíž vypočtený nárůst počtu lůžek v % představuje maximální možnou hodnotu.

Odpověď na výzkumnou otázku zní, že dopad opatření na rozvoj venkova v Jihočeském kraji je i přes poměrně úspěšnou realizaci opatření sice zaznamenaný, ovšem velmi malý. Významnější dopady je možné identifikovat na hierarchicky nižší úrovni, tj. úrovni obcí, ve kterých byly podpořené projekty realizovány.

6. Návrhy a doporučení

Pro realizaci podpory ubytování a sportu z PRV v dalším období jsou navržena tato doporučení:

- a) Počátek doby vázanosti projektu na účel posunout z okamžiku podpisu Dohody na okamžik převedení dotace příjemci. Tím by došlo též k prodloužení doby, po kterou se zaváže subjekt v důsledku podpory udržovat nově vzniklá pracovní místa, minimálně na 4,5 let.
- b) Vázanost projektu na účel zpřísnit ze současné podmínky - podnikat v oboru - na podmínku - dosahovat v dané činnosti určité části příjmů predikovaných ve finančním plánu.
- c) Hodnotit finanční zdraví žadatelů o dotaci (již je součástí podmínek PRV 2014 - 2020).
- d) Zrušit podmínku vylučující z podpory subjekty podnikající v oblasti cestovního ruchu déle než 2 roky.
- e) Kontrolu závazně vytvořených pracovních míst provádět bez ohlášení dopředu.
- f) U projektů, které nevytvořily pracovní místa, provádět kontroly v průběhu doby od převedení dotace do konce vázanosti projektu na účel alespoň u vzorku příjemců dotace.
- g) Zavést povinnost podávat každoročně monitorovací zprávy po dobu vázanosti projektu na účel (již je součástí podmínek PRV 2014 - 2020).
- h) Nastavit přísněji kritéria přidělení podpory pro subjekty, které žádají podporu na objekt, na který již jednou dotaci obdrželi.
- i) Zavést kritérium, které bude zvýhodňovat projekty s trvale přítomným personálem.

7. Závěr

Cílem této diplomové práce bylo ex post hodnocení dopadu finanční podpory cestovního ruchu v Jihočeském kraji, realizované v rámci Programu rozvoje venkova 2007 - 2013, konkrétně jeho opatření 1.3 Podpora cestovního ruchu, záměru b, jež představuje podporu ubytovacích a sportovních zařízení.

Dílčím cílem byla komparativní analýza vybraných mikroregionů v Jihočeském kraji z hlediska podmínek pro podnikání v cestovním ruchu v dané oblasti a úspěšnosti ve využívání podpořených ubytovacích zařízení.

Pro naplnění cílů práce byla provedena analýza sekundárních dat, kterými disponoval subjekt, jež prováděl administraci dané podpory (SZIF); dále analýza sekundárních dat ve formě dostupných dokumentů informujících o hospodářských výsledcích podpořených subjektů; analýza primárních dat vlastního kvantitativního šetření, jež spočívalo v oslovení všech příjemců podpory a získání potřebných dat; analýza primárních dat vlastního kvalitativního šetření, jež spočívalo v provedení řízených rozhovorů se zástupci vybraných mikroregionů.

Za účelem analýzy dopadu podpory byla stanovena a zhodnocena míra využívání ubytovacích služeb podpořených subjektů, stanoven odhad přírůstku počtu lůžek v důsledku podpory, stanoven počet nově závazně vytvořených pracovních míst v důsledku podpory a stanoven vliv dotace na podnikatelská rozhodnutí.

Z výsledků práce plyne, že v důsledku podpory přibylo v kraji až 831 nových lůžek, což v rámci evidovaných ubytovacích zařízení v Jihočeském kraji představuje nárůst o 0,92 %. U více než 80 % těchto zařízení byla zjištěna průměrná roční vytiženost v rozmezí 20 – 60 % a zároveň vytiženost v letním období v rozmezí 40 - 100 %, přičemž byla podpora těchto zařízení ohodnocena jako efektivní. Z hlediska podnikatelských rozhodnutí bylo zjištěno, že převážné části podpořených subjektů (57 %) dotace pomohla zrealizovat projekt rychleji nebo v požadované míře a značná část podpořených subjektů (32 %) uskutečnila projekt právě v důsledku dotace, bez které by žádná podnikatelská akce nebyla realizována. V důsledku podpory také následně vzniklo 86 nových pracovních míst, která jsou závazně po stanovenou dobu udržována.

Na základě těchto tvrzení je podpora hodnocena kladně s dílčími výhradami. Jistá část podpory byla ohodnocena jako méně efektivní nebo neefektivní, přičemž byla navržena opatření, kterými se v následujících dotačních obdobích požadovaná efektivita zajistí.

Komparativní analýza mikroregionů prokázala, že subjekty ve významných destinacích cestovního ruchu (Třeboňsko) hojně využívají možnost získání finančních prostředků v podobě dotací a tyto prostředky úspěšně využívají, zatímco subjekty ve středně nebo méně atraktivních destinacích využívají možnost financování formou dotace výrazně méně.

Summary

The main goal of this thesis was ex post assessment, what qualified an impact of financial support in tourism in the region Jihočeský kraj (CZ). This support was implemented thanks to Rural Development Programme 2007 - 2013, namely the part 1.3 Tourism Support Programme, b - section, which presents accommodation- and sports devices - support.

The first step was a comparative analysis of chosen micro regions in the region Jihočeský kraj, according to tourism business criterion and utilization successes criterion by supported accommodation devices.

After that the analysis of secondary data had to be done. There were used data, what were disposed by subject with, and data, what were found in documents, informing about economic results of supported subjects. The next step was an analysis of primary data, based on own quantitative research - there were asked all recipients of support during the research; and another analysis, commenting interviews with delegates of chosen micro regions.

There were analysed utilization rate of accommodation services, amount of new built beds - the financial support result, amount of new - suggested job vacancies (another financial support result) and there was also considered an impact of subsidies on business decisions in this thesis.

An outcome of this thesis says, that 831 new beds was built thanks to financial support, what presents 0, 92 % increase in the region Jihočeský kraj. There were found out annual capacity utilization in range 20 - 60 % by 80% devices, and annual capacity utilization in range 40 - 100% in summer season. The support by these devices was qualified. There was detected - from business point of view – the support helped to create the project faster to main part of business decisions (57%), another important part of supported subjects (32%) set their projects only thanks to the given grant, without this grant any business activities would be arisen no more. As a result of support there were arisen 86 new job vacancies - holding for prescribed time.

In spite of several stipulations, support is judged positively, based on this statement. One part of support was evaluated as less efficient. Because of this outcome

there were suggested precautions, what should ensure a success in next subsidies periods.

The comparative analysis of micro regions gave a clue, that subjects of important tourism regions (Třeboňsko) are oft making use of the opportunity to gain financial support (grant), while subjects of middle or less attractive regions boldly less.

Seznam literatury

- Agentura Třeboňsko (2009). *Příroda Třeboňska*. Dostupné z: <<http://www.trebonsko.com/priroda-trebonska/>>
- AHR ČR (a). *Oficiální klasifikace v ČR*. Dostupné z: <<http://www.hotelstars.cz/oficialni-klasifikace-v-cr>>
- AHR ČR (b). *Metodika klasifikace*. Dostupné z: <<http://www.hotelstars.cz/metodika-klasifikace>>
- BERÁNEK, J. a kol. (2013). *Ekonomika cestovního ruchu* (1.vyd.). Praha: MAG CONSULTING. ISBN 978-80-86724-46-1
- BREZZI, M., DIJKSTRA, L., & RUIZ, V. (2011), "OECD Extended Regional Typology: The Economic Performance of Remote Rural Regions", *OECD Regional Development Working Papers*, 2011/06, OECD Publishing. Dostupné z: <<http://dx.doi.org/10.1787/5kg6z83tw7f4-en>>
- BROWN, D. M. (2006). *Rural tourism electronic resource / an annotated bibliography*. Dostupné z: <http://www.nal.usda.gov/ric/ricpubs/rural_tourism.html>
- CLOKE, P., MARSDEN, T., & MOONEY, P. (2006). *Handbook of Rural Studies*. SAGE. ISBN 9780761973324
- DIJKSTRA, L., & POELMAN H. (2008). *Remote rural regions: how proximity to a city influences the performances of rural regions*. Regional Focus 2008/01. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/focus/2008_01_rural.pdf>
- DOŠKOVÁ, S. (2014). Program rozvoje venkova v novém programovém období 2014-2020. Dostupné z: <<http://dotacni-noviny.cz/program-rozvoje-venkova-vnovem-programovem-obdobi-2014-2020/>>
- FORET, M., & FORETOVÁ, V. (2001). *Jak rozvíjet místní cestovní ruch* (1.vyd.). Praha: Grada. ISBN 80-247-0207-X
- FRANCOVÁ, E. (2003). *Cestovní ruch* (1.vyd.). Olomouc: Univerzita Palackého. ISBN 80-244-0719-1
- GALVASOVÁ, I., BINEK, J. (2008) *Průmysl cestovního ruchu*. Praha: GaREP Dostupné z: <http://www.garep.cz/wp-content/uploads/2013/03/Prumysl_CR.pdf>

- HLADKÁ, J. (1997). *Technika cestovního ruchu: Pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Praha: Grada. ISBN 80-7169-476-2
- HESKOVÁ, M. a kol. (2006). *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy* (1.vyd.). Praha: Fortuna. ISBN 80-7168-948-3
- HESKOVÁ, M. a kol. (2011). *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy* (2.vyd.) Praha: Fortuna. ISBN 978-80-7373-107-6.
- HOGGART, K., & PANIAGUA, A. (2001). What rural restructuring? *Journal of Rural Studies*, 17(1), 41-62. Dostupné z: <<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S074301670000036X>>
- HORNER, S., SWARBROOKE, J. (2003). *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada. ISBN: 80-247-0202-9
- HRALA, V. (2001). *Geografie cestovního ruchu* (4.vyd.). Praha: IDEA SERVIS. ISBN 80-85970-36-8
- INDROVÁ, J. a kol. (2004). *Cestovní ruch I* (1.vyd.). Praha: Oeconomica. ISBN 80-245-0799-4
- JAKUBÍKOVÁ, D. (2009). *Marketing v cestovním ruchu* (1.vyd.). Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3247-3
- JAKUBÍKOVÁ, D. (2012). *Marketing v cestovním ruchu: Jak uspět v domácí i světové konkurenci* (2.vyd.). Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4209-0
- JCCR (2007). MANUÁL ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU V JIHOČESKÉM KRAJI. INCOMA Research pro JCCR. Dostupné z: <http://www.jccr.cz/media/manual_pro_rozvoj_cestovniho_ruchu/manual-pro-rozvoj-cr-v-jck_final.pdf>
- Jihočeský kraj (2009). Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji na roky 2009–2013. Piskacek & Benes Consulting s.r.o. pro Jihočeský kraj. Dostupné z: <http://www.kraj-jihocesky.cz/1541/strategie_rozvoje_cestovniho_ruchu_v_jihoceskem_kraji_na_roky_200982112013.htm>
- KIRÁLOVÁ, A. (2003). *Marketing destinace cestovního ruchu* (1.vyd.). Praha: Ekopres. ISBN 80-86119-56-4
- LECARTE, J. (2015). *Podpora evropské územní spolupráce z Evropského fondu pro regionální rozvoj* Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.1.5.html>
- MALEKI, M.R., MORADI, E., PARSA, S. (2014). RURAL TOURISM AS A WAY TO RURAL DEVELOPMENT. *International Journal of Academic Research*,

- 6(4), zvláštní sekce str. 79. Dostupné z: <<http://connection.ebscohost.com/c/articles/97579294/rural-tourism-as-way-rural-development>>
- MAŘEKOVÁ, H., PETRUSEK, M., VODÁKOVÁ, A. a kol. (1996). *Velký sociologický slovník* (1.vyd.). Praha: Karolinum.
- MATOUŠKOVÁ, K (2011). NUTS 3 a EDORA. K TYPOLOGII MĚSTSKÝCH A VENKOVSKÝCH REGIONŮ. *Urbanismus a územní rozvoj* 14(2). Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2011/2011-02/02_nuts.pdf>
- MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ: Cestovní ruch. Dostupné z: <<http://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/index.pl?cast=2680>>
- MMR, (2009a). Integrovaný operační program (IOP). Dostupné z: <[http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013/Integrovani-operacni-program-\(IOP\)](http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013/Integrovani-operacni-program-(IOP))>
- MMR, (2009b). Program rozvoje venkova 2007 – 2013 (PRV). Dostupné z: <[http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013/Program-rozvoje-venkova-\(PRV\)](http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013/Program-rozvoje-venkova-(PRV))>
- MMR, (2009c). Regionální operační programy (ROP). Dostupné z: <[http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013/Regionalni-operacni-programy-\(ROP\)](http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013/Regionalni-operacni-programy-(ROP))>
- MMR, (2009d). Programy přeshraniční spolupráce. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013/Programy-preshranicni-spoluprace>>
- MMR. Možnosti podpory z Národního programu podpory cestovního ruchu. Dostupné z: <www.spov.org/data/files/houdeknpcr.pptx>
- MMR (2012). *Veřejná zakázka „Statistické šetření ubytovacích zařízení cestovního ruchu, cestovních kanceláří a cestovních agentur na území ČR“*. INCOMA GfK. Dostupné z: <<http://docplayer.cz/462386-1-faze-plosne-setreni-ubytovacich-zarizeni.html>>

- MZE (2005). *Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství v kostce*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/file/37936/OP_kostka_web.pdf>
- MZE (2006). *NÁRODNÍ STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE VENKOVA ČESKÉ REPUBLIKY NA OBDOBÍ 2007–2013*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/file/26839/Narodni_strategicky_plan_rozvoje_venkova.pdf>
- MZE (2012). *PRAVIDLA, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR na období 2007–2013*. Dostupné z: <http://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Feafrd%2Fosa3%2F1%2F13%2F1347447018670.pdf>
- MZE (2013). *Program rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR. Dostupné z: <http://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Feafrd%2F1393415127062.pdf>
- MZE (2014). *Program rozvoje venkova České republiky na období 2004-2020*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fzpravy%2Fprv2014%2F1406290520363.pdf>
- MZE (a). *Marketing v cestovním ruchu*. Dostupné z: <<http://www.kcilf.cz/wp-content/uploads/2010/07/Marketing-v-cestovn%C3%ADm-ruchu.pdf>>
- MZE (b). *Program SAPARD*. Odbor realizace a kontroly programu SAPARD. Dostupné z: <<http://www.foodnet.cz/soubor.php?id=1077&kontrola=e26f8bede6708e1df57d77a4cfea71fc>>
- NOVACKÁ, L. (2010). *Cestovní ruch a Európská únia* (1.vyd.). Bratislava: Sprint dva. ISBN 978-80-89393-26-8
- OECD (2006). *The New Rural Paradigm – Policies and Governance*. OECD Rural Policy Reviews, Organisation for Economic Cooperation and Development. Dostupné z: <http://www3.unisi.it/cipas/ref/OECD_2006_Rural_Paradigm.pdf>
- OECD (2011). “Defining and Describing Regions”, in *OECD Regions at a Glance 2011*, OECD Publishing. http://dx.doi.org/10.1787/reg_glance-2011-4-en
- ORIEŠKA, J. (2010). *Služby v cestovním ruchu* (1.vyd.). Praha: Idea servis. ISBN 978-80-85970-68-5

- PALATKOVÁ, M. (2006). *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu* (1.vyd.) Praha: Grada Publishing. ISBN 80-247-1014-5
- PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J. (2002). *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj. ISBN 80-239-0152-4
- PEKOVÁ, J. (2008). *Veřejná správa a finance veřejného sektoru* (3.vyd.). Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-351-5
- PĚLUCHA, M. (2011). *Venkovský prostor a jeho proměny*. In WOKOUN, R., MATES, P., KADEŘÁBKOVÁ, J. et al. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-304-9.
- PĚLUCHA, M. a kol. (2012). *Venkov na prahu 21. Století* (1.vyd.). Praha: Alfa Nakladatelství. ISBN 978-80-87197-49-3.
- PERLÍN, R. (2007). *Venkov, typologie venkovského prostoru*. Dostupné z: <www.mvcr.cz/soubor/perlin-pdf.aspx>
- PERLÍN, R. (2009). *Vymezení venkovských obcí v Česku*. *Obec a finance*, 14(2), 38-42. Dostupné z <<http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6384068>>
- RADA EVROPSKÉ UNIE (2005). *NARIŽENÍ RADY (ES) Č 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV)*. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:277:0001:0040:CS:PDF>>
- RYGLOVÁ, K. (2003). *Cestovní ruch* (1.vyd.). Brno: Brno International Business School. ISBN 80-86575-92-6
- RYGLOVÁ, K., BURIAN, M., VAJČNEROVÁ, I. (2011). *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi* (1.vyd.). Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4039-3
- SVOBODOVÁ, H., VĚŽNÍK, A. *Společná zemědělská politika Evropské unie ve vztahu k venkovu*. Skripta pro výuku geografie venkova. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pdf/js14/g_venkov/web/pages/03-zemedelska-politika.html>
- SZIF (2014). *Výroční zpráva o činnosti Státního zemědělského intervenčního fondu a čerpání finančních prostředků za rok 2014*. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fsystemova_navigace%2Fo_nas%2Fvyrocni_zpravy_szif%2F1437383283113.pdf>

SZIF (a). *O nás*. Dostupné z <<https://www.szif.cz/cs/o-nas>>

SZIF (b). *Orgány SZIF*. Dostupné z <<https://www.szif.cz/cs/organy-szif>>

VANHOVE, N., (2005). *The Economics of Tourism Destinations*. Burlington : Elsevier.
ISBN 0-7506-6637-4

WOODS, M., (2005). *Rural Geography: Processes, Responses and Experiences in Rural Restructuring*. London: SAGE. ISBN 9780761947608

Seznam zkratek

AHR ČR	Asociace hotelů a restaurací České republiky
CR	Cestovní ruch
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	Daň z přidané hodnoty
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EAGF	Evropský zemědělský záruční fond
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
HUZ	Hromadné ubytovací zařízení
IOP	Integrovaný operační program
IUZ	Individuální ubytovací zařízení
LPIS	Geografický informační systém pro evidenci využití zemědělské půdy
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MZE	Ministerstvo zemědělství
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OP	Operační program
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSN	Organizace spojených národů
PO	Právnícká osoba
PRV	Program rozvoje venkova
ROP	Regionální operační program
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
UZ	Ubytovací zařízení

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Seznam obrázků:

- Obr. 1:** Relativní počty ubytovacích zařízení v rámci ORP.
- Obr. 2:** Lokalizace ubytovacích zařízení v Jihočeském kraji.
- Obr. 3:** Mapa Jihočeského kraje s lokalizací podpořených projektů.
- Obr. 4:** Mikroregion Svazek obcí regionu Třeboňsko na mapě.
- Obr. 5:** Mikroregion Svazek obcí Vyšebrodsko na mapě.
- Obr. 6:** Mikroregion Svazek obcí Milevska na mapě.

Seznam tabulek:

- Tab. 1:** Základní charakteristiky Jihočeského kraje.
- Tab. 2:** Tuzemské cesty rezidentů za účelem trávení volného času v roce 2014.
- Tab. 3:** Struktura HUZ v Jihočeském kraji v roce 2014
- Tab. 4:** ORP v Jihočeském kraji s největšími počty ubytovacích zařízení.
- Tab. 5:** Dlouhodobý vývoj změny paradigma v pojetí rozvoje venkova.
- Tab. 6:** Maximální míra dotace pro podporu v rámci PRV, Osy III., opatření 1.3, záměru b) Ubytování a sport.
- Tab. 7:** Počty podpořených projektů dle okresů a výše celkové podpory dle okresů.
- Tab. 8:** Vybrané geografické údaje okresů k (1. 1. 2015).
- Tab. 9:** Vybrané charakteristiky podpory v jednotlivých okresech.
- Tab. 10:** Výše schválené podpory dle jednotlivých let.
- Tab. 11:** Komparace mikroregionů dle kritéria Potenciál oblasti pro CR.
- Tab. 12:** Komparace mikroregionů dle kritéria Snaha zástupců mikroregionu o rozvoj CR v oblasti.
- Tab. 13:** Komparace mikroregionů dle kritéria Vyhlídky subjektů na úspěšné podnikání v oblasti CR.
- Tab. 14:** Komparace mikroregionů dle kritéria Podpora cestovního ruchu z PRV.
- Tab. 15:** Závislost komplexnosti ubytovacího zařízení a jeho průměrné roční vytíženosti.

Seznam grafů:

- Graf 1:** Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v Jihočeském kraji v letech 2000 – 2014.
- Graf 2:** Vliv sezónnosti na počet ubytovaných v HUZ.
- Graf 3:** Počty vytvořených pracovních míst.
- Graf 4:** Výše celkové podpory dle okresů.
- Graf 5:** Počty nově vytvořených pracovních míst dle okresů.
- Graf 6:** Výše schválené podpory dle jednotlivých let.
- Graf 7:** Histogram. Struktura podpory dle výše poskytnuté dotace.
- Graf 8:** Histogram. Kategorie základních sídelních jednotek, do kterých směřovala podpora, dle počtu obyvatel.
- Graf 9:** Histogram. Kategorie obcí, do kterých směřovala podpora, dle počtu obyvatel.
- Graf 10:** Histogram. Četnosti žadatelů dle požadované míry dotace.
- Graf 11:** Zvýšení návštěvnosti podpořených ubytovacích zařízení, jež byly v provozu i před podporou, v důsledku dotace.
- Graf 12:** Zvýšení návštěvnosti podpořených jízdáren, jež byly v provozu i před podporou, v důsledku dotace.
- Graf 13:** Rozhodnutí příjemců dotací za předpokladu, že by podpora jejich projektů nebyla schválena.
- Graf 14:** Vytíženost podpořených ubytovacích zařízení v období jara.
- Graf 15:** Vytíženost podpořených ubytovacích zařízení v období léta.
- Graf 16:** Vytíženost podpořených ubytovacích zařízení v období podzimu.
- Graf 17:** Vytíženost podpořených ubytovacích zařízení v období zimy.
- Graf 18:** Nárůst vytíženosti ubytovacích zařízení, jež byly v provozu i v době před podporou, v období jara.
- Graf 19:** Nárůst vytíženosti ubytovacích zařízení, jež byly v provozu i v době před podporou, v období léta.
- Graf 20:** Nárůst vytíženosti ubytovacích zařízení, jež byly v provozu i v době před podporou, v období podzimu.
- Graf 21:** Nárůst vytíženosti ubytovacích zařízení, jež byly v provozu i v době před podporou, v období zimy.
- Graf 22:** Histogram. Průměrná roční vytíženost podpořených ubytovacích zařízení.
- Graf 23:** Histogram. Vytíženost podpořených ubytovacích zařízení v letním období.

Seznam příloh

Příloha 1: Preferenční kritéria pro výběr projektů k podpoře

Příloha 2: Dotazník – příjemci podpory

Příloha 3: Dotazník (struktura rozhovoru) – zástupci mikroregionů

Příloha 4: Přehled hospodaření podpořených firem s dostupnými účetními daty

Přílohy

Preferenční kritéria pro výběr projektů k podpoře

Záměr b) ubytování, sport							
Pořadí	Kritérium						Možný bodový zisk
1.1	Obec, na území které je projekt realizován, má 1001 – 1500 obyvatel ¹						5 bodů
1.2	Obec, na území které je projekt realizován, má 501 – 1000 obyvatel ¹						7 bodů
1.3	Obec, na území které je projekt realizován, má méně než 501 obyvatel ¹						10 bodů
2.	Požadovaná míra dotace v procentech						
	Malý podnik		Střední podnik		Velký podnik		
	Všechny regiony kromě regionu Jihozápad	Region Jihozápad	Všechny regiony kromě regionu Jihozápad	Region Jihozápad	Všechny regiony kromě regionu Jihozápad	Region Jihozápad	
2.1	59	49	49	39	39	29	1 bod
2.2	58	48	48	38	38	28	2 body
2.3	57	47	47	37	37	27	3 body
2.4	56	46	46	36	36	26	4 body
2.5	55	45	45	35	35	25	5 bodů
2.6	54	44	44	34	34	24	6 bodů
2.7	53	43	43	33	33	23	7 bodů
2.8	52	42	42	32	32	22	8 bodů
2.9	51	41	41	31	31	21	9 bodů
2.10	50	40	40	30	30	20	10 bodů
2.11	49	39	39	29	29	19	11 bodů
2.12	48	38	38	28	28	18	12 bodů
2.13	47	37	37	27	27	17	13 bodů
2.14	46	36	36	26	26	16	14 bodů
2.15	45 a méně	35 a méně	35 a méně	25 a méně	25 a méně	15 a méně	15 bodů
3.1	Projekt vytváří jedno pracovní místo ⁱⁱ						5 bodů
3.2	Projekt vytváří dvě pracovní místa ⁱⁱ						8 bodů
3.3	Projekt vytváří tři pracovní místa ⁱⁱ						10 bodů
3.4	Projekt vytváří čtyři a více pracovních míst ⁱⁱ						12 bodů
4.	Projekt využívá tepelnou energii z OZE ⁱⁱⁱ						10 bodů
5.	Komplexnost projektu ^{iv}						
5.1	Předmětem nebo součástí výdajů projektu je ubytovací zařízení hromadné stravovací zařízení a půjčovna sportovních potřeb.						5 bodů
5.2	Předmětem nebo součástí výdajů projektu je ubytovací zařízení, hromadné stravovací zařízení, sportovní zařízení a půjčovna sportovních potřeb.						10 bodů
5.3	Předmětem nebo součástí výdajů projektu je ubytovací zařízení, hromadné stravovací zařízení, sportovní zařízení a půjčovna sportovních potřeb. Žadatel k datu zaregistrování Žádosti o dotaci podniká minimálně dva roky v zemědělské výrobě v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů a podíl příjmů ze zemědělské prvovýroby na celkových						15 bodů

	příjmech žadatele činí minimálně 50 % za poslední účetně uzavřené období ^v nebo žadatel k datu zaregistrování Žádosti o dotaci podniká minimálně dva roky v zemědělské výrobě v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů a chová minimálně 0,3 VDJ na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy ^{vi} .	
6.	Žadatel je registrován jako ekologický podnikatel dle zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, neprovozuje současně konvenční zemědělskou výrobu ke dni zaregistrování Žádosti o dotaci a hospodáří minimálně na 5 ha zemědělské půdy (vedené v LPIS v ekologickém režimu), která se nachází ve stejném nebo sousedním katastrálním území jako místo realizace projektu. ^{vii}	10 bodů
7.	Předmětem projektu je výstavba a/nebo rekonstrukce stavby/staveb v hodnotě minimálně 20 % výdajů, ze kterých je stanovena dotace, a zároveň nedošlo v souvislosti s projektem k vyjmutí parcel/pozemků dotčených touto stavbou/stavbami ze zemědělského půdního fondu. ^{viii}	10 bodů
8.	Žadatel k datu zaregistrování Žádosti o dotaci podniká minimálně dva roky v zemědělské výrobě v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů a podíl příjmů ze zemědělské prvovýroby na celkových příjmech žadatele činí minimálně 50 % za poslední účetně uzavřené období ^v nebo žadatel k datu zaregistrování Žádosti o dotaci podniká minimálně dva roky v zemědělské výrobě v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů a chová minimálně 0,3 VDJ na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy ^{vi} .	5 bodů
9.1	Míra nezaměstnanosti ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, ve kterém je projekt realizován, je 100,1 - 125 % průměrné míry nezaměstnanosti v ČR. ^{ix}	1 bod
9.2	Míra nezaměstnanosti ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, ve kterém je projekt realizován, je 125,1 - 150 % průměrné míry nezaměstnanosti v ČR. ^{ix}	3 body
9.3	Míra nezaměstnanosti ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, ve kterém je projekt realizován, je více než 150 % průměrné míry nezaměstnanosti v ČR. ^{ix}	5 bodů
10.	Adresa trvalého pobytu/sídla žadatele a místo realizace projektu se nacházejí ve stejném nebo sousedícím katastrálním území, a to minimálně do termínu předložení žádosti o proplacení. ^x	10 bodů
11.	Žadatel/příjemce dotace má/bude mít schválený a registrovaný potravinářský podnik s malým objemem výroby podle § 5 vyhlášky č. 128/2009 Sb., o přizpůsobení veterinárních a hygienických požadavků pro některé potravinářské podniky, v nichž se zachází se živočišnými produkty, a/nebo má/bude mít žadatel/příjemce dotace registrovaný potravinářský podnik, který provozuje maloobchodní činnost, podle § 7 vyhlášky č. 128/2009 Sb., o přizpůsobení veterinárních a hygienických požadavků pro některé potravinářské podniky, v nichž se zachází se živočišnými produkty, a/nebo je/bude žadatel/příjemce dotace držitelem individuálního referenčního množství mléka pro přímý prodej podle nařízení vlády č. 244/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. ^{xi}	10 bodů

12.	Projekt je realizován v regionu se soustředěnou podporou státu na roky 2010 – 2013 v souladu s přílohou k usnesení vlády ze dne 22. února 2010 č. 141 ^{xiii}	3 body
13.	Žadateli dosud nebyl schválen k poskytnutí dotace z PRV žádný projekt v daném záměru (v období 2007 – 2013)	3 body
14.	Finanční náročnost projektu	
14.1	Výše Výdajů, ze kterých je stanovena dotace, je větší než 5 mil. Kč, maximálně však do 7 mil. Kč včetně.	3 body
14.2	Výše Výdajů, ze kterých je stanovena dotace, je větší než 2,5 mil. Kč, maximálně však do 5 mil. Kč včetně.	5 bodů
14.3	Výše Výdajů, ze kterých je stanovena dotace, je do 2,5 mil. Kč včetně.	10 bodů

Zdroj: MZE (2012)

Dotazník – příjemci podpory

Vážená paní, vážený pane,

jsem student Jihočeské univerzity, jež píše diplomovou práci na téma Analýza dopadů podpory cestovního ruchu z Programu rozvoje venkova. Tímto bych Vás chtěl požádat

o pomoc formou vyplnění krátkého dotazníku, týkajícího se Vašeho ubytovacího či sportovního zařízení, které bylo podpořeno z Programu rozvoje venkova 2007 – 2013. Zjišťované informace nejsou nikterak důvěrné a zveřejněny budou pouze souhrnné výsledky za celkem 68 podpořených projektů. Moc Vás tedy prosím o vyplnění. Dotazník je přiložen v příloze.

Předem mnohokrát děkuji

Pokud dané zařízení bylo z Programu rozvoje venkova podpořeno vícekrát, potom pro účely tohoto dotazníku uvažujte jednotlivé podpory za jeden souhrnný projekt.

1. Jaká je kapacita Vašeho ubytovacího zařízení, jež bylo podpořeno z Programu rozvoje venkova (počet lůžek bez přistýlek v době po realizaci projektu)?

Pokud jste ubytovací služby v daném zařízení před dotací z PRV neprovozovali, přejděte k otázce č. 4.

2. Jaká byla kapacita tohoto ubytovacího zařízení, před realizací projektu z PRV (počet lůžek bez přistýlek v době před realizací projektu podpořeného z PRV)?

3. Jak se Vám změnila návštěvnost po realizaci projektu z PRV? (*Odpověď prosím zvýrazněte nebo označte písmenem X*)

- poklesla
- zvýšila se v rozmezí 0 až 10 %
- zvýšila se v rozmezí 11 až 30 %
- zvýšila se v rozmezí 31 až 60 %
- zvýšila se o více než 61 %

4. Označte možnost, kterou byste zvolili v případě, že by na Váš projekt podpořený z PRV nebyla poskytnuta dotace. (*Odpověď prosím zvýrazněte nebo označte písmenem X*)

- Projekt bychom uskutečnili ve stejném rozsahu jako s dotací
- Projekt bychom uskutečnili ve stejném rozsahu jako s dotací, ale později
- Projekt bychom uskutečnili v menším rozsahu
- Uskutečnili bychom jiný projekt
- Žádnou podnikatelskou akci bychom neprováděli
- Jiná odpověď (uveďte):

5. Označte hodnotu, které se nejvíce blíží vytíženost Vašeho ubytovacího zařízení, jež bylo podpořeno z PRV, v současné době

a) v období jara

0 %	10 %	20 %	30 %	40 %	50 %	60 %	70 %	80 %	90 %	100 %
-----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	-------

b) v období léta:

0 %	10 %	20 %	30 %	40 %	50 %	60 %	70 %	80 %	90 %	100 %
-----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	-------

c) v období podzimu

0 %	10 %	20 %	30 %	40 %	50 %	60 %	70 %	80 %	90 %	100 %
-----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	-------

d) v období zimy

0 %	10 %	20 %	30 %	40 %	50 %	60 %	70 %	80 %	90 %	100 %
-----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	-------

Pokud jste ubytovací služby v daném zařízení před dotací z PRV neprovozovali, přejděte k otázce č. 7.

6. Označte hodnotu, které se nejvíce blíží vytíženost tohoto ubytovacího zařízení v době před realizací projektu z PRV

a) v období jara

0 %	10 %	20 %	30 %	40 %	50 %	60 %	70 %	80 %	90 %	100 %
-----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	-------

b) v období léta:

0 %	10 %	20 %	30 %	40 %	50 %	60 %	70 %	80 %	90 %	100 %
-----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	-------

c) v období podzimu

0 %	10 %	20 %	30 %	40 %	50 %	60 %	70 %	80 %	90 %	100 %
-----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	-------

d) v období zimy

0 %	10 %	20 %	30 %	40 %	50 %	60 %	70%	80 %	90 %	100 %
-----	------	------	------	------	------	------	-----	------	------	-------

7. Uveďte, zda je součástí podpořeného ubytovacího zařízení některé z následujících zařízení: *(Odpovědi prosím zvýrazněte nebo označte písmenem X)*

- Stravovací zařízení
- Sportovní zařízení
- Půjčovna sportovních potřeb
- Wellness zařízení
- Zemědělský provoz ve smyslu agroturistiky
- Jiné (uveďte):
- Pouze ubytování

8. Pokud částka poskytnutá z PRV sloužila mimo vybudování ubytovací kapacity i pro jiné účely, prosím stručně je popište.

9. Zpětně zhodnoťte přínos dotace z PRV pro Vaše podnikání a způsob jejího poskytování. *(Dobrovolná otázka s možností volné odpovědi)*

Mnohokrát Vám děkuji za vyplnění. Dotazník prosím uložte a odešlete na emailovou adresu, prostřednictvím které byl dotazník zaslán.

Přeji Vám mnoho úspěchů do budoucna.

Libor Blažek

Dotazník (struktura rozhovoru) - zástupci mikroregionů

1. Subjektivně ohodnoťte potenciál Vašeho mikroregionu v oblasti cestovního ruchu.
2. Subjektivně ohodnoťte využití potenciálu Vašeho mikroregionu v oblasti cestovního ruchu.
3. Subjektivně ohodnoťte přínos poskytování dotací zaměřených na ubytovací, stravovací a sportovní zařízení ve vlastnictví soukromých subjektů ve Vašem mikroregionu.
4. Subjektivně ohodnoťte přínos poskytování dotací zaměřených na jiné projekty z oblasti cestovního ruchu ve Vašem mikroregionu.
4. Jaké mají dle Vašeho názoru podpořené soukromé subjekty ve Vašem mikroregionu vyhlídky na úspěšné podnikání v cestovním ruchu?
5. Je dle Vašeho názoru současná forma podpory cestovního ruchu v oblasti Vašeho mikroregionu správná? V jakých oblastech je podpora nedostatečná nebo naopak dostačující?
6. Jaká místa ve Vašem regionu byste označil za centra cestovního ruchu?
7. Jak je na tom cestovní ruch ve Vašem mikroregionu z hlediska sezónnosti? Charakterizujte povahu této sezónnosti.
8. Prosím o případné doplnění tohoto tématu o specifické zkušenosti, poznatky z Vašeho mikroregionu a blízkého okolí, či jiná sdělení.

Přehled hospodaření podpořených firem s dostupnými účetními daty

AGRO-OVIS spol. s r.o.								
			schválení 1. dotace	schválení 2. dotace	schválení 3. dotace			
						pravděpodobný termín uvedení 1. investice do provozu	pravděpodobný termín uvedení 2. investice do provozu	pravděpodobný termín uvedení 3. investice do provozu
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Provozní výsledek hospodaření	-	181	559	874	133	-	-	
Finanční výsledek hospodaření	-	-19	-20	-20	-25	-	-	
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	-	154	436	663	108	-	-	
Výsledek hospodaření za účetní období	-	154	436	663	69	-	-	
Výsledek hospodaření před zdaněním	-	162	539	854	69	-	-	

Autocentrum RK cb s.r.o.							
		schválení dotace					
				pravděpodobný termín uvedení investice do provozu			
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Provozní výsledek hospodaření	101	57	206	388	511	341	-
Finanční výsledek hospodaření	-5	-7	-11	-66	-211	-194	-
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	96	49	196	236	222	147	-
Výsledek hospodaření za účetní období	96	49	196	236	222	147	-
Výsledek hospodaření před zdaněním	69	49	196	323	300	147	-

DRUŽINA, spol. s r.o.								
			schválení dotace					
					uvedení investice do provozu			
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Provozní výsledek hospodaření	18623	12150	21118	8167	14363	16728	15445	16111
Finanční výsledek hospodaření	-148	-1301	-1890	-1603	-1049	-766	1351	-492
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	13963	6459	15066	5300	11778	12867	13491	12612
Výsledek hospodaření za účetní období	14443	6630	15238	5495	12262	13634	13263	12699
Výsledek hospodaření před zdaněním	18955	11021	19400	6758	13798	16729	16567	15706

Farma Ohrazenice s.r.o.							
				schválení dotace			
						pravděpodobný termín uvedení investice do provozu	
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Provozní výsledek hospodaření	184	165	122	154	-	-	
Finanční výsledek hospodaření	-26	-45	-2	-3	-	-	
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	158	120	97	122	-	-	
Výsledek hospodaření za účetní období	135	97	97	122	-	-	
Výsledek hospodaření před zdaněním	158	120	120	151	-	-	

GABRETA, spol. s r.o.						
	schválení dotace					
		říjen 2010 - údajné zkolaudování penzionu				
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Provozní výsledek hospodaření	-	154	-1532	15	-	-
Finanční výsledek hospodaření	-	-228	-131	-91	-	-
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	-	-97	-1663	-76	-	-
Výsledek hospodaření za účetní období	-	-134	-1662	-76	-	-
Výsledek hospodaření před zdaněním	-	-111	-1662	-76	-	-

HORFA s.r.o.						
		schválení dotace				
				pravděpodobný termín uvedení investice do provozu		
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Provozní výsledek hospodaření	802	473	1162	152	-	-
Finanční výsledek hospodaření	-251	-59	-200	-134	-	-
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	340	271	859	-151	-	-
Výsledek hospodaření za účetní období	497	190	859	-166	-	-
Výsledek hospodaření před zdaněním	491	333	962	3	-	-

IKL FARMING s.r.o.								
		schválení 1.dotace	schválení 2.dotace					
				pravděpodobný termín uvedení 1. investice do provozu	pravděpodobný termín uvedení 2. investice do provozu			
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Provozní výsledek hospodaření	54	115	35	150	201	123	433	126
Finanční výsledek hospodaření	-9	-17	-7	-250	-201	-27	-75	-102
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	34	74	22	-100	-10	96	307	20
Výsledek hospodaření za účetní období	34	74	22	-102	-10	96	306	20
Výsledek hospodaření před zdaněním	45	98	28	-102	0	96	357	24

LATTSTAV s.r.o.						
		2010 schválení dotace				
				pravděpodobný termín uvedení investice do provozu		
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Provozní výsledek hospodaření	-	-	-	4789	-3338	-
Finanční výsledek hospodaření	-	-	-	-19	82	-
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	-	-	-	4700	-3256	-
Výsledek hospodaření za účetní období	-	-	-	4734	-3336	-
Výsledek hospodaření před zdaněním	-	-	-	4734	-3336	-

MM Health Care s.r.o.						
			schválení dotace			
					uvedení investice do provozu	
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Provozní výsledek hospodaření	-22	-213	-2	-77	-378	-
Finanční výsledek hospodaření	-	-1	-2	-4	-4	-
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	-22	-214	-4	-81	-382	-
Výsledek hospodaření za účetní období	-22	-214	-4	-81	-382	-
Výsledek hospodaření před zdaněním	-22	-214	-4	-81	-382	-

Pohoří servis s.r.o.					
			schválení dotace		
					pravděpodobný termín uvedení investice do provozu
	2010	2011	2012	2013	2014
Provozní výsledek hospodaření	236	588	225	290	440
Finanční výsledek hospodaření	-2	88	62	-28	-257
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	203	560	259	218	145
Výsledek hospodaření za účetní období	203	560	259	218	145
Výsledek hospodaření před zdaněním	234	676	287	262	183

Zemědělské družstvo Chyšky									
		schválení dotace							
					uvedení investice do provozu				
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Provozní výsledek hospodaření	-	-	-	7053	4843	6785	11 984	11502	14710
Finanční výsledek hospodaření	-	-	-	-315	-1249	22	286	423	316
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	-	-	-	5650	3266	5729	9991	9858	12314
Výsledek hospodaření za účetní období	-	-	-	5650	3192	5633	9991	9858	12314
Výsledek hospodaření před zdaněním	-	-	-	6738	3520	6711	12270	11925	15026

ZEPPY s.r.o.							
			schválení dotace				
					uvedení investice do provozu		
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Provozní výsledek hospodaření	1532	646	412	751	572	-	-
Finanční výsledek hospodaření	9	-8	-49	-99	-447	-	-
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	1215	506	272	526	40	-	-
Výsledek hospodaření za účetní období	1215	506	272	526	40	-	-
Výsledek hospodaření před zdaněním	1541	638	363	652	125	-	-